

မင်းသိင်္ခာ

မင်းသိင်္ခာ

မင်းသိင်္ခာ(ခတ္တဝါ)
ခရစ်နှစ် ၄၆ ခု ခုနှစ်

စာအုပ်အုပ်စု

ပညာ့ရိပ်မွန်စာစဉ် ၆

**ပညာ့ရိပ်မွန်စာပေ
မြစ်ကြီးနားမြို့။**

ဘဝအမြင်သစ်

ဦးရွှေအောင်
မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကတ)
ဝဋ်သကာနှင့် သိရောမဏိ

တပြည်လုံးဖြန့်ချိရေး
ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အမှတ် ၃၈၊ ၁၀၉ လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း။ ၀၁-၂၉၆၆၇၁(အိမ်)၊ ၂၅၂၇၉၈ (ဆိုင်)

ခွင့်ပြုချက်အမှတ်	စာမူ [၇၂၀/ ၂၀၀၀ (၁၀)]
အဖုံး	[၈၁ /၂၀၀၁ (၂)]
စီစဉ်ထုတ်လုပ်မှု	သန်းဆွေ(ဧရာထွန်း)နှင့် ဇေလတ်
ပုံနှိပ်ခြင်း	ပထမအကြိမ်-(ဇွန်၊ ၁၉၉၅)ပါရမီစာပေ ဒုတိယအကြိမ်-(ဧပြီ၊ ၁၉၉၇)ပါရမီစာပေ တတိယအကြိမ်-(မတ်၊ ၂၀၀၁)ပညာ့ရိပ်မွန်
ထုတ်ဝေခြင်း	(၁၊ မတ်၊ ၂၀၀၁) အုပ်ရေ [၁၀၀၀]
မုက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းစာသား ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသူ	ဒေါ်ခင်အေးမြင့်[၀၂၃၃]၊ လောကစာပေ အမှတ် ၃၊ ငါးထပ်ကြီးဘုရားလမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဦးလှကြိုင် [၀၂၃၃]၊ လောကစာပေ အမှတ် ၃၊ ငါးထပ်ကြီးဘုရားလမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
အတွင်းဖလင်	အေဇက်
စာအုပ်ချုပ်	ကိုမြင့်
မုက်နှာဖုံး ပန်းချီ	စံတိုး
တန်ဖိုး	၅၀၀ ကျပ်

မာတိကာ

၁။ ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေး	၇
၂။ ဓမ္မအင်အားစုနှင့် ငါးပါးသီလ	၁၈
၃။ လူကို လူလို မြင်တတ်ခြင်းနှင့် ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း	၂၉
၄။ အဓမ္မ မလွမ်းမိုးနိုင်အောင် မိမိဘဝကို အနစ်နာ ခံနိုင်ရမည်	၄၀
၅။ လဇ္ဇီနှင့် အလဇ္ဇီ ခွဲခြားသိတတ်၍ လဇ္ဇီများအောင် ကြိုးစားပါ	၅၁
၆။ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း ကင်းဝေးရေး	၆၂
၇။ အကျင့်ခြင်းတူအောင် ကြိုးပမ်းကြ	၇၄
၈။ ဓမ္မဂါရဝသည် မိမိအတွက် သစ္စာ	၈၄
၉။ လူ့ဘဝ၏ တာဝန်နှစ်ရပ်	၉၅

၁၀။ကမ္ဘာသားများ ချမ်းသာရေး ဥပဒေများနှင့် ငါးပါးသီလ	၁၀၈
၁၁။ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ	၁၂၂
၁၂။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကို အနှစ်သာရအားဖြင့် ထိန်းသိမ်းပါ။ သန္တောသတရားကို ထူထောင်ပါ	၁၃၆
၁၃။ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ညီအောင် ကြိုးစားပါ	၁၅၀
၁၄။အတုမာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြခြင်း	၁၆၃
၁၅။တကယ်တမ်း သစ္စာထိုက်ရန် လိုအပ်ချက်	၁၇၆

အခန်း ၁
ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေး

သတ္တဝါဟူသမျှသည် ဒုက္ခကို ကြောက်ကြသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ လူသည်လည်း သတ္တဝါမျိုးနွယ်တွင် ပါဝင် သည် ဖြစ်ရာ၊ ဒုက္ခကို ကြောက်သည်ပင် ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီက ဒုက္ခ သတ်မှတ်ချက် သည် သုံးမျိုးရှိသည်။ ထို ဒုက္ခသတ် မှတ်ချက် သုံးမျိုးကို သင်္ချိဒဿန၌ တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ ခေတ်အဆက်ဆက်က ဒုက္ခနှင့်ပတ်သက် လျှင် ထိုသုံးမျိုးကိုသာ ပင်မဒုက္ခအဖြစ် လူတို့က လက် ခံကြသည်။ ဒုက္ခသုံးမျိုးတွင် ပထမအမျိုးမှာ ခန္ဓာကိုယ် နှင့် ပတ်သက်သောဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ယင်းကို “ အဇ္ဈတ္တိက ဒုက္ခ ” ဟူ၍ဆို၏။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ ရှေးခေတ် အဆက်ဆက်က လူတို့ လက်ခံထားသော အဇ္ဈတ္တိကဒုက္ခကို စမ္မစက္ကပဝတ္တန သုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား က ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် ဆင်းရဲ ၏ “ ဇာတိပိဒုက္ခာ ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အိုခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “ ဇရာပိ

ပညာရိပ်မွန်

ဦးရွှေအောင်

ဒုက္ခာ”ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နာခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “ဗျာဓိပိဒုက္ခာ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သေခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “မရဏမ္ဗိ ဒုက္ခံ” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဟောကြား တော်မူ၏။ ခေတ်အဆက်ဆက်က လူတို့နားလည်ထားသော ဤအဇ္ဈတ္တိကဒုက္ခသည်လည်း ဒုက္ခပင် ဖြစ်ကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက လက်ခံတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ လက်ခံတော်မူခြင်းမှာ သောပါနာရောဟန (စောင်းတန်း လှေကားတက်နည်း) အရ အဇ္ဈတ္တိက ဒုက္ခအပေါ်၌ “ဒုက္ခသစ္စာ” ကို အထွတ်တင်လို၍ လက်ခံတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ အမြင်သည် ဝေဒခေတ် မှစ၍ ခေတ်အဆက်ဆက် လူတို့က မမြင်ဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရားသာ မြင်တော်မူခဲ့သော ဘဝအမြင်သစ် ဖြစ်၏။ ဤအမြင်အသစ် ကား “ဆင်ခြင်တုံ” ဖြင့် မြင်နိုင်သော အမြင်မျိုး မဟုတ်။

ဒုတိယအမျိုးမှာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပတ်သက်သော ဒုက္ခဖြစ်၏။ ယင်းဒုက္ခကို “ဘူတိကဒုက္ခ” ဟူ၍ ဆို၏။ ဘူတိက ဒုက္ခသည်လည်း ခေတ်အဆက်ဆက်က လူတို့ လက်ခံနားလည်ထားသော ဒုက္ခပင် ဖြစ်၏။ ဘူတိက ဒုက္ခနှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားက စမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ မချစ် သော သူတို့နှင့် ဆက်ဆံရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ “အပ္ပိယေဟိ သပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော” ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ ချစ်သောသူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ “ပိယေဟိ ဝိပုယောဂေါ ဒုက္ခော” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဟောကြားတော်မူ၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဤပတ်ဝန်းကျင် ဒုက္ခမျိုးကိုလည်း လူတိုင်းသိသော ဒုက္ခအနေဖြင့် လက်ခံတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

လူတိုင်းသိသော ဒုက္ခဟူသည်မှာ သစ္စဉာဏ်ကို မလိုဘဲ သာမန် အတွေ့အကြုံဖြင့်ပင် သိနိုင်၊ လက်ခံနိုင် သော ဒုက္ခမျိုး ဖြစ်၏။ ဤဒုက္ခမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ လောကတွင် အငြင်းပွားစရာလည်း မရှိ။ မှန် မမှန်နှင့် ပတ်သက်၍ သက်သေ အထောက်အထား ပြစရာလည်း မလို။ အားလုံး ဒုက္ခအဖြစ် သဘောတူထားပြီး ဖြစ်၏။

တတိယအမျိုးမှာ ကံကြမ္မာနှင့် ပတ်သက်သော ဒုက္ခဖြစ်၏။ ယင်း ဒုက္ခကို “ဒေဝိကဒုက္ခ” ဟူ၍ ဆို၏။ ဒေဝိက ဒုက္ခကိုလည်း အားလုံးလိုလိုကပင် လက်ခံပြီး ဖြစ်၏။ ဒေဝိကဒုက္ခနှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ လိုချင်ပါလျက် မရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “ယမ္ပိစ္ဆန လဘတိ၊ တမ္ပိ ဒုက္ခံ” ဟူ၍ ဟော ကြားတော်မူထား၏။ ဤဒုက္ခမျိုးသည်လည်း ဒဿန ကျမ်းများကပင် ဒုက္ခအဖြစ် လက်ခံထားသော ဒုက္ခမျိုး ပင်ဖြစ်၏။ လောက အတွေ့အကြုံ အားဖြင့်လည်း မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ “စောဒနာ” မတက်ဘဲ၊ သူ့ဟာသူ ထင်ရှား “သယံသိဒ္ဓ” အနေဖြင့် လက်ခံ နားလည်ထားသော ဒုက္ခမျိုး ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီ ခေတ်အဆက်ဆက်က လူတို့သည် ဤဒုက္ခ သုံးမျိုးကိုသာ သိကြ၏။ နားလည် ကြ၏။ ထိုဒုက္ခသုံးမျိုးထက် ပို၍ မသိကြချေ။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ထိုဒုက္ခသုံးမျိုးကို ကြောက်ကြ၏။ ကြောက်

ကြသဖြင့် ထိုဒုက္ခသုံးမျိုးမှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းကို ရှာကြံကြ၏။ ထိုသို့ ရှာကြံကြရာမှ ကိုးကွယ်မှုသည် စခဲ့၏။ အမှန် အားဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက် လူတို့သည် ထိုဒုက္ခသုံးမျိုးမှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းကို အစ ပထမ၌ မိမိတို့ဘာသာ အားထုတ်ကြသည်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုသို့ အားထုတ်ပါသော်လည်း ကျေနပ်ဖွယ်ရာ အဆင့်သို့ မရောက်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် မိမိတို့မှ တစ်ပါး အခြားသော ပြင်ပအားကိုးရာကို ရှာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ထိုအခါ ပြင်ပအားကိုးရာသည် မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ မိမိတို့ထက် အဖက်ဖက်က သာလွန်ကြောင်းကို သူတို့ သည်ယုံကြည်ကြ၏။ ယုံကြည်သည့်အလျောက်လည်း အားထားခြင်း ဖြစ်၏။ ကိုးကွယ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုပြင်ပ အားကိုးရာကို ဘုရားဟူ၍ ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာဟူ၍ ဖြစ်စေ၊ နတ်ဟူ၍ ဖြစ်စေ သူတို့က ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ အမှန်အား ဖြင့် ထိုခေတ်လူတို့သည် တကယ်တမ်း ကိုးကွယ်ရာ ဟူသည် မိမိသာ ဖြစ်၏။ မိမိမှ တစ်ပါးသော ပြင်ပ အားကိုးရာဟူသည်မရှိ ဟူ၍ မသိကြ။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ “အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော” ကိုးကွယ်ရာဟူ သည် မိမိပင် ဖြစ်၏။ မိမိမှ တစ်ပါး ပြင်ပ အားကိုးရာမည်သည် မရှိဟူ၍ ဘဝအမြင်သစ်ကို ဖော်ထုတ်တော်မူခဲ့ပါ၏။ ထို့အပြင် ဒုက္ခဟူသည် ဤသုံးမျိုးသာမက စတုတ္ထတစ်မျိုးလည်း ရှိသေးကြောင်း၊ စတုတ္ထ ဒုက္ခသည်သာ ပဓာန အကျဆုံး ဖြစ်ကြောင်း၊ စတုတ္ထ ဒုက္ခ၌ ဖော်ပြပါ ဒုက္ခသုံးမျိုး ပါဝင်

ဘဝအမြင်သစ်

ကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူ၏။ အမှန်အားဖြင့် စတုတ္ထဒုက္ခမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသာ စတင်ဟောကြားတော်မူနိုင်၏။ စတုတ္ထဒုက္ခဟူသည် သင်္ခါရဒုက္ခပင် ဖြစ်၏။ ယင်း သင်္ခါရဒုက္ခကို မေ့စက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရားက “သံခိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ” ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူထား၏။ ရှေးဒုက္ခသုံးမျိုးကို ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မမူမီကပင် သိကြပြီး ဖြစ်၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးပါးတို့သာမက အခြားသော ပညာရှင်များသည်လည်း သိကြပြီးပင် ဖြစ်၏။ သင်္ခါရ ဒုက္ခ ကိုသာ သူတို့ မသိကြသေးခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သင်္ခါရဒုက္ခဟူသည် ဆင်ခြင်တုံဖြင့် သိနိုင်သော ဒုက္ခမျိုးမဟုတ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့်သာ သိနိုင်သော ဒုက္ခမျိုး ဖြစ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဟူသည်မှာလည်း ဆင်ခြင်တုံဖြင့် ရနိုင်သော ဉာဏ်မျိုး မဟုတ်၊ ကျင့်စဉ် ပဋိပတ်ဖြင့်သာ ရနိုင်သော ဉာဏ်မျိုးဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သင်္ခါရ ဒုက္ခကို မြင်မှ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်ရာ ရောက်လေ၏။

သင်္ခါရဒုက္ခကို မြင်သောအမြင်သည် ဘဝအမြင်သစ် ပင် ဖြစ်၏။ ဘဝဟူသည် ရှေးဒုက္ခသုံးမျိုးထက် ပို၍ သစ္စာထိုက်သော ဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခကို ကြောက်ပြီး သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် ရှေးဒုက္ခသုံးမျိုးမှ အလိုလို လွတ်မြောက်ပြီးသား ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ရှေးဒုက္ခသုံးမျိုးမှ

ပညာ့ရိပ်မွန်

၁၂ **ဦးရွှေအောင်**

လွတ်အောင် အားထုတ်နိုင်စေကာမူ သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်
 မြောက်အောင် အားမထုတ်နိုင်ပါလျှင် ဒုက္ခမှ တကယ်
 တမ်း လွတ်မြောက်သည် မမည်ပါချေ။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရ
 ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ရန် သင်္ခါရ
 ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်နည်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဝေနေယျ
 သတ္တဝါတို့အား ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ သင်္ခါရ
 ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက် နည်းကို “မဂ္ဂကထာ” ဟူ၍ ခေါ်၏။
 ရှေးဒုက္ခ သုံးမျိုးမှလွတ်မြောက်အောင် အားထုတ် ရာ၌
 သာမက အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော သင်္ခါရ ဒုက္ခမှ လွတ်
 မြောက်အောင် အားထုတ်ရာ၌ပင် ပြင်ပ ကိုးကွယ်ရာ
 ဟူ၍ မရှိ။ မိမိသည်သာလျှင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၏။
 ပြင်ပတွင်အလွန်ဆုံး အားဖြင့် ကလျာဏမိတ္တသာ ရှိ၏။
 မဂ္ဂကထာကို ဟောကြားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား
 သည်ပင် လျှင် မိမိကိုယ်တော်ကို မိမိက ဝေနေယျ
 သတ္တဝါ တို့၏ မိတ်ဆွေကောင်း ကလျာဏမိတ္တ အဖြစ်
 သတ်မှတ်တော်မူ၏။ ဤသည်မှာလည်း ဘဝအမြင်သစ်
 ပင် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီကပင် ဒုက္ခ လွတ်
 မြောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျင့်စဉ်များနှင့် ယင်းကျင့်စဉ်
 များကြောင့် ရရှိနိုင်သော အကျိုးပြု ကထာများ ရှိကြ
 ပြီး ဖြစ်ပါ၏။ ယင်းကထာများကား ဒါနကထာ၊ သီလ
 ကထာ နှင့် သဂ္ဂကထာတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဒါနကထာနှင့်
 သီလကထာမှာ လမ်းစဉ် ဖြစ်၍၊ သဂ္ဂကထာမှာ ပန်းတိုင်
 ဖြစ်၏။ သာသနာပ ကာလတွင်လည်း ဒါနကို ပြုကြ၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

သီလကို ဆောက်တည်ကြ၏။ သို့ရာတွင် သူတို့ ပြုသော ဒါနနှင့် သူတို့ ဆောက်တည်သော သီလ တို့သည် နတ်ရွာ သုဂတိသို့ ရောက်ရန် ရည်မှန်း၍ ပြုသော ဒါနနှင့်သီလ သာ ဖြစ်၏။ ထို့ထက် မပိုချေ။ နတ်ရွာ သုဂတိသို့ ရောက် ၍ နတ်စည်းစိမ်ကို ရရှိခံစား ရသည်ဆိုလျှင်ပင် သူတို့ ကြောက်သောဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ပြီဟု သူတို့က ထင် ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ၌ကား ဒါန ကို သိက္ခာသုံးပါးတွင် သီလသိက္ခာ၌ ဝင်အောင် သွင်း လိုက်၏။ သီလကိုလည်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး လောကုတ္တရာ တရားနှင့်ပါ ဆက်စပ်လိုက်၏။ ထိုအခါ သီလသည် သံသရာတွင်း ချမ်းသာကိုသာ ပေးစွမ်းနိုင်သော ရိုးရိုး သီလ မဟုတ်တော့ဘဲ၊ သံသရာလွန် ချမ်းသာထိအောင် ပေးစွမ်းနိုင်သော “အဓိသီလ” ဖြစ်သွားလေ၏။ အဓိ သီလကိုပင် သီလမဂ္ဂင် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာပအမြင်အရ သီလကို ဆောက်တည် ခြင်းကား သမုဒယသစ္စာထိုက်သော တဏှာလောဘကို ပယ်သတ် နိုင်ရေးသို့တာမစူ၊ သံသရာတွင်း ချမ်းသာရေးသို့သာ တာစူလေ၏။ သာသနာတွင်း အမြင်အရ သီလကို ဆောက်တည်ခြင်းကား သမုဒယ သစ္စာထိုက်သော တဏှာလောဘကို ပယ်သတ်နိုင်ရေးသို့ တာစူသဖြင့် သံသရာတွင်းချမ်းသာ “ဝေဒယိတသုခ” ကိုလည်း ပေး၏။ ထို့ကြောင့် ပိဋကတ်တော်များ၌ ဒါနကထာနှင့် သီလကထာကိုလည်း အကြောင်းတရား အနေဖြင့် ပြ၏။

မညာရိပ်မွန်

ယင်းတို့၏ အကျိုးတရား အနေဖြင့် သဂ္ဂကထာကိုပြု၏။
တစ်ဖန် ယင်းတို့နှင့် ဆက်စပ်ပြီး အကြောင်းတရား အနေ
ဖြင့် မဂ္ဂကထာကို ပြု၏။ မဂ္ဂကထာ၏ အကျိုးတရား
အနေဖြင့် ကာမာနံ အာဒိနိဝ ကထာကို ပြု၏။ နိက္ခမ္မေ
အာနိသံသကထာကိုလည်း ပြတော်မူ၏။

ကာမာနံ အာဒိနဝကထာ ဟူသည်မှာ ကာမဂုဏ်
တို့၏ အပြစ်ကို မြင်အောင် ပြဆိုသော ဒေသနာ ဖြစ်၏။
နိက္ခမ္မေ အာနိသံသကထာ ဟူသည်မှာ ကာမဂုဏ်ကို
စွန့်လွှတ်နိုင်သည်နှင့်အမျှ ရရှိသော အကျိုးအာနိသင်များ
ကို ပြဆိုသော ဒေသနာ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သာသနာပ
အမြင်ဖြင့် ပြုအပ်သော သီလကား ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို
အဟုတ်ကြီးထင်၍ ပြုအပ်သော သီလဖြစ်၏။ သာသနာ
တွင်း အမြင်ဖြင့် ပြုအပ်သော သီလကား ကာမဂုဏ်
ချမ်းသာကို အဟုတ်ကြီး မထင်ဘဲ ကာမဂုဏ်လွန်
ချမ်းသာကိုသာ အဟုတ်ကြီးထင်၍ ပြုအပ်သော သီလ
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာပ သီလသည် သီလသာ
မည်၏။ အဓိသီလ မမည်။ သာသနာတွင်း သီလသည်
ကား သီလလည်း မည်၏။ အဓိသီလလည်း မည်၏။
သီလ မည်သဖြင့် ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကိုလည်း ပေး၏။
အဓိသီလမည်သဖြင့် ကာမဂုဏ်လွန် ချမ်းသာကိုလည်း
ပေး၏။ ဤသို့ စွမ်းအင်ခြင်း ခြားနား၏။ ကာမဂုဏ်
ချမ်းသာကို လောကီချမ်းသာ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ကာမဂုဏ်
လွန်ချမ်းသာကို လောကုတ္တရာ ချမ်းသာ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

သီလကို ဆောက်တည်သောအခါ အဓိ သီလ

ဘဝအမြင်သစ်

သဘောသို့ သက်ရောက်အောင် ဆောက်တည်နိုင်ပါမှ ကာမဂုဏ်လွန် ချမ်းသာကို ပေးနိုင်မည် ဖြစ်၏။ အဓိ သီလသဘောသို့ သက်ရောက်အောင် သီလဆောက် တည်ခြင်း ဟူသည်မှာလည်း ပါရမီ သဘော သက်ရောက် အောင် ဆောက်တည်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ပါရမီသဘော သက်ရောက်အောင် ဆောက်တည်ခြင်းဟူသည်မှာလည်း တကယ်တမ်း မြင့်မြတ်သူ၏ ဆောက်တည်နည်းမျိုးဖြင့် ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်၏။ ပါရမီ ဟူသော ပါဠိဝေါဟာ ရ၏ အနက်မှာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် မှု ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ပါက ဘဝအမြင် သစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း မည်၏။ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါက မည်သည့် လုပ်ငန်းကိုပင် ဆောင်ရွက် သည်ဖြစ်စေ သမုဒယ သစ္စာထိုက်သော တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်ရန်သာ ရည်စူးပါ၏။ ယင်းကိုပင် အတ္တကို ပယ်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဘဝအမြင်သစ်ကို သာသနာ တွင်း၌သာ ရကောင်း၏။ ဘဝအမြင်ဟောင်းကား သမုဒယ သစ္စာထိုက်သော တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်ရန် မရည်စူး။ တောင့်တမှု တဏှာအပေါ် အခြေတည်၍ လူ့ စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့ စည်းစိမ်များကို ခံစားနိုင် ရန်သာ ရည်စူး၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝအမြင်ဟောင်းကို သာသနာပ၌ လည်းရနိုင်၏။ သာသနာတွင်း၌လည်း ရနိုင်၏။

အမှန်အားဖြင့် တပ်မက်သော “လောဘ” ကြောင့် ရခြင်းထက် မတပ်မက်သော “အလောဘ” ကြောင့်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ရခြင်းက ပို၍လည်း ကြီးမား၏။ ပို၍လည်း မြင့်မြတ်၏။
 လောဘကြောင့် ရခြင်း၌ သောကသည် ပါဝင်၏။
 အလောဘကြောင့် ရခြင်း၌ သောကသည် မပါဝင်။
 မြတ်စွာဘုရားသည် လူမင်းတို့၏ မင်းအဆင့်ကိုလည်း
 ရတော်မူ၏။ နတ်မင်းတို့၏ မင်းအဆင့်ကိုလည်း ရတော်
 မူ၏။ ဗြဟ္မာမင်းတို့၏ မင်းအဆင့်ကိုလည်း ရတော်မူ၏။
 ထိုသို့ရခြင်းမှာ လိုချင်၍ ရခြင်းမဟုတ်။ မလိုချင်ပါဘဲ
 နှင့်ရသော ရခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ လောဘ
 အပေါ် အခြေခံ၍ ရခြင်းထက် အလောဘအပေါ် အခြေခံ
 ၍ရခြင်းက ပို၍ကြီးမားကြောင်း သာဓက ဖြစ်၏။
 ပို၍ မြင့်မြတ်ကြောင်း အထောက်အထား ဖြစ်၏။

လောကကို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် အားထုတ်ရာ
 ၌ အမြင်ခြင်းတူဖို့လည်း လိုအပ်၏။ အကျင့်ခြင်း တူဖို့
 လည်း လိုအပ်၏။ အမြင်ခြင်း တူပါမှ၊ အကျင့်ခြင်း
 တူပါမှ ဦးတည်ချက်ခြင်း တူအောင် အားထုတ်၍ ရ၏။
 အမြင်ခြင်းတူမှုနှင့် အကျင့်ခြင်း တူမှုကို “ဒိဋ္ဌိသီလ
 သာမည” ဟူ၍ ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ခေါ်၏။ ဤ၌
 ဒိဋ္ဌိဟူ သည်မှာ ပညာမဂ္ဂင် ဖြစ်၏။ သီလဟူသည်မှာ
 သီလမဂ္ဂင်နှင့် သမာဓိ မဂ္ဂင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်
 လုပ်ငန်းကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကို အခြေခံ၍
 လုပ်ပါက အမြင်ခြင်းလည်း တူသည်သာဖြစ်၏။ အကျင့်
 ခြင်းလည်း တူသည် သာ ဖြစ်၏။ အမြင်ခြင်းလည်း တူပြီး
 အကျင့်ခြင်း လည်း တူပါက ဦးတည်ချက်ခြင်း မလွဲမသွေ
 တူ လေတော့၏။ ဤ၌ ဦးတည်ချက် ဟူသည်ကား “ငါမှ

ဘဝအမြင်သစ်

ငါ” ဟူသော အတ္တစိတ်ကို ပယ်သတ်ရေးပင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် “ငါမှငါ” ဟူသော အတ္တစိတ်ကို ပယ်သတ် နိုင်သည်နှင့်အမျှ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကိုလည်း ရ၏။ ကာမဂုဏ်လွန် ချမ်းသာကိုလည်း ရ၏။ ကာမဂုဏ် ချမ်းသာ ဟူသည်မှာ “ဝေဒယိတသုခ” ခံစားမှု ချမ်းသာ ဖြစ်၏။ ကာမ ဂုဏ်လွန်ချမ်းသာ ဟူသည်မှာ “သန္တိ သုခ” ငြိမ်းချမ်းမှု ချမ်းသာ ဖြစ်၏။ ငြိမ်းချမ်းမှုချမ်းသာ ဟူသည်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ဒါနကို ပြုရာ၌ ဖြစ်စေ၊ သီလကို ဆောက်တည် ရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ဘာဝနာကို ပွားများရာ၌ ဖြစ်စေ ဘဝအမြင် ဟောင်းဖြင့် အားထုတ်၍လည်း ရ၏။ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် အားထုတ်၍လည်း ရ၏။ဘဝအမြင်ဟောင်းဖြင့် အား ထုတ်ပါက ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကိုသာရ၏။ ဘဝအမြင် သစ်ဖြင့် အား ထုတ်ပါက ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကိုလည်း ရ၏။ ကာမဂုဏ် လွန်ချမ်းသာကိုလည်း ရ၏။ ကာမ ဂုဏ်ချမ်းသာ၏ နောက်ကွယ်၌ သောကသည် ရှိ၏။ ကာမဂုဏ် လွန်ချမ်းသာ၏ နောက် ကွယ်၌ သောကသည် မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို အားထုတ်ရာ ၌ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် အားထုတ်အပ်ပါ ၏။ ဤ၌ ဒါနနှင့် ဘာဝနာတို့ကို သီလနှင့် ဆက်စပ်ပြီး သီလအကြောင်းကို ဖော်ပြ မည်ဖြစ်ပါ၏။

အခန်း ၂
ဓမ္မအင်အားစုနှင့် ငါးပါးသီလ

လောကကို တည်ငြိမ်အောင် လုပ်သည့် တရားစု လည်း ရှိ၏။ လောကကို မတည်ငြိမ်အောင် လုပ်သည့် တရားစု လည်း ရှိ၏။ လောကကို တည်ငြိမ်အောင် လုပ်သည့် တရားစုကို ဓမ္မဟု ခေါ်၏။ လောကကို မတည်ငြိမ်အောင် လုပ်သည့် တရားစု ကို အဓမ္မဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မ သည် လောက၌ ထာဝစဉ် ဆန့်ကျင်ကြ၏။ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်နေသောကြောင့်ပင် လောကသည် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်လေရာ လောကဟူသည် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မတို့ စစ်ခင်းရာ စစ်မြေပြင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက သည် စစ်ခင်းရာ စစ်မြေပြင် မဟုတ်တော့လျှင် လောကဟူ၍လည်း မဟုတ်တော့။ လောက မဟုတ်တော့လျှင် လောကုတ္တရာသာ ဖြစ်လေ၏။ လောကုတ္တရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မရှိ။ သတ္တဝါလည်း မရှိ။ စစ်ခင်းမှုလည်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် လောကုတ္တရာ နှင့် ပတ်သက်လျှင် အထူးဆိုဖွယ်မရှိ။

မညာရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

လောက၌သာပုဂ္ဂိုလ်လည်းရှိ၏။ သတ္တဝါလည်း ရှိ၏။ စစ်ခင်းမှုလည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် လောကနှင့် ပတ်သက်လျှင် အထူးဆိုဖွယ် ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ မည်သည့် သတ္တဝါ ဖြစ်ဖြစ် မိမိတို့၏ ဘဝကို တည် ငြိမ်စေချင်ကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ဘဝတည်ငြိမ်ဖို့ အတွက် လောကတည်ငြိမ်ဖို့ လို၏။ လောက တည်ငြိမ်ဖို့အတွက် လောက စစ်မြေပြင်တွင် ဓမ္မအင်အားစုများက အဓမ္မ အင်အားစုများအပေါ် အနိုင်ရဖို့ လို၏။ဓမ္မအင်အားစုတွင် ငါးပါးသီလသည် အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်၏။ အကယ်၍သာ လူတို့သည် ငါးပါးသီလကို လိုက်နာကျင့်ကြမည် ဆိုလျှင် လောကသည်လည်း တည်ငြိမ်မည် ဖြစ်၏။ လူတို့၏ ဘဝများသည်လည်း တည်ငြိမ်ကြမည်ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို လူတိုင်း နားလည် ကြပါ၏။ နားလည် ကြပါသော်လည်း မလိုက်နာနိုင်သည်က ခက်၏။ မလိုက်နာနိုင်သည်မှာလည်း မလိုက်နာချင်၍ မလိုက်နာခြင်းကြောင့် မဟုတ်။ လိုက်နာချင်ပါလျက် မလိုက်နာနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။လိုက်နာချင်ပါလျက် မလိုက်နာနိုင်အောင် အဓမ္မ အင်အားစုက ဓမ္မအင်အားစု အပေါ် အသာစီးယူပြီး တိုက်ခိုက်ခြင်းသာလျှင် အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ဘဝကို တကယ်တမ်း ငြိမ်းချမ်းစေလိုပါလျှင် ဤလောက၌ ဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အဓမ္မအင်အားစုက အသာစီးယူပြီး မတိုက်ခိုက်နိုင်ရလေအောင် အပ္ပမာဒ တရားဖြင့် အမြဲတမ်း စောင့်ကြည့်အပ်၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

အပ္ပမာဒတရားဖြင့် စောင့်ကြည့်နိုင်သည် နှင့်အမျှ
 ဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အဓမ္မအင်အား စုက အသာစီး မရ
 ဘဲ၊ ဓမ္မအင်အားစုကသာ အဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အသာ
 စီးရမည် ဖြစ်၏။ ဓမ္မအင်အားစုက အဓမ္မအင်အားစု
 အပေါ် အသာ စီးရခြင်းတွင် ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းမှု
 သည် ပဓာန အကျဆုံးဖြစ်၏။ ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်း
 ခြင်း ကိုပင် သီလစင်ကြယ်ခြင်း “သီလဝိသုဒ္ဓိ” ဟူ၍ ဆိုရ
 ၏။ အမှန်အားဖြင့် သီလ မစင်ကြယ်ဘဲနှင့် စိတ်
 စင်ကြယ်မှု “စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ” မဖြစ်ကောင်း။ စိတ်မစင်
 ကြယ်ဘဲနှင့်လည်း ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်မှု “ဉာဏ
 ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ” ဟူ၍ လည်း မဖြစ်ကောင်းချေ။ ဉာဏ်
 အမြင် စင်ကြယ်မှု မရှိပါကလည်း မိမိတို့၏ ဘဝကို
 တကယ်တမ်း ငြိမ်းချမ်းအောင် ထိန်းသိမ်း၍ မရ။ ထို့
 ကြောင့် မိမိတို့၏ ဘဝကို ငြိမ်းချမ်း စေလိုပါလျှင် ဓမ္မ
 အင်အားစုတွင် အခြေခံ အကျဆုံး ဖြစ်သော ငါးပါး
 သီလကို စောင့်ထိန်းအပ်၏။ **သီလကိုလုံခြုံအောင် စောင့်
 ထိန်းနိုင်သဖြင့် သီလ ရှိလာ သည်နှင့်အမျှ သီလရှိသူ၏
 တောင့်တမှု ဟု သမ္မုသည် ပြည့်စုံ၏။** ဟူ၍ ကျမ်းဂန်တို့၌
 ရှိလာပါ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ တောင့်တမှုများကို
 တကယ်တမ်း ပြည့်စုံစေလိုလျှင် သီလရှိအောင် အား
 ထုတ်ရ၏။ လူတို့အနေဖြင့် တောင့်တခြင်း ဟူသည်မှာ
 လည်း မိမိတို့၏ ဘဝကို ငြိမ်းချမ်း စေလိုခြင်း၌ မြစ်ဖျား
 ခံ၏။ လူ့ဘဝသက်တမ်း ဟူသည်မှာ သံသရာ သက်
 တမ်းနှင့် စာလိုက်လျှင် ဘာမျှ ကြာလှသည်မဟုတ်။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ရေပွက်ပမာ ခဏ တာမျှသာ ဖြစ်၏။ ရေပွက်ပမာ ခဏ တာမျှသာ ကြာသော ကာလအတွင်း၌ပင် ငြိမ်းချမ်းစွာ မနေ ရဘူးဆိုပါက လူ့ဘဝဟူသည် ဘာမျှ အဓိပ္ပာယ် ရှိတော့မည် မဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့် **လူ့ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ် ဟူသည် ကောင်းကောင်း စား၍ ကောင်းကောင်း ဝတ်ခြင်း မဟုတ်။ ငြိမ်းချမ်းစွာ နေခြင်းသာ ဖြစ်၏။ သူတော်စင်တို့သည် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ နေခြင်းဖြင့် သက်သေပြခဲ့ကြ၏။**

ငြိမ်းချမ်းစွာ နေနိုင်ရန် အားထုတ်ခြင်း ဟူသည် မှာ ပျင်းရိခြင်း မဟုတ်။ ပျင်းရိခြင်း ဟူသည်မှာ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ် ပင်ပန်းမည် စိုးခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို “ဘဝ နိကန္တိက” ဟူ၍ ခေါ်၏။ ဘဝနိကန္တိက၏ အနက်မှာ မိမိ၏ ဘဝကို မြတ်နိုး တွယ်တာနေခြင်း ဖြစ်၏။ အဘိဓမ္မာတရားကိုယ် အားဖြင့် တဏှာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို တဏှာဖြင့် မဖော်မိအောင် ကြီးစွာ သတိထားရ၏။

ငြိမ်းချမ်းစွာ နေနိုင်အောင် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ရာတွင် ဘဝကို ကိုးကွယ်စရာ အဖြစ်ဖြင့် ကိုးကွယ်ရမည် မဟုတ်။ အသုံးချစရာအဖြစ် ဖြင့် အသုံးချရမည် ဖြစ်၏။ အသုံးချစရာ အဖြစ်ဖြင့် အသုံးချရာ တွင်လည်း မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ပဓာန မဟုတ်။ လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ ပဓာန ဖြစ်၏။ တိုက်ပွဲကို အောင်နိုင်လိုလျှင် လက်နက်ကို ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် အားထုတ်ရ သကဲ့သို့

ပညာ့ရိပ်မွန်

၂၂ **ဦးရွှေအောင်**
 ဓမ္မက အဓမ္မအပေါ် အောင်နိုင်လိုပါလျှင် မိမိတို့၏ ဘဝ
 ကို ခိုင်မာ သည်ထက် ခိုင်မာအောင် အားထုတ်ရ၏။
 ဘဝ ကို ခိုင်မာအောင် အားထုတ်ရခြင်း ဟူသည်မှာ
 ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းခြင်း ဖြစ်၏။ ငါးပါး သီလကို
 စောင့်ထိန်းခြင်းသည် အခြေခံ အကျဆုံး အနေဖြင့် ဘဝကို
 ခိုင်မာအောင် တည်ဆောက် ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုထက် ပို၍
 စောင့်ထိန်းနိုင်က ပို၍ ကောင်း၏။

ငါးပါးသီလတွင် ပထမဆုံး သီလမှာ **သူ တစ်ပါး
 အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြည်ခြင်း** ဖြစ်၏။ ယင်းကို
 ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် “ပါဏာတိ ပါတာ ဝေရမဏိ”
 ဟူ၍ ဆို၏။ ဤသီလသိက္ခာပုဒ် အရ သူတစ်ပါးအသက်
 ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ်လိုက်လျှင် ပထမသီလသည်
 လုံခြုံပါ၏။ သို့ ရာတွင် ဘဝငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်နှင့်
 လောက ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဓမ္မအင်အားစုများက
 အဓမ္မ အင်အားစုများအပေါ် အသာစီးရအောင် ဆောင်
 ရွက်ရာ၌မူ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာ ပုဒ်၏
 အနက်ကို ပို၍ကျယ်အောင်ချဲ့၍ ယူအပ်၏။ ပုဒ်တစ်ပုဒ်
 ၏အနက်ကို အကျယ်ချဲ့၍ ယူခြင်းကို နေတ္တိကျမ်း၌
 အာဝတ္တဟာရ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တနဟာရ
 ဟူ၍လည်းကောင်း ဆို၏။ နိရုတ္တိ နည်း၌ အတ္ထာ
 တိဿယ ဟူ၍ ဆို၏။ ပိဋကတ်၌ နေယျတ္ထ ဟူ၍
 ဆို၏။

ထိုစာဖတ်နည်းများ အရ သူတစ်ပါး၏ အသက်
 ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြည်ခြင်း ဟူရာ၌ **သူတစ်ပါး၏**

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

အသက်ကိုရှည်အောင် အားထုတ် ခြင်းကိုလည်း ရအပ်၏။ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခွင့်ကြုံပါလျက် မသတ်ခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ သူတစ်ပါးအသက်ကို ရှည်အောင် အား ထုတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ချစ်ခြင်းနှင့် သနား ကြင်နာခြင်းတို့ အပေါ်၌ တည်၏။ ချစ်ခြင်းနှင့် သနားကြင်နာခြင်း ဟူသည်မှာ ပါဠိဝေါဟာရ အားဖြင့် မေတ္တာနှင့် ကရုဏာ ဖြစ်၏။ မေတ္တာနှင့် ကရုဏာကို ဗြဟ္မစိုရ်တရားဟူ၍ ဆို၏။ ဗြဟ္မစိုရ် ဟူသည်မှာ ဗြဟ္မာတို့ ကျင့်သော အကျင့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောကအပေါ် တကယ်တမ်းချစ် တတ် ကြင်နာတတ်သော စိတ်ကို ထားနိုင်မည် ဆိုပါလျှင် လူစင်စစ်က ဗြဟ္မာ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ယင်းကို ပြောင်းပြန် ပြုသောအားဖြင့် လောကအပေါ် တကယ်တမ်း ရက်စက်သော စိတ်ကို ထားပါလျှင် လူစင်စစ်က တိရစ္ဆာန် ဖြစ်နိုင်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် မည်သူမဆို ဗြဟ္မာသာ ဖြစ်ချင်၏။ တိရစ္ဆာန်မဖြစ်ချင်။ ဗြဟ္မာ ဖြစ်ချင် ပါလျက် တိရစ္ဆာန် ဖြစ်နေရခြင်းမှာ သီလမစောင့် ထိန်းသောကြောင့် ဖြစ်၏။

သီလကို စောင့်ထိန်းသောအခါ ငါးပါး သီလတွင် ပထမ သိက္ခာပုဒ်အရ သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရာ၌ သတ်ချင် စိတ် မပေါ်သဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။ ယင်းရှောင်ကြဉ်ခြင်းမျိုးကို “သမာဒါန ဝိရ တီ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အဝေးမှ ရှောင်ကြဉ် ခြင်း “အာရတီ” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆို၏။ တကယ်တမ်း သတ်ချင်စိတ် ပေါ်ပါလျက် မသတ်မိ

မညာရိပ်မွန်

အောင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။ ယင်း ရှောင်
 ကြဉ်ခြင်းမျိုးကို “သမ္ပတ္တ ဝိရတီ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 အထူးအားဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း “ဝိရတီ” ဟူ၍လည်း
 ကောင်း ဆို၏။ ထိုရှောင်ကြဉ် ခြင်း နှစ်မျိုးတွင် သတ်
 ချင်စိတ် မရှိ၍ မသတ် မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းထက်
 သတ်ချင်စိတ် ရှိပါလျက် မသတ်မိအောင် ရှောင်ကြဉ်
 ခြင်းက ပို၍ ခက်ခဲ၏။ ခြင်အကိုက်မခံရသေးမီက
 ခြင်ကို မသတ်မိ အောင် ရှောင်ကြဉ်ရသည်မှာ လွယ်ကူ ပါ
 သော်လည်း၊ ခြင်းအကိုက်ခံရစဉ် ခြင်ကို မသတ် မိအောင်
 ရှောင်ကြဉ်ရသည်မှာ မလွယ်ကူချေ။ ထို့ကြောင့် သိက္ခာ
 ပုဒ်များကို စောင့်ထိန်းနိုင်ရေး အတွက် အလေ့အကျင့်
 လုပ်ဖို့ များစွာ လို၏။ အလေ့ အကျင့်ရသောအခါ သူ
 တစ်ပါး အသက် ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရလွယ်၏။
 နောက်ဆုံး မသတ်မိ သည်အထိ ရှောင်ကြဉ်နိုင်လာ၏။

လူဟူသည်မှာ မိမိတစ်ယောက်တည်း နေသည်
 မဟုတ်။ မိသားစုနှင့် နေ၏။ လူမျိုးနှင့် နေ၏။ နိုင်ငံနှင့်
 နေ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိက ချစ်၏။ မိမိ၏
 မိသားစုကို မိမိက ချစ်၏။ မိမိ၏ လူမျိုးကို မိမိက
 ချစ်၏။ မိမိ၏ နိုင်ငံကို မိမိက ချစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ
 မိမိ၏ နိုင်ငံကို အခြား နိုင်ငံများက စော်ကားလာနိုင်၏။
 မိမိ၏ လူမျိုးကို အခြားလူမျိုးများက စော်ကားလာနိုင်
 ၏။ မိမိ၏ မိသားစုကို အခြားမိသားစုများက စော်ကားလာ
 နိုင်၏။ မိမိကိုယ်ကို အခြားသူများက စော်ကား
 လာနိုင်၏။ ထိုအခါမျိုးတွင် သူတစ်ပါး အသက်ကို ရှောင်

ဘဝအမြင်သစ်

ကြည်ခြင်း သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရန် အခက်အခဲတွေ့လာနိုင်၏။ ဤနေရာတွင် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မသည် များစွာ အရေးကြီး၏။ လူဟူသည် လူ့တာဝန်အနေဖြင့် ဓမ္မဘက်မှ ရပ်တည်ရမည် ဖြစ်၏။ ရပ်တည်ရန် ရဲဝံ့ရမည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဓမ္မဘက်မှ ရပ်တည်ရာတွင် “အနစ်နာခံမှု” သည် များစွာ အရေးကြီး၏။ လုပ်ငန်းဟူသမျှ၌ အနစ်နာခံမှု ရှိမှ အောင်မြင်မည်။

လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင် မည်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ လူတွင် အခြေခံအားဖြင့် အရည်အချင်း သုံးရပ် ရှိဖို့လို၏။ **ပထမ အရည်အချင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင်၏ ဂယက်ကြောင့် မတုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။** မည်သည့်လုပ်ငန်း ကိုလုပ်လုပ် ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းသော ဂယက် လည်း ရိုက်ခတ်နိုင်၏။ မကောင်းသော ဂယက် လည်း ရိုက်ခတ်နိုင်၏။ မည်သို့ပင် ရိုက်ရိုက် ရိုက် ခတ်သော ဂယက်ကြောင့် တုန်လှုပ်နေလျှင် မိမိ၏ လုပ်ငန်း နှောင့်နှေးသွားမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ ရိုက်ခတ်လာသော ဂယက်ကြောင့် မတုန်လှုပ်ခြင်းသည် ပထမအရည်အချင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် “ခန္တိ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ နောက် ဒုတိယ အရည်အချင်းမှာ **ရည် မှန်းချက်ကို မျက်ခြည်ပြတ် မခံခြင်း ဖြစ်၏။** ပတ်ဝန်းကျင်မှ ရိုက်ခတ်လာသော ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး ဂယက်များကြောင့် အဓမ္မအပေါ်ဓမ္မက အောင်နိုင်ရေး ဟူသော မိမိ၏ ရည်မှန်းချက် ပျောက်သွားမည် ဆိုပါလျှင်၊ မိမိ၏ ပန်းတိုင်

ပညာ့ရိပ်မွန်

၂၆

ဦးရွှေအောင်

ပျောက်သွားမည် ဆိုပါလျှင် မိမိ၏ လုပ်ငန်းသည် တလွဲ
 တချော် ဖြစ်သွားနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် မည်သို့သော အဟန့်
 အတားများနှင့် တွေ့ကြုံရသည် ဖြစ်စေ မိမိ၏ ရည်မှန်း
 ချက် ကို မျက်ခြည်ပြတ် မခံခြင်းသည် ဒုတိယ အရည်
 အချင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့်
 “ဥပေက္ခာ” ဟူ၍ ဆို၏။ ဥပေက္ခာကို လျစ်လျူရှုခြင်း
 ဟူ၍ မြန်မာ ပြန်ကြ၏။ **တတိယ အရည်အချင်းမှာ အနစ်
 နာ ခံခြင်း ဖြစ်၏။** လူဟူသည် မူလဗီဇ စိတ်ဓာတ်အရ
 အသာစံခြင်း နှင့် အနာခံခြင်း နှစ်မျိုးတွင် အသာ စံခြင်း
 ၌သာ နှစ်သက်တတ်၏။ အနစ်နာခံခြင်း၌ မနှစ်သက်
 တတ်။ အမှန်အားဖြင့် အသာစံခြင်း ဟူသည် ရယူ သိမ်း
 ပိုက်ခြင်း သဘောကို ဆောင်၍၊ အနာခံခြင်း ဟူသည်
 စွန့်လွှတ်ခြင်း သဘောကို ဆောင်၏။ ထို့ကြောင့် အသာ
 စံခြင်းသဘောကို လောဘ အုပ်စု၌ ထည့်အပ်၏။ အနာ
 ခံခြင်း သဘောကို အလောဘ အုပ်စု၌ ထည့်အပ်၏။
 လောဘ အုပ်စု၌ နှစ်သက်သူမှာ မြင့်မြတ်သူ မဟုတ်။
 အလောဘ အုပ်စု၌ နှစ်သက်သူမှသာ မြင့်မြတ်သူ ဖြစ်၏။
 ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်သော လူအနေဖြင့် လုပ်ငန်းများကို
 ဆောင်ရွက်ရာတွင် အနစ်နာခံခြင်းသည် တတိယ
 အရည်အချင်း ဖြစ် ၏။ ယင်းကို ပါဠိ ဝေါဟာရအားဖြင့်
 “နေက္ခမ္မ” ဟူ၍ ဆို၏။

နေက္ခမ္မ၏ အနက်မှာ တဏှာလောဘမှ ထွက်
 မြောက်ခြင်း ဟူ၍ ဖြစ်၏။ လောဘတဏှာမှ ထွက်
 မြောက်လျှင် ရယူသိမ်းပိုက်ခြင်း၌ မပျော်မွေ့ဘဲ စွန့်လွှတ်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ရခြင်း၌သာ မွေ့လျော်၏။ အမှန်အား ဖြင့် တဏှာမှ ထွက်
 မြောက်သူအတွက် ကာမဂုဏ် တော၌ နေသော်လည်း
 ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံ ခြင်း မရှိ။ ရွံ့ညွှန်တော၌
 ပေါက်သော ကြာပန်း သဖွယ် ဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် ကာမ
 ဂုဏ်မှ ထွက် မြောက်ခြင်း ဟူ၍ ဆို၏။ စွန့်လွှတ်ခြင်း
 တရား ကိုယ်မှာ အလောဘ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအရ
 အလောဘ ဖြစ်လျှင် အဒေါသသည် မလွဲမသွေ ပါဝင်
 လေ၏။ အဒေါသ ဟူသည် ချစ်ခြင်း မေတ္တာ ဖြစ်၏။
 သားသမီးများအပေါ် ချစ်မြတ်နိုးကြသော မိဘများသည်
 ချစ်ခြင်းမေတ္တာကြောင့် သားသမီး များနှင့် ပတ်သက်လာ
 လျှင် အသာစံသည့်ဘက်မှ မနေဘဲ အမြဲတမ်း အနာခံ
 သည့်ဘက်မှသာ နေ ၏။ ထို့ကြောင့် လောကအပေါ်
 တကယ်တမ်း ချစ်မြတ် နိုးပါသည်ဆိုလျှင်၊ တကယ်တမ်း
 ကြင်နာ ပါသည် ဆိုလျှင် မိမိချစ်သော လောကအတွက်၊
 မိမိကြင်နာသော လောကအတွက် အနစ်နာ မခံ နိုင်စရာ
 ဘာမျှအကြောင်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် လောက အပေါ်
 တကယ်တမ်း အနစ်နာခံချင်စိတ်ကို မွေး မြူချင်ပါသည်
 ဆိုလျှင် ပထမဦးစွာ ချစ်တတ်သော စိတ်ကို မွေးဖို့ လိုပါ
 ၏။ ကြင်နာတတ်သော စိတ်ကို မွေးဖို့ လိုပါ၏။ ထိုအခါ
 အနစ်နာခံချင်စိတ်သည် အသင်္ခါရိက အနေဖြင့် သူ့အလို
 လို ဖြစ်ပေါ်လာ မည် ဖြစ်၏။

အသာစံခြင်းနှင့် အနာခံခြင်း နှစ်မျိုးတွင် မိဘနှင့်
 သားသမီးတို့၏ ဆက်ဆံရေးကို နှလုံးမူ၍ အနာခံခြင်း
 သဘောကို နားလည်အပ်၏။ မိဘတို့သည် သားသမီး

၂၈

ဦးရွှေအောင်

များနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် လုပ်ငန်း၌လည်း အနစ်နာခံ၏။ လုပ်ငန်းမှ ထွက် ပေါ်လာသော အကျိုးကိုခံစားခြင်း၌ လည်း အနစ် နာခံ၏။ ဤသို့ အနစ်နာခံခြင်းမှာ သား သမီးများ အပေါ်ထားရှိသော မိဘတို့၏စေတနာ၊ မိဘတို့၏ မေတ္တာ၊ မိဘတို့၏ ကရုဏာကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤ သည်မှာ အနစ်နာခံခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်ရှားသော ပြယုဂ်ဖြစ်၏။ ဤလောက၌ မြင့်မြတ်သော လုပ်ငန်းများ အတွက် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို စွန့်၍ ဖြစ် စေ၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ကို စွန့်၍ဖြစ်စေ အနစ်နာခံ သူများ ရှိကြပါ၏။ သို့ရာ တွင် လုပ်ငန်းကြောင့် ရရှိလာသော အကျိုးတရားကို ခံစားရာ၌မူ အချို့ သူတို့သည် အနာခံသည့်ဘက်၌ မနေ တော့ဘဲ အသာစံသည့် ဘက်၌သာ နေတတ်လာကြ၏။ “ငါက အနစ်နာခံခဲ့သူ၊ ထို့ကြောင့် အကျိုးကို စံစားရာ၌ ငါသာ စံစားထိုက်သည်” ဟု ယူမိတတ်၏။ ထိုအခါ သူတို့ ၏ အနစ်နာခံခဲ့မှုသည် နေက္ခမ္မ ပါရမီ မြောက်သော အနစ်နာခံမှုမျိုး မဟုတ် တော့။ စီးပွားရေးသမားတို့၏ အရင်းအနှီး မြှုပ်နှံမှု သဘောမျိုးသာ ဖြစ်လေတော့၏။

အခန်း ၃

လူကို လူလို မြင်တတ်ခြင်းနှင့် ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း

ငါးပါးသီလတွင် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်သည် အစဆုံးဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတ ဟူသည် တိုက်ရိုက် အနက်အားဖြင့် သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို သတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ သွယ်ဝိုက်အနက်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် သူတစ်ပါးကို နစ်နာအောင် ပြုခြင်းသည်လည်း ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌ ပါဝင်သည် ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ် ကို မကျူးလွန်မိအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရာ၌ **သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်မိအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရသည့်အပြင် သူတစ်ပါးကို မနစ်နာအောင်လည်း ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရ၏။** သို့မှသာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပိုင်း၌ ပါဏာတိ ပါတိ သိက္ခာပုဒ်၏ မူရင်းရည်ရွယ်ချက်သည် ပို၍ ပြည့်စုံမည် ဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်သည် ပို၍ ပို၍ ပြည့်စုံလေ၊ ပို၍ ပို၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မြင့်မားလေ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်ကို အောက်သို့ သက်၍ သက်၍လည်း ယူရ၏။ အထက်သို့ တက်၍

မညာရိပ်မွန်

၃၀

ဦးရွှေအောင်

လည်း ယူရ၏။ အလျော်အားဖြင့်လည်း ယူရ၏။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်လည်း ယူရ၏။ ဤသို့ ယူခြင်းမှာ နေတ္တိကျမ်းလာ စာဖတ်နည်း၏ အရယူခြင်း ဖြစ်၏။

လူဟူသည်မှာ မိမိတစ်ယောက်တည်း နေ၍ ရသည်မဟုတ်။ ပတ်ဝန်းကျင်၌နေမှရသူဖြစ် ၏။ မိမိ၏ အိမ်တွင်း၌ပင် မိမိအပြင် အခြား အိမ်သူ အိမ်သားများ ရှိကြသေး၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ အနေဖြင့် အခြားသော အိမ်သူအိမ်သားများ အပေါ် စိတ်မချမ်းမသာ မဖြစ်ရ လေအောင် ဆက်ဆံဖို့လို၏။ အကယ်၍မိမိ၏ အိမ်သူ အိမ်သား များအပေါ် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်သွားအောင် ဆက်ဆံမိမည် ဆိုပါလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ မိမိ၏ ကိုယ် ကျင့်သိက္ခာ ညစ်နွမ်းသွားနိုင်၏။ အလားတူပင် မိမိအိမ် ၏ ပြင်ပ၌လည်း အခြားသူများ ရှိကြ သေး၏။ ထို့ ကြောင့် ထိုသူများနှင့် ဆက်ဆံရသော အခါ ထိုသူများ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်မသွားရလေ အောင် ဆက်ဆံဖို့ လို ၏။ အကယ်၍ ထိုသူများ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်သွား အောင် ဆက်ဆံမိမည် ဆိုပါလျှင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ရှုထောင့်အရ မိမိ သည် လူညံ့သာဖြစ်၏။ မယဉ်ကျေး သူသာဖြစ်၏။

ငါးပါးသီလဆိုသည်မှာ အရိယာသူတော် စင်တို့ မြတ်နိုးသော သီလ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလကို တကယ်တမ်း ပြည့်ဝသည်ထက် ပြည့်ဝအောင် စောင့် ထိန်းသည် ဆိုပါလျှင် ထိုသို့ စောင့်ထိန်းသော သူကို လည်း အရိယာသူတော်စင် တို့က မြတ်နိုးမည်ပင် ဖြစ်

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

၏။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်သည် ငါးပါးသီလတွင် ပါဝင်သည် ဖြစ်လေရာ၊ ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း ပြည့်ပြည့်ဝဝ စောင့်ထိန်းလျှင်လည်း ထိုသူ ကို အရိယာသူတော်စင်တို့က မြတ်နိုးမည်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မိမိအနေဖြင့် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း ပြည့်ပြည့်ဝဝ စောင့်ထိန်းသည်၊ မစောင့် ထိန်းသည်ကို မိမိနှင့် ဆက်ဆံသူများက အဆုံးအဖြတ် ပေးကြမည် ဖြစ်၏။ မိမိနှင့် ဆက်ဆံသူများက မိမိနှင့် ဆက်ဆံခြင်းကို မြတ်နိုး ကြသည် ဆိုပါလျှင်၊ မိမိသည် ပါဏာတိ ပါတ သိက္ခာပုဒ်အရ မိမိ၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ကို ပြည့်ဝစွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူ ဖြစ်၏။ သို့ မဟုတ်ပါက မိမိသည် မိမိ၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ကို ပြည့်ဝ စွာ စောင့်ရှောက်သူ မဖြစ်သေး။

ပါဏာတိပါတ၏ တရားကိုယ်မှာ ဒေါသ ဖြစ် ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ယင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မှာ အဒေါသ ဖြစ်၏။ ဒေါသသည် သူတစ်ပါးကို နှစ်နာအောင် ပြု တတ်၏။ အဒေါသသည် သူတစ်ပါးကို စိတ်ချမ်းသာ အောင် ပြုတတ်၏။ လူဟူသည်မှာ ဓမ္မတာအားဖြင့် အနိုင်ရချင်သည်ချည်းသာ ဖြစ် ၏။ ထို့ကြောင့် လူသည် မိမိနှင့် ဆက်ဆံသူများ အပေါ် အနိုင်ရလေအောင် ဒေါသကို အသုံးပြု သည်လည်းရှိ၏။ အဒေါသကို အသုံး ပြုသည်လည်း ရှိ၏။ အဒေါသဟူသည်မှာ အဘိဓမ္မာ တရားကိုယ် အားဖြင့် အသုံးပြုသောအမည်ဖြစ်၏။ လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ယင်းကို မေတ္တာ

မညာရိပ်မွန်

၃၂ **ဦးရွှေအောင်**

ဟူ၍ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါးအပေါ် အနိုင်ရ အောင် အားထုတ်ရာတွင် ဒေါသဖြင့်လည်း နိုင်အောင် အားထုတ်၍လည်းရ၏။ မေတ္တာဖြင့်လည်း နိုင်အောင် အားထုတ်၍လည်း ရ၏။ ဒေါသဖြင့် အနိုင်ရအောင် အားထုတ်ခြင်းကို အသူရာတို့က အသုံးပြု၏။ မေတ္တာဖြင့် အနိုင်ရအောင် အား ထုတ်ခြင်းကို သိကြားမင်းကအသုံး ပြု၏။ ဒေသနာ တော်အရ ဆိုလျှင် ဒေါသဖြင့် အနိုင်ရ ခြင်းသည် အဓမ္မ၏ ပြယုဂ် ဖြစ်၏။ မေတ္တာဖြင့် အနိုင် ရခြင်း သည် ဓမ္မ၏ ပြယုဂ်ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အဋ္ဌာဝက ဘီလူးကိုလည်း နိုင်ခဲ့၏။ နာဌာဂီရိ ဆင်ကို လည်း နိုင်ခဲ့၏။ ထိုသို့ နိုင်အောင် အား ထုတ်ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေါသကိုမသုံး။ မေတ္တာကိုသာ သုံးတော်မူခဲ့၏။ အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေါသကို ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်တော်မူပြီး ဖြစ်ပါ၏။

ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့် ထိန်းမည် ဆိုပါလျှင် မေတ္တာရှိမှ ဖြစ်၏။ ကရုဏာရှိမှ ဖြစ်၏။ မုဒိတာ ရှိမှ ဖြစ်၏။ ဥပေက္ခာရှိမှ ဖြစ်၏။ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ဗြဟ္မစိုရ် တရားရှိမှ ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မစိုရ်တရား ဆိုသည်မှာ အထူးအဆန်းတော့ မဟုတ်။ လူကို လူလို မြင်ခြင်း ပင် ဖြစ်၏။ လူကို လူလို မြင်အောင် ကြည့်တတ်ဖို့ ဆိုသည်မှာ တကယ်တော့ လွယ်သည် မဟုတ်။ ကျင့်သူမှ ဖြစ်၏။ လက်တွေ့အားဖြင့် ဆိုရလျှင် လူကို တွေ့မြင်သောအခါ လူဟု မမြင်ဘဲ ကုလား၊ တရုတ် ဟူ၍လည်း မြင်တတ်၏။ သူဌေး၊ ဆင်းရဲ သား

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဟူ၍လည်း မြင်တတ်၏။ အရာရှိ၊ ရုံးအကူ ဟူ၍လည်း မြင်တတ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိ၏ ရှေ့မှောက်၌ လူ စစ်စစ်ကြီး ရှိပါလျက်နှင့် လူကို လူဟူ၍ မမြင်ဘဲ လူမျိုး အလိုက် ခွဲခြား၍ မြင်ခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ အဆင့် အတန်း အလိုက် ခွဲခြား၍ မြင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ရာထူး ဌာနန္တရအလိုက် ခွဲခြား၍ မြင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ကောင်းသော မြင်ခြင်း မဟုတ်။ မ ကောင်းသော မြင်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ လူကို လူ အဖြစ်ဖြင့် မြင်မှသာ ကောင်းသောမြင်ခြင်း ဖြစ် ၏။ ကောင်းသော မြင်ခြင်း ဆိုသည်မှာလည်း လောက ရှုထောင့် အရ ကောင်းသော မြင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဓမ္မရှုထောင့်အရ ကောင်းသော မြင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ လူကို တွေ့လျှင် လူဟူ၍ပင် မမြင်ဘဲ ရုပ် နာမ် ဟူ၍သာမြင်ခြင်းဖြစ်၏။ လူကိုတွေ့လျှင် တရုတ်၊ ကုလား စသည်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သူဌေး ဆင်းရဲ သား စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း မြင်ခြင်းသည် သာသနာပ ကာလ၌လည်း ရှိ၏။ သာသနာတွင်း ကာလ ၌လည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအမြင်မျိုးသည် ဘဝအမြင် ဟောင်းသာ ဖြစ်၏။ ဘဝအမြင်သစ် မဟုတ်။ ယင်း အမြင်မျိုးသည် ပပဉ္စအမြင်မျိုးသာ ဖြစ်၏။ ပပဉ္စအမြင် မျိုး ဖြစ် လေသောကြောင့် ယင်းအမြင်မျိုးတွင် တဏှာ သဘောလည်း ပါ၏။ မာနသဘောလည်း ပါ၏။ ဒိဋ္ဌိ သဘောလည်း ပါ၏။

ပပဉ္စဟူသည်မှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏ အမည် ဖြစ်၏။ တပ်မက်ခြင်းသည် တဏှာ ဖြစ်၏။

ပညာရိပ်မွန်

မောက်မာခြင်းသည် မာန ဖြစ်၏။ အခိုင်အမာ အဖြစ်
 ယူခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။ အမှန် အားဖြင့် ပပဉ္စဟူသည်မှာ
 လောက၏ အတွင်းသရုပ် ဖြစ်၏။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံသည်
 လောက၏ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်၏။ လူကို လူအဖြစ်
 မြင်ခြင်းသည် သာသနာပ၊ သာသနာတွင်း နှစ်မျိုး လုံး၌
 ရှိ၏။ ထိုကြောင့် ထိုအမြင်မျိုးသည်လည်း ဘဝအမြင်
 ဟောင်းသာ ဖြစ်၏။ ဘဝအမြင်သစ် မဟုတ်သေး။ လူကို
 ရုပ်နာမ် အဖြစ် မြင်မှသာ ဘဝအမြင်သစ် ဖြစ်၏။ ထို
 အမြင်မျိုးသည် သာသနာပ၌ မရှိဘဲ သာသနာ တွင်း၌သာ
 ရှိ၏။ ထိုကြောင့် လူကို လူဟု မမြင်ဘဲ ရုပ်နာမ်အဖြစ်
 မြင်ခြင်းသည် ဘဝအမြင်သစ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရခြင်း
 ဖြစ်၏။ လူကို လူအဖြစ် မြင်ခြင်း သည် ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်
 မည်၏။ လူကို ရုပ်နာမ်အဖြစ် မြင်ခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ
 အမြင် မည်၏။

သာသနာတွင်း၌ ပါဏာတိပါတသိက္ခာ ပုဒ်ကို
 လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းရာ၌ သီလအဆင့်မှ အဓိသီလ
 အဆင့်သို့ တိုင်အောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ သီလအဆင့်သာ
 စောင့်ထိန်းပါက သံသရာတွင်း ချမ်းသာကိုသာ ပေးနိုင်
 ၏။ အဓိသီလ အဆင့်သို့ ရောက်အောင် စောင့်ထိန်းမှ
 သာ သံသရာလွန် ချမ်းသာကိုလည်း ပေးနိုင်၏။ သံသရာ
 တွင်းချမ်းသာကိုလည်း ပေးနိုင်၏။ ချမ်းသာနှစ်မျိုးလုံးကို
 ပေးနိုင်၏။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို အဓိသီလ
 အဆင့်သို့ ရောက်အောင် စောင့်ထိန်း မည်ဆိုလျှင် ပါရမီ
 သဘောပါဖို့ လို၏။ ပါရမီသဘော ဟူသည်မှာ အနစ်နာ

ဘဝအမြင်သစ်

ခံသည့်ဘက်မှ နေနိုင်အောင် ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်၏။
 အနစ်နာ ခံသည့်ဘက်မှ နေနိုင်ခြင်း ဟူသည် လူသာမန်တို့
 လုပ်နိုင်သော အလုပ်မျိုး မဟုတ်။ တကယ်တမ်း မြင့်
 မြတ်သူများသာ လုပ်နိုင်သော အလုပ်မျိုး ဖြစ် ၏။ ထို့
 ကြောင့်လည်း ပါရမီဟူ၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ပါရမီ၏
 အနက်မှာလည်း မြင့်မြတ်သူတို့၏ အလုပ်ဟူ၍ ဖြစ်၏။
 ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာ၌ ပါရမီ
 သဘော ပါဝင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ယင်းသီလသည်
 အရိယသစ္စာကို သိဖို့အတွက် အားကြီးသော အကြောင်း
 ဖြစ်လာ ၏။ အားကြီးသောအကြောင်းကို ဥပနိဿယ
 ဟူ၍ ဆို၏။

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော် သုမေဓာ ရှင်
 ရသေ့သည် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားထံတော်၌ ဘုရားဖြစ်
 ရန် ဆုတောင်းတော်မူခဲ့၏။ ဤသည်မှာ ပိဋကတ်တော်
 များ၌ ဖော်ပြသော တိုက်ရိုက် အနက် ဖြစ်၏။ ယင်း
 အနက်ကိုဆန့်၍ ကြည့်လျှင် သုမေဓာ ရှင်ရသေ့သည်
 ကိလေသာများကို ဝါ သနာနှင့်တကွ ပယ်နိုင်သော
 အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ် တော်ကိုလည်း ရလို၏။ အလုံးစုံကို
 သိတော်မူ နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုလည်း
 ရလို၏။ ဤနှစ်မျိုးသည်သာလျှင် အလောင်းတော်သုမေဓာ
 ရှင်ရသေ့ တောင်းသောဆု ဖြစ်၏။ အခြားဆုများ ကို
 သုမေဓာရှင်ရသေ့ မတောင်းခဲ့။

လောကတွင် အသာခံခြင်းနှင့်အနာခံခြင်း ဟူ၍
 နှစ်မျိုးရှိလေရာ၊ အနာခံခြင်းဟူသည်မှာ လွယ်ကူသော

မညာရိပ်မွန်

အလုပ် မဟုတ်။ လောဘ အမျိုးပြု သောကိလေသာများကို ပါးအောင် ကျင့်နိုင်မှ ဖြစ်၏။ ကိလေသာပါးလာသည်နှင့်အမျှ အနာခံခြင်း သည် ပွားလာမည် ဖြစ်၏။ ကိလေသာများ အကုန်အစင် ချုပ်ငြိမ်းသွားလျှင်ကား အနာခံခြင်း ဟူသည် အပြည့်အစုံ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ ဝါသ နာ နှင့်တကွ ကိလေသာများကို ပယ်သတ်နိုင်ပါမူ လောကတွင် အနှိုင်းမဲ့ အနစ်နာခံနိုင်သူ ဖြစ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာများကို ပယ်သတ်နိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော် ကို ရခြင်းဟူသည်မှာ လောကတွင် အနှိုင်းမဲ့အနစ် နာ ခံနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဝေါဟာရခြင်းသာ ခြားနား ၏။ အနက်ခြင်းကား အတူတူပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အလောင်းတော် သုမေဓာ ရှင်ရသေ့ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားထံတော်၌ ဘုရားဖြစ်ရန် အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်တော်ကို တောင်းခြင်းဟူသည်မှာ လောကတွင် အနှိုင်းမဲ့အနစ်နာခံနိုင်သူဘဝကို တောင်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကို ရ တော်မူသောအခါ၊ သူ၏ သန္တာန်၌ ကိန်းနေသော ကိလေသာ ဟူသမျှကို ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်သတ် လိုက်နိုင်သောကြောင့် သူသည် လောကတွင် အနှိုင်းမဲ့ အနစ်နာခံနိုင်သူ ဖြစ်လာလေ၏။

သုမေဓာ ရှင်ရသေ့သည် လောကတွင် အနစ်နာခံနိုင်ရုံမျှနှင့် ကျေနပ်သူ မဟုတ်။ သူ တစ်ပါး အကျိုးကို အဆောင်ရွက်နိုင်ဆုံးလည်း ဖြစ်လိုသေး၏။ အမှန်အား

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဖြင့် အနစ်နာခံဖို့အပြင် သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက် ဖို့လည်း လိုသေး ၏။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက် ရာတွင် အသိဉာဏ်ထက်လေ ပို၍ ဆောင်ရွက်နိုင်လေ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သုမေဓာ ရှင်ရသေ့သည် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏ထံတော်၌ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို ရရှိရန် ဆုတောင်းခြင်း ဖြစ်၏။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို ရပါမှ လောကတွင် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို အနှိုင်းမဲ့ ဆောင်ရွက်နိုင် သူ ဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်သဗ္ဗ ညုတဉာဏ် တော်ကို ရခြင်း ဟူသည်မှာ လောကတွင် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို အနှိုင်းမဲ့ ဆောင်ရွက်နိုင် ခြင်းဖြစ်ပါ၏။

အလောင်းတော် သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ဘုရား ဖြစ်တော်မူသောအခါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ ၏ ဆရာ ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ “သတ္တာ ဒေဝ မနုဿာ နံ” ဟူသော ဂုဏ်တော်ကို ရတော်မူ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဘဝ ကျင့်စဉ်ကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် လောကတွင် အရေးကြီးဆုံးနှင့် အတောင့်တထိုက်ဆုံး မှာ အနစ် နာခံ ခြင်းနှင့် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ဆောင် ရွက် ခြင်းဖြစ်၏။ တကယ်တမ်း အနစ်နာခံပြီး၊ တကယ် တမ်း သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်မည် ဆိုပါလျှင် အခြားအခြားသော အကျိုးတရားများ ကို အထူး တောင့်တဖို့မလို။ သူ့အလိုအလျောက် “ခြေပေါက်” ၍ လာကြမည် ဖြစ်၏။ ယုံမှားဖွယ် မရှိ။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဖြစ်တော်စဉ်က သက်သေခံပါ၏။ ယင်းတို့နောက်

မညာ့ရိပ်မွန်

၃၈

ဦးရွှေအောင်

မလိုက်ပါဖို့သာ အရေး ကြီး၏။ အမှန်အားဖြင့် အနစ်နာ ခံခြင်းသည် အပြောဖြင့်မဟုတ်ဘဲ အလုပ်ဖြင့် အရဟတ္တ မဂ် ဉာဏ်တော်ကို တောင်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါး အကျိုး ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်လည်း သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် တော် မဟုတ်စေကာမူ ထက်မြက်သော ဉာဏ်တော်ကို အပြောဖြင့် မဟုတ်ဘဲ အလုပ်ဖြင့် တောင်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်း သိမ်း စောင့်ရှောက်ရာ၌ သူတစ်ပါးအသက် ကို မသတ် မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ရုံမျှနှင့် မကျေနပ်သေးဘဲ သူတစ်ပါး အသက်ကို ရှည်အောင်၊ သူ တစ်ပါး စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ် ချမ်းသာဖြစ်အောင် အားထုတ်ရ၏။ ဒုစရိုက်နှင့် သုစရိုက်ဟူ၍ ရှိလေရာ ဒုစရိုက်ကို မကျူးလွန်လျှင် သုစရိုက် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သုစရိုက်ဖြစ်ရုံမျှနှင့် မကျေနပ်သေးဘဲ ပုညကိရိယာ အဆင့် ရောက်အောင်ပါ ကြိုး စားရ ၏။ သီလသည် ပုညကိရိယာ၌ ပါဝင်ပါ၏။ သင်္ချာ ဝေါဟာရ ဖြင့် ပြောရမည်ဆိုလျှင် ဒုစရိုက်သည် “အနုတ်” ဖြစ်၏။ သုစရိုက်သည် “သုည” ဖြစ်၏။ ပုည ကိရိယာသည် “အပေါင်း” ဖြစ်၏။ အနုတ်နှင့် အပေါင်းသည် သုညကို အကြောင်း ပြု၍ ရရှိခြင်း ဖြစ် သဖြင့် သုညသည် များစွာ တန်ဖိုး ကြီးပါ၏။ ထို့နည်း အတူ အနုတ်ဖြစ်သော ဒုစရိုက်နှင့် အပေါင်းဖြစ်သော ပုညကိရိယာတို့သည် သုည ဖြစ်သော သုစရိုက်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ် ရခြင်း ဖြစ်သဖြင့် သုစရိုက်သည်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

များစွာ တန်ဖိုး ကြီးပါ၏။ အပေါင်းဖြစ်သော ပုည ကိရိယာ ဖြစ် လာလျှင် ပို၍ တန်ဖိုးကြီးလေ၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ ကျင့်ထုံးကို ကြည့်မည် ဆိုပါ လျှင် သုစရိုက်သည် အနစ်နာခံခြင်း သဘော ကို ဆောင် ၍၊ ပုညကိရိယာသည် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကိုဆောင် ခြင်းသဘောကိုဆောင်၏။ အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာ ဘုရား၏ အလိုတော်အရ လူတိုင်းတွင် အနစ်နာခံဖို့ တာဝန်လည်း ရှိ၏။ သူတစ်ပါး အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ဖို့ တာဝန်လည်း ရှိ၏။ ထို တာဝန်နှစ်ရပ်ကို မိမိတို့ စွမ်း နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်မှသာ လောက၌ “ဓမ္မ” ကြီးစိုး၍၊ လောကသည် ငြိမ်းချမ်းမည် ဖြစ်၏။ လောက၌ ဓမ္မ ကြီးစိုးခြင်း ဟူသည်မှာ မိမိတို့၏ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာကို စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ရာထူးဌာနန္တရတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ဂုဏ်ပကာ သနတို့နှင့်လည်းကောင်း “မလဲ” ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း ၄
အမွေ မလွှမ်းမိုးနိုင်အောင်
မိမိဘဝကို အနှစ်နာခံနိုင်ရမည်။

သံသရာသက်တမ်းနှင့် စာလိုက်လျှင် လူ့ဘဝသက် တမ်း ဟူသည်မှာ ဘာမျှကြာသည်မဟုတ်။ ရေပွက် ပမာ ခဏတာမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုမျှ တိုတောင်း သော ကာလ အတွင်း၌ အသက်ရှင် နေထိုင်ရစဉ် လူတို့သည် ကျီးလန့် စာ စားသကဲ့သို့ သောကကို ရင်ဝယ်ပိုက်ပြီး နေထိုင်ကြ ရမည်ဆိုပါက ရခဲသော လူ့ဘဝကို ရခြင်းသည် ဘာမျှ အဓိပ္ပာယ် ရှိလှမည် မဟုတ်။ ကျီးလန့်စာ စားနေရသကဲ့ သို့သောကကို ရင်ဝယ်ပိုက်ပြီး နေထိုင်ခြင်းသည်လည်း မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူသားများက မိမိနှင့် ဆက်ဆံရာ တွင် မိမိအပေါ် အမြဲတမ်းအနိုင်ကျင့်ဝါဒကို ကျင့် သုံး နေ ရသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အနိုင်ကျင့်ဝါဒ ဟူ သည်မှာ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာမဲ့မှုအပေါ် အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝါဒပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် လူသားမဆို ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့သော ပတ်ဝန်းကျင်၌ မနေလို ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မိမိက ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့သော

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ပတ်ဝန်းကျင်၌ မနေလိုပါဘဲလျက် မိမိကိုယ်တိုင်က တစ်ဖန် ကိုယ် ကျင့် သိက္ခာမဲ့သော အပြုအမူများကို ပြုမူ နေပြန် လေရာ၊ ကမ္မနိယာမအရ မိမိ၏ ဘဝကို မိမိကပင် ဖန်တီးရာရောက်ပြီး ဘယ်သူမပြု မိမိမူပင် ဖြစ်လေ ၏။

မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်က အနိုင်ကျင့်ဝါဒ အရ မိမိ အပေါ် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့သော အပြု အမူမျိုးကို မလုပ် စေလိုပါလျှင် မိမိကလည်း မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့ သော အပြုအမူများကို မလုပ်မိဖို့ လိုပါ ၏။ သို့မှသာ မိမိ၏ ဘဝနှင့် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင် သည် ဝိရောဓိ မဖြစ်ဘဲ အနုရောဓိသဘောသို့ သက်ရောက်ကာ လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်ပေလိမ့် မည်။

မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ငြိမ်းချမ်းသော ပတ်ဝန်း ကျင်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍၊ လိုက် နာကျင့်သုံးရန် ဘဝနေနည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျင့်စဉ် တစ်ခုကို သူတော်စင်များက သတ်မှတ်ထား၏။ ယင်း ကျင့်စဉ်ကို “ဟာနောပါ ဒါန” ဟုခေါ်၏။ **ဟာနော ပါဒါန** ဟူသည်မှာ ဟာန+ဥပါဒါန=ဟာနောပါဒါန ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထိုတွင် “ဟာန”၏ သဒ္ဒါအနက်မှာ နုတ်ခြင်း၊ အလျှော့ပေးခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။ နုတ်ခြင်း၊ အလျှော့ ပေးခြင်း ဟူသည်မှာ အနစ်နာခံခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန၏ သဒ္ဒါအနက်မှာ ပေါင်းခြင်း၊ ဆွဲယူခြင်း ဖြစ်၏။ ပေါင်း ခြင်း၊ ဆွဲယူခြင်း ဟူသည်မှာ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင် ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်“ဟာနောပါဒါန” ဟူသော ဘဝနေနည်း အရ လူသည် မိမိ အသက်ရှင်နေ

ပညာ့ရိပ်မွန်

၄၂

ဦးရွှေအောင်

သမျှ ကာလ ပတ်လုံး ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မလွဲမသွေ ဆက်ဆံ နေရမည်ဖြစ်လေရာ၊ ထိုသို့ ဆက်ဆံရာ၌ မိမိဘက်က အလျော့ပေးပြီး သူ့ဘက်ကို ပံ့ပိုးရမည် ဖြစ်၏။

လောကတွင် အဝိုင်းလည်း ရှိ၏။ လေးထောင့် လည်း ရှိ၏။ အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့်ကို တစ်ထပ်တည်း ကျအောင်လုပ်လိုပါက ဤဟာနော ပါဒါနသဘောကို ကျင့်သုံးပြီး “ဟာန” အရ ခုတ်လှီးသင့်သည်ကို ခုတ်လှီး ရ၏။ “ဥပါဒါန” အရ ဖြည့်စွက်သင့်သည်ကို ဖြည့်စွက် ရ၏။ ထိုအခါမှသာ အဝိုင်းနှင့်လေးထောင့်သည် တစ် ထပ်တည်း ကျမည် ဖြစ်၏။ လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ် တွင် လည်း လူဟူသည် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇစိတ်ဓာတ်အရ မိမိဘက်ကသာ အသာချည်းယူချင်၏။ မော်တော် ယာဉ် စီးရာ၌ပင် ကျပ်တန်အဟောင်းနှင့်ကျပ်တန် အသစ် နှစ်ရွက်ရှိပါက ကျပ်တန်အဟောင်းကိုသာ ကားခ အဖြစ် ပေး၏။ ကျပ်တန်အသစ်ကို ကားခ အဖြစ်မပေး။ ဤသို့ သော အသေးအဖွဲ့ကိစ္စ လေးမျိုး၌ပင် လူသည် အသာ ယူချင်၏။

အကြီးအမား ကိစ္စမျိုး၌မူ ဆိုဖွယ်မရှိ။ အသာ ယူချင်သည်သာဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ ပုထုဇဉ် လူသား တို့၏ ဗီဇစိတ်ဓာတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုဗီဇ စိတ်ဓာတ် ကလည်း အစမထင် သံသရာမှစ၍ ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်၌ ကိန်း အောင်း နေခဲ့လေရာ ထို ဗီဇစိတ်ဓာတ်ကို ပယ်ဖို့ မလွယ်။ အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်ပါမှသာ မဂ်

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဖိုလ်ဖြင့် မြစ်ပြတ်ပယ်နိုင်မည် ဖြစ်၏။ ပုထုဇဉ် လူသားများ အနေဖြင့် မြစ်ပြတ် မပယ်နိုင်စေကာမူ ပါးအောင် တော့လုပ်၍ ရပါ၏။

ပုထုဇဉ်တို့သည် အခွင့်အရေးဟူသမျှကို မရလျှင် ရအောင်ယူချင်၏။ ဤသည်မှာ တဏှာ ပြဋ္ဌာန်းသည့်သဘောဖြစ်၏။ ယင်းကို “လာဘ” ၌ သွင်းယူအပ်၏။ မိမိကိုယ်ကို အခိုင်အမာပြု၍ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အလေးအမြတ် ပြုခြင်းကိုလည်း ခံချင်၏။ ဤသည်မှာ ဒိဋ္ဌိ ပြဋ္ဌာန်းသည့် သဘော ဖြစ်၏။ ယင်းကို “သက္ကာရ” ၌ သွင်းယူအပ်၏။ ယှဉ်လိုက်လျှင် သူများထက်လည်း သာချင်၏။ ဤ သည်မှာ မာန ပြဋ္ဌာန်းသည့် သဘော ဖြစ်၏။ ယင်းကို “သိလောက” ၌ သွင်းယူအပ်၏။ သဒ္ဓါနက် အားဖြင့် “လာဘ” ဟူသည်မှာ ရယူလိုခြင်း ဖြစ် ၏။ “သက္ကာရ ” ဟူသည်မှာ အလေးအမြတ်ပြုခံ လိုခြင်း ဖြစ်၏။ “သိလောက” ဟူသည်မှာ ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလိုခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇ စိတ်ဓာတ်တွင် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ပဓာနကျလေ၏။ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇ စိတ်ဓာတ်ကို မထိန်းချုပ်နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး လူတို့သည် အချင်းချင်းဆက်ဆံရာ၌ အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့် သဖွယ်ချည်းသာဖြစ်နေကြမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့်ကို တစ်ထပ်တည်းကျအောင် လုပ်နိုင်သော ဟာနော ပါဒါန မည်သော ဘဝနေ နည်းကို သူတော်စင် ပညာရှင်များက ညွှန်ကြားကြခြင်းဖြစ်၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့်ကို တစ်ထပ်တည်းကျအောင်လုပ်ရာ တွင် မိမိဘက်က အနာခံပြီး သူ့ဘက်ကို အသာစံ စေဖို့ဆိုသည်မှာ မိမိ၏သန္တာန်၌ ကိန်းနေသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ဦးဆောင်သော ကိလေသာတို့ကို ပါးအောင်လုပ်နိုင်မှ ဖြစ်၏။ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ဦးဆောင်သော ကိလေသာများကို ပါးအောင်လုပ်ရာတွင် သီလစောင့်ထိန်းခြင်းသည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏။ သီလကိုစောင့်ထိန်းခြင်းသော အခါ ဘုရား ကိုလည်းဖူးမိလျက်သားဖြစ်၏။ တရားကိုလည်း နာမိလျက်သားဖြစ်၏။ သံဃာတော်များကိုလည်း ဆည်းကပ်မိလျက်သားဖြစ်၏။

ပုထုဇဉ်တို့၏ စိတ်သည် ဓမ္မတာအားဖြင့် ကြမ်းတမ်း၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆက်ဆံရာ၌ အဝိုင်းနှင့်လေးထောင့် သဖွယ် ဖြစ်ကာ “ဟာရ”အရ အနာမခံနိုင်ခြင်းဖြစ် ၏။ “ဥပါဒါန”အရ သူ့အကျိုးကို မဆောင်ရွက်နိုင် ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့သည် ရတနာ သုံးပါးကို ဆည်းကပ်ခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့၏စိတ်ကို နူးညံ့ သိမ်မွေ့အောင် လုပ်ဖို့လို၏။ ရတနာသုံးပါးမှ “အား”များကို အဆင့်ဆင့်ရနိုင်အောင်လုပ်ဖို့ လို၏။ ထိုကဲ့သို့ ရတနာသုံးပါးမှ “အား”အဆင့်များ ကို ရပါမှသာ လူတို့သည် သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်မည်ဖြစ်၏။ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်သောအခါ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ပါးလာမည်ဖြစ်၏။

ဘဝအမြင်သစ်

သီလတွင် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းရာ၌ သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို မသတ်မိအောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ ဤသည်မှာ အကြမ်းစား စောင့်ထိန်းခြင်းဖြစ်၏။ ထိုထက်ပို၍ စောင့်ထိန်းသောအခါ သူတစ်ပါး မနစ်နာရလေအောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ ဤသည် မှာ ဟာနော ပါဒါန ဟူသော ဘဝနေနည်းတွင် “ဟာန” အရ မိမိဘက်က အနစ်နာခံခြင်းဖြစ်၏။ “ဥပါဒါန” အရ သူ့ဘက်ကို ပံ့ပိုးသောအခါ သူတစ်ပါး အသက်ရှည်အောင် ဆောင်ရွက်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိဘက်က အနစ်နာခံခြင်းသည် “သုစရိုက်” သဘောကို ဆောင်၏။ သူ့ဘက်ကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းသည် “ပုညကိရိယာ” သဘောကို ဆောင်၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမအရ ဆိုပါလျှင် လူသည် မကောင်းမှုဟူသမျှတို့ကို မလုပ် မိအောင် အားထုတ်ရ၏။ ကောင်းမှုဟူသမျှကို လုပ်မိအောင် လည်းအားထုတ် ရ၏။ ထိုသို့အားထုတ် ရာတွင် မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စွာထားရ၏။ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စွာထားခြင်းဟူသည်မှာ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ်ရာ၌ တဏှာ သဘောအရ ရာထူးဂုဏ်သိန် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကိုလည်း မျှော်ကိုးခြင်းမရှိဘဲ၊ ဒိဋ္ဌိသဘောအရ မိမိကိုယ်ကို အခိုင်အမာပြုပြီး “ငါ”မရှိလျှင် အားလုံးပျက်စီးသွားကြလိမ့်မည် ဟူသော အမြင်မျိုးဖြင့်လည်း မြင်ခြင်းမရှိဘဲ၊ မာနသဘောအရ ယှဉ်လိုက်လျှင် ခေါင်းတစ်လုံး သာအောင် ထင်ပေါ် ကျော်ကြားမှုမျိုးကိုလည်း မမြတ်နိုးဘဲ လွတ်

မညာ့ရိပ်မွန်

လွတ်စွန့်သော စိတ်ထားဖြင့် လုပ်ခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်၏။
 ဤ၌ လွတ်လွတ်စွန့်သော စိတ်ဟူသည်မှာ တဏှာ
 သဘောကိုလည်း စွန့်၏။ ဒိဋ္ဌိသဘောကို လည်းစွန့်၏။
 မာနသဘော ကိုလည်း စွန့်၏။ ဤသို့သော စိတ်ထားဖြင့်
 ဆောင်ရွက်ပါမှသာ လောကလူမှု ဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်
 ၌ အပိုင်း နှင့် လေးထောင့်တို့သည် တစ်ထပ်တည်းကျပေ
 လိမ့်မည်။

ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်အရ သူ့အသက် ကို
 မသတ်ရဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သူ့ အကျိုးကို ထိပါး
 အောင်မလုပ်ရဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုပါသော်လည်း
 ဤလောကတွင် မိမိ၏ နိုင်ငံကို ကျူးကျော်စော်ကား
 သည့်အခါ သမယမျိုးလည်း ရှိနိုင်၏။ မိမိလူမျိုးကို ကျူး
 ကျော် စော်ကားလာ သည့် အခါသမယမျိုးလည်း ရှိနိုင်
 ၏။ မိမိ မိသားစုကို ကျူးကျော် စော် ကားလာသည့်အခါ
 သမယ မျိုးလည်း ရှိနိုင်၏။ မိမိကိုယ်ကို ကျူးကျော် စော်
 ကားလာသည့် အခါသမယမျိုးလည်း ရှိနိုင်၏။ ထိုအခါ
 မျိုး၌ကား “ခုခံပိုင်ခွင့်” အရ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို
 ကျော်လွန်ပြီး သူ့အသက်ကို သတ် ရသည့် အခါမျိုးလည်း
 ရှိနိုင်၏။ သူ့အကျိုးကို ထိပါးရသည့် အခါမျိုးလည်း
 ရှိနိုင်၏။ ထိုကဲ့သို့ မလုပ်ပါလျှင် မိမိနိုင်ငံသည် သူ
 တစ်ပါးလက် အောက်သို့ ရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ မိမိ
 ၏ လူမျိုးသည် သူတစ်ပါး၏ ကျေးကျွန်ဖြစ်သွားပေ
 လိမ့်မည်။ မိမိ၏ မိသားစုသည် အရှက်တကွဲ အကျိုး

ဘဝအမြင်သစ်

နည်း ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ မိမိသည်လည်း ရခဲလှသော လူ့ဘဝမှ ပျောက်ကွယ် သွားပေလိမ့်မည်။

ဤအခါမျိုးတွင်လည်း “ဟာနေပါဒါန” သဘောတရားအရ အနစ်နာခံခြင်းနှင့် သူ့အကျိုး ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်၏။ အနစ်နာခံရာတွင် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မကို ချင့်တွက်ရ၏။ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ထွန်းရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသည် ပဓာနမဟုတ်၊ ဓမ္မ နှင့် အဓမ္မသည်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက ၌ အဓမ္မ မထွန်းကားအောင် ဆောင်ရွက်ရေးတို့ အတွက် လူတိုင်း၌ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန်အရ အဓမ္မမထွန်းကားအောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အနာခံခြင်းအရ လောလောဆယ်ပစ္စက္ခ၌ပင် မိမိ၏ ပစ္စည်း ဥစ္စာများလည်း ဆုံးရှုံးနိုင်၏။ မိမိ၏ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းများလည်း ဆုံးရှုံးနိုင်၏။ မိမိ၏ အသက်သည်ပင် ဆုံးရှုံးနိုင်၏။ တမလွန် ၌လည်း အပါယ်သို့ကျရောက်နိုင်၏။ ဤသည်မှာ အဓမ္မအပေါ် ဓမ္မကအောင်နိုင်ရေးအတွက် အနစ်နာခံပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ ရလဒ်များဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ဘုရားလောင်း၏ ဘဝများကို ကြည့်လျှင် များစွာ ကျေးဇူးတင်ဖွယ်များ၊ အံ့ချီးဖွယ်များနှင့် အတုယူဖွယ်များကို တွေ့ရ၏။ လောကအပေါ် အဓမ္မ မထွန်းကားနိုင်ရေးအတွက် အနစ်နာခံပြီး ဆောင်ရွက်တော်မူသော ဘုရားလောင်းသည် ငရဲလည်း ကျခဲ့၏။ ဆင်လည်း ဖြစ်ခဲ့၏။ နဂါးလည်းဖြစ်ခဲ့၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

တေမိမင်းသား မဖြစ်မီကာလ ငရဲကျခဲ့သည်ကို တေမိ
မင်းသား ဖြစ်သောအခါ ကောင်းစွာမှတ်မိနေ၏။ အဘိ
ဓမ္မာ ဒေသနာတော်အရ မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဒုစရိုက်
များကို ကျူးလွန်မှု အပါယ်သို့ ကျရောက်ခြင်း ဖြစ်လေ
ရာ၊ ဗျာဒိတ်ရပြီးနောက်ပင် ဘုရား အလောင်းတော်သည်
ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခဲ့ကြောင်း ထင်
ရှား၏။ ဘာမျှ အငြင်းပွားစရာ မရှိ။ မုသာဝါဒ သိက္ခာ
ပုဒ်မှလွဲ၍ ကျန် သိက္ခာပုဒ်များကို အကြောင်းအားလျော်
စွာ ဘုရားအလောင်းသည် လွန်ကျူးခဲ့သေးကြောင်း
ကျမ်းဂန်များ၌ဆို၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ကျူးလွန်ရာ၌
ဘုရားအလောင်းသည် လောက၌ ဓမ္မ အပေါ် အဓမ္မက
မလွှမ်းမိုးရလေအောင်သာ မိမိ ကိုယ်ကို အနစ်နာခံပြီး
ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ လောကသားတို့
၏ တာဝန်ဖြစ်၏။ ထိုတာဝန်ကို လောကသားတို့
အနေဖြင့် မရှောင်လွှဲအပ်။ မရှောင်လွှဲအပ်သဖြင့် ထို
တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်လေသောကြောင့်
ဘုရား အလောင်းသည် ဖြစ်လေရာ ဘဝတို့၌ အထက်
တန်းက အဖြစ်များ၏။ ငှက် ဖြစ်လျှင်လည်းငှက် မင်း
ဖြစ်၏။ ငှက်ပရောဟိတ် ဖြစ်၏။ အခြားသော ဘဝတို့၌
လည်း ထို့နည်းအတူပင် အထက်တန်းက အဖြစ်များ၏။
ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ဘုရားအလောင်းတော်သည် မိမိ၏
ဘဝကို စတေးပြီး ဓမ္မဘက်က ရပ်တည်ခဲ့သောကြောင့်
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် ဘုရား
လောင်း၏ ထုံးကို နှလုံးမူပြီးလောက၌ ဓမ္မထွန်းကား

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ရ လေအောင်၊ အဓမ္မ ကွယ်ပျောက်ရလေအောင် မတတ် သာလျှင် မိမိတို့၏ ဘဝကို စတေးပြီး ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါ၏။

သမိုင်း၌ သာသနာတော်အတွက် အနော်ရထာ လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ ဘုရင့်နောင်လည်း ဆောင်ရွက် ခဲ့၏။ အလောင်းဘုရားလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ သီဟိုဠ် ကျွန်း ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ တာဝန် ဟူသည် ရှောင်၍ မရကောင်း။ အမှန်အားဖြင့် တာဝန်ကို ကျေပွန် အောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အနစ်နာခံနိုင်ခြင်းသည် ပင် ပါရမီမည်ပါ၏။ ပါရမီဟူသည်လည်း “အဟော သိ က” ဖြစ်ရိုးမရှိ။ ကမ္မနိယာမအရဆိုလျှင် နိဗ္ဗာန် တိုင် အောင် အကျိုးပေးမည်ဖြစ်၏။

သီလသိက္ခာနှင့်ပတ်သက်သော ဝိနည်း ဒေသနာ တော်၌ အဓမ္မနှင့်ပတ်သက်ပြီး မြင်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ကြား လျှင်ဖြစ်စေ၊ ယုံမှားလျှင် ဖြစ်စေ၊ ကြောင့်ကြမဲ့ မနေကြဘဲ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ကြ ရန် မြတ်စွာဘုရားက တပည့် သား သာဝကတို့အား ဟောကြားထားတော်မူထား၏။ ရှင်မဟာ ကဿပ စသော ရဟန္တာကြီးများအဆက်ဆက် တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော် အတိုင်းပင် အဓမ္မမလွမ်းမိုးနိုင်ရေးအတွက် မိမိတို့၏ဘဝကို စတေး ပြီး အနစ်နာခံကာ ဆောင် ရွက်တော်မူကြ၏။ “အနေသာ ကြီးပဲ” ဟူသော အချောင်သမား စိတ်ဓာတ်ဖြင့် လျစ်လျူ ပြုရိုး မရှိ ခဲ့ကြ။ အမှန်အား ဖြင့် “အနေသာကြီးပဲ” ဟူသော ခံယူချက်သည်အသာ စံခြင်း၌ မြစ်ဖျားခံ၏။ အဓမ္မကို

မညာရိပ်မွန်

၅၀

ဦးရွှေအောင်

တားမြစ်ရန်တာဝန် ရှိသည်ဟူသော ခံယူချက်သည်
 အနာခံခြင်း၌ မြစ်ဖျားခံ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတ
 သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့် ထိန်းရာ၌ “ဟာနောပါဒါန”သဘော
 တရားအရ လောက၌ အဝိုင်းနှင့်လေးထောင့်တို့ တစ်
 ထပ် တည်းကျနိုင်ရေးအတွက် ဓမ္မဘက်မှ ကြံ့ကြံ့ ရပ်
 တည်ပြီး စောင့်ထိန်းအပ်ပါ၏။ ထိုသို့စောင့်ထိန်း ရာတွင်
 ဟာနနှင့် ဥပါဒါနအပေါ် မားမားရပ်နိုင် လေ၊ အဝိုင်းနှင့်
 လေးထောင့်တို့ တစ်ထပ်တည်းကျ လေ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။
 အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့်တို့ တစ်ထပ်တည်း ကျခြင်း
 ဟူသည်ကား လောက၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်းပါတည်း။
 လောက၏ သာယာခြင်း ပါတည်း။

အခန်း ၅
လန့်နှင့်အလန့် ခွဲခြားသိတတ်၍
လန့်များအောင် ကြိုးစားပါ။

ဤလောက၌လူဟူသည် တစ်ယောက်တည်းနေ၍ ရသည်မဟုတ်။ ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် နေမှ ရသည်ချည်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူသည် ပတ်ဝန်းကျင် အသိုက်အဝန်း၌ နေရစေကာမူ စိတ်ချမ်းသာကိုယ်ချမ်းသာဖြင့် နေချင်သည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လူသည် ပတ်ဝန်းကျင် အသိုက် အဝန်း၌ နေရစဉ် စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာနှင့် နေလိုပါက စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာနှင့်နေရအောင် အားထုတ်ဖို့လို၏။ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာနှင့် နေရအောင် အားထုတ်နည်းကို ငါးပါး သီလဟူ၍ ကျမ်းဂန်များ၌ဆို၏။

ငါးပါးသီလသည် လောက လူ့ဘောင် ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးအတွက် လူလူချင်း ဆက်ဆံရာ၌ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းမျဉ်းဖြစ်၏။ လူလူချင်း ဆက်ဆံရေးဆိုရာ၌ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးနှင့် ဆက်ဆံရေးလည်းပါ ဝင်၏။ သို့ရာတွင် လောက လူ့

ပညာ့ရိပ်မွန်

၅၂ **ဦးရွှေအောင်**

ဘောင်၌ ငြိမ်းချမ်း သာယာမှု ဖြစ်ထွန်းအောင် ဆောင်ရွက်
 ရာတွင် လူလူချင်းဆက်ဆံရေးသည် ပို၍ ပဓာနကျသော
 ကြောင့် လူလူချင်းဆက်ဆံရေးကို အဓိကအားပြု ၍
 ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူလူချင်း ဆက်ဆံရေး
 ကောင်းမွန်မှသာ လူ့ဘောင်လောကသည် ငြိမ်းချမ်း
 သာယာမည်ဖြစ်၏။ လူလူချင်း ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်
 ခြင်း ဟူသည်မှာလည်း ငါးပါး သီလစောင့်ထိန်းမှုအပေါ်
 ၌ တည်၏။ ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းသည်နှင့်အမျှ
 လူလူချင်းဆက်ဆံရေးသည် ကောင်းမွန်နေမည်ဖြစ်၏။
 လူလူချင်း ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်နေသည်နှင့်အမျှ
 လောက လူ့ဘောင်သည် ငြိမ်းချမ်းသာယာနေမည်ဖြစ်
 ၏။ ထိုအခါ လူ့ဘဝခြင်းသည် မနုဿတ္တဘာဝေါ
 ဒုလ္လဘော ဟူသည်နှင့်အညီ ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရခြင်း
 မည်၏။ ရခဲသော လူ့ဘဝကို ထိုက်ထိုက် တန်တန်ခြင်း
 ဖြစ်ပါက လောလောဆယ် ပစ္စုပ္ပန် ၌လည်း ချမ်းသာမည်
 ဖြစ်၏။ တမလွန်၌လည်း ချမ်းသာမည်ဖြစ်၏။ ယုံမှား
 ဖွယ်ရာ ဘာမှမရှိ။

ငါးပါးသီလဟူသည် လူတို့အနေဖြင့် အမြဲ
 စောင့်ထိန်းအပ်သောကြောင့် နိစ္စသီလ ဟူ၍ ဆို၏။ အမြဲ
 စောင့်ထိန်းခြင်းကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ မြဲနေအောင်သတိ
 ဖြင့်စောင့်ထိန်းခြင်းဟု တင်စား ၍ ဆိုလေ့ရှိကြ၏။
 ခါးဝတ်ပုဆိုး ကျွတ်သွားပါက လောကတွင် ရှက်ဖွယ်
 ဖြစ်သကဲ့သို့ ငါးပါးသီလ မမြဲပါကလည်း လောကတွင်
 ရှက်ဖွယ်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူတို့အနေဖြင့် ပုဆိုးကျွတ်

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ခြင်းကိုသာ လောကတွင် ရှက်ဖွယ်အဖြစ် မှတ်ယူတတ်ကြပြီး ငါးပါးသီလ မမြဲခြင်းကိုမူ လောကတွင်ရှက်ဖွယ်အဖြစ် မမှတ်ယူတတ်ခြင်းက ပို၍ မိုက်မဲရာကျ၏။ တိရစ္ဆာန်တို့အမြင်နှင့် မထူးခြားရာလည်းကျ၏။ အမှန်အားဖြင့် တိရစ္ဆာန်တို့သည် ခါးဝတ်ပုဆိုး မရှိခြင်းကိုမူ ရှက်စရာဟူ၍ မထင်မှတ်ကြသလို၊ လူမိုက်တို့သည်လည်း ငါးပါးသီလ မမြဲခြင်းကို ရှက်စရာဟူ၍ မမှတ်ထင်ကြ။ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန် တို့၏ အသိနှင့်လူမိုက်တို့၏အသိသည် လောက လူ့ဘောင်ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး ရှုထောင့်မှ ကြည့် လျှင် သိပ်ပြီးခြားနားလှသည် မဟုတ်ကြောင်းကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဤလောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု မရှိခြင်းမှာလည်း လူမိုက်တို့က များသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အရေအတွက်အားဖြင့် ဤလောက၌ လူမိုက်တို့က များလေသောအခါ အရေအတွက် အားဖြင့်လည်း စီမံဖန်တီးခွင့် ရှိသော နေရာကောင်းများကို လူမိုက်တို့ကပင် အရများကြ၏။ ထိုအခါ လောက လူ့ဘောင်၌ ငြိမ်းချမ်း သာယာမှုထွန်းကားအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ အတော်ပင်ခက်၏။

ဓမ္မတာအရ သီလမရှိသဖြင့် အရှက်မရှိ သော အလဇ္ဇိတစ်ယောက်သည် သီလမရှိသဖြင့် အရှက်မရှိသော အလဇ္ဇိတစ်ရာကို ဖန်တီးရန် လွယ်ကူပါ၏။ ဓမ္မတာအရပင် သီလရှိသဖြင့် အရှက် ရှိသော လဇ္ဇိတစ်ယောက်သည် သီလရှိ သဖြင့် အရှက်ရှိသော လဇ္ဇိတစ်ရာကို ဖန်တီးရန် အတော်ပင်ခက်ပါ၏။ ခက်ပါ

မညာ့ရိပ်မွန်

၅၄ **ဦးရွှေအောင်**

သော်လည်း ဖန်တီးရန် တာဝန်သည် သီလရှိသဖြင့် အရှက်ရှိသော လူတိုင်း၌ရှိ၏။ ဒေသနာတော်အရ လည်း အဓမ္မ ဝါဒီအများ၏ အလယ်၌ အဓမ္မဝါဒကို အင်အား ဖြင့် အတည်ပြုသောအခါ ဓမ္မဝါဒီအနေဖြင့် ကိုယ် နှုတ်တို့ဖြင့် ကန့်ကွက်ခွင့်မရပါက “န မေတံ ခမတံ” ငါမထောက်ခံဘူးဟု စိတ်ဖြင့်ကန့်ကွက် ဖြစ်အောင် ကန့်ကွက် ရမည်ဟူ၍ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် လောက လူ့ဘောင်၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးကို လိုလားသူ ဟူသမျှသည် ဤလောက၌ လူမိုက်များ မည်မျှပင် များစေကာမူ မိမိ၏ တာဝန်အရ ငါးပါးသီလကို မိမိအနေ ဖြင့်လည်း စောင့်ထိန်းရမည်ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း စောင့်ထိန်းဖြစ် အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ ဆွဲဆောင်ရမည် ဖြစ်၏။ သို့မှသာ မိမိအပေါ် ကျရောက်သော တာဝန်ကို တတ်နိုင်သမျှ ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်ပေ လိမ့်မည်။

ငါးပါးသီလတွင် ပထမ သိက္ခာပုဒ်မှာ ပါဏာတိ ပါတ သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၏။ ယင်းသိက္ခာပုဒ် ကို ကြင်နာမှု အပေါ် တည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ ကြင်နာမှုကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် အဒေါသ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မေတ္တာ ဟူ၍လည်းကောင်း ဆို၏။ အမှန်အားဖြင့် ကြင်နာမှု၌ လက်တွေ့အားဖြင့် ချစ်ခြင်းသဘောလည်း ပါ၏။ သနားခြင်း သဘောလည်းပါ၏။ ထို့ကြောင့် လူလူချင်း ဆက်ဆံ ရာ၌ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦးက ကြင် နာမည်၊ ချစ် မည် ဆိုပါလျှင် အချင်းချင်း ဆက်ဆံရေး၌

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မပြေပြစ်စရာ ဘာမျှမရှိ။ မချောမွေ့စရာ ဘာမျှမရှိ။
 ထိုအခါ အချင်းချင်း၌ မငြိမ်းချမ်းစရာ ဘာမျှမရှိ။
 မသာယာ စရာလည်း ဘာမျှမရှိ။ အစစ အရာရာ
 အားလုံးငြိမ်းချမ်းသာယာနေမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ
 တစ်ဦးကို တစ်ဦးက သတ်ဖို့မဆိုထားနှင့်။ တစ်ဦး ၏
 အကျိုးစီးပွားကို တစ်ဦးက ထိခိုက်အောင်၊ နစ်နာအောင်
 လုပ်ဖို့ပင် မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်
 ကို လွန်ကျူးပါဆိုလျှင် တောင်မှ ထိုအဆိုအတိုင်း မလွန်
 ကျူးမိတော့ဘဲ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို အလိုလို
 စောင့်ထိန်း မိလျက်သားဖြစ်ချေမည်။

“ပဲနီ”ကိုသာ မိမိက ထိန်းသိမ်းနိုင်ပါလျှင်
 “ပေါင်”သည် သူ့ကိုယ်သူ ထိန်းသိမ်းပြီးသားဖြစ်၏
 ဟူ၍ ဆိုရိုးစကားရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိ ပါတ
 သိက္ခာပုဒ်အရ မိမိနှင့်ဆက်ဆံရသူများ အပေါ် မိမိကသာ
 တကယ်တမ်းချစ်မည်၊ တကယ်တမ်း ကြင်နာမည်၊
 တကယ်တမ်းမြတ်နိုးမည်ဆိုပါလျှင် မိမိအနေဖြင့်
 ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းရာ
 ရောက်ပြီး၊ ကျန်သော သိက္ခာ ပုဒ်များကို လုံခြုံအောင်
 ထိန်းသိမ်း ဖို့လည်း ဘာမျှ မခက်ခဲ။ ကျန်သော သိက္ခာ
 ပုဒ်များသည် သူတို့ ကိုယ်ကိုပင် သူတို့ကပင် ထိန်းသိမ်း
 ကြပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလတွင် ပါဏာတိ
 ပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းဖို့ အရေးကြီး
 ပါ၏။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း
 လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းမည်ဆိုပါလျှင် မိမိအနေ ဖြင့်

မညာ့ရိပ်မွန်

၅၆

ဦးရွှေအောင်

မိမိနှင့် ဆက်ဆံရသူများအပေါ် တကယ်တမ်း ကြင်နာ တတ် ဖို့လိုပါ၏။ ကြင်နာသည် ဆိုရာ၌ မေတ္တသုတ် ပရိတ်တော်လာအတိုင်း မိခင်ဖြစ်သူက မိမိ၏တစ်ဦး တည်းသော သားအပေါ် ကြင်နာခြင်းမျိုးဖြင့် ကြင်နာနိုင် လေ ပါဏာတိ ပါတ သိက္ခာပုဒ်သည် ပို၍ လုံခြုံလေ ဖြစ်၏။ ကြင်နာမှုသည် ထိုထက်နည်းလျှင် ပါဏာတိ ပါတ သိက္ခာပုဒ်သည် လုံခြုံမှု ပို၍နည်းလေ ဖြစ်ပေလိမ့် မည်။

အမှန်အားဖြင့် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ် လုံခြုံမှု နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆိုရလျှင် သူတစ်ဖက်သား အပေါ် ကြင် နာမှုသည် များစွာ ပြဋ္ဌာန်း၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ဖက် သားအပေါ် ကြင်နာမှုမပါ ဘဲနှင့်ပါဏာတိပါတသိက္ခာ ပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်း သည် လူ့ဘောင်လောက ငြိမ်းချမ်း သာယာရေး အတွက် သိပ်ပြီး ထိရောက်လှမည်မဟုတ် ချေ။

သူတစ်ဖက်သားအပေါ် ကြင်နာဖို့ ဆိုသည်မှာ တာဝန်သိစိတ်ရှိမှု ကြင်နာ၍ရသည်။ မိခင်သည် မိမိ၏ သားကို မွေးမြူဖို့ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန်ကို မိခင်က သိ၏။ ထို့ကြောင့် မိခင်က သားကို ကြင်နာခြင်းဖြစ်၏။ သားကလည်း မိမိ၏ မိခင်ကို ပြုစုဖို့တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန်ကို သားက သိ၏။ ထို့ကြောင့်သားက မိမိ၏ မိခင်ကို ကြင်နာခြင်း ဖြစ်၏။ ညီအစ်ကို မောင်နှမများ သည်လည်း အချင်းချင်းယိုင်းပင်းဖို့ တာဝန်ရှိကြ၏။ ထိုတာဝန်ကို သူတို့သိကြ၏။ ထို့ကြောင့် ညီအစ်ကို

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မောင်နှမများသည် အချင်းချင်းကြင်နာခြင်းဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာန်း ဥပနိဿယ ပစ္စည်းအရ ဤမြေ ဤရေ ဤနိုင်ငံ သားများသည် မိမိအပေါ် ဥပနိဿယ ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြ၏။ ထိုကျေးဇူးကို ပြန်ဆပ်ဖို့ မိမိ၌ တာဝန် ရှိ၏။ ထိုတာဝန်ကို မိမိကသိပါလျှင် မိမိအနေဖြင့် ဤမြေ၊ ဤရေ၊ ဤနိုင်ငံသားများအပေါ် မကြင်နာနိုင် စရာ ဘာမျှမရှိ။ တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင်ဆောင်ရွက် သောအားဖြင့် ဤမြေ၊ ဤရေ၊ ဤနိုင်ငံသားများအပေါ် ကြင်နာရိုးမှန်ပါလျှင် ဤမြေ၊ ဤရေ၊ ဤနိုင်ငံသားများ ၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်နစ်နာအောင် ဘာမျှလုပ် လိမ့်မည် မဟုတ်။ ဤသဘောသည်ပါဏာတိပါတ သိက္ခာ ပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၌ အတွင်း ဝင် ၏။ ထို့ကြောင့်ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်အနက် သည် သဒ္ဓတ္တအားဖြင့် သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို မသတ် ခြင်းဖြစ်သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်ထွက်နှင့် သာဝတ္ထ အားဖြင့် မိမိအပေါ်ရှိသော သူတစ်ပါး၏ ကျေးဇူးကို ပြန်ဆပ်ရန် တာဝန်ကို သိခြင်း၊ ကြင်နာခြင်းနှင့် ပြုစုပျိုးထောင် ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြ လေ၏။

အသိဟူသည် အဆင့်အားဖြင့် သုံးဆင့် ရှိ၏။ ပထမအဆင့်မှာ “စာပေသိ”ဖြစ်၏။ ဒုတိယ အဆင့်မှာ “လောကသိ”ဖြစ်၏။ တတိယအဆင့်မှာ “ဘဝသိ” ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အသိဟူသည် စာပေအဆင့်တွင် မရပ်ကောင်း၊ လောကအသိအဆင့်သို့ ရောက်အောင်သွား ရ၏။ လောကသိ အဆင့်သို့ ရောက်ပြန်ပါကလည်း

ပညာ့ရိပ်မွန်

၅၈

ဦးရွှေအောင်

လောကသိအဆင့်တွင် မရပ်ကောင်း၊ ဘဝသိအဆင့်သို့ ရောက်အောင် သွားရ၏။ ဘဝသိ အဆင့်သို့ ရောက်မှသာ အသိသည် ပြည့်စုံ၏။ သို့မဟုတ်ပါက အသိသည် မပြည့်စုံချေ။ ပြည့်စုံသောအသိသည် လောကအတွက် လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက်လည်းကောင်း မှန်ကန်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ မပြည့်စုံသော အသိသည် လောကအတွက်လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက်လည်းကောင်း မှန်ကန်သော အကျိုးကို မဖြစ်စေတတ်။ တစ်ခါ တစ်ရံ အစွန်းရောက် သဘောကို ဆောင်တတ်သဖြင့် အန္တရာယ်ကိုပင် ဖြစ်စေတတ်၏။

အသိသုံးဆင့်တွင် စာပေသိကို သဒ္ဒတ္ထမှ ရ၏။ လောကသိကို အဓိပ္ပာယ်တ္ထမှ ရ၏။ ဘဝသိ ကို ဘာဝတ္ထမှ ရ၏။ ဘဝသိကို ခန္ဓာသိ ဟူ၍လည်း ဆိုကြ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတပုဒ်နှင့် စပ် လျဉ်း၍ အနက်ကို ဆိုသောအခါ သူ၏ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏။ ဟူသော သဒ္ဒတ္ထတွင် မရပ်ဘဲ ယင်းအနက်မှ အစဉ်လျှောက်၍ တာဝန်ကို သိခြင်း၊ ကြင်နာခြင်း၊ ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းအထိ ယူရခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဥပနိဿယ ပစ္စည်းအရတာဝန်ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် လောက တွင် ကျေးဇူးရှင်နှင့် ကျေးဇူး စားဟူ၍ နှစ်မျိုးသာ ရကောင်း၏။ ဤသည်မှာ ပဋ္ဌာန်း ဥပနိဿယ ပစ္စည်းအရ နှစ်မျိုးခွဲခြင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သက်ရှိ သက်မဲ့ ဖြစ်သော ပတ်ဝန်းကျင်သည် ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်လျှင် မိမိသည် ကျေးဇူးစား ဖြစ်၏။ မိမိသည် ကျေးဇူးစားဖြစ်လျှင်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မိမိအပေါ် တင်ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးဇူးကိုပြန်ဆပ်ဖို့ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုကျေးဇူးရှင်အဖြစ်မြင်ပါမှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မိမိ၏ကျေးဇူးရှင်အဖြစ်လေးစား လာမည်ဖြစ်၏။ ကြင်နာလာမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မှသာ မိမိသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ချင်လာမည်ဖြစ်၏။ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်ဟူသည် ပဓာနအားဖြင့် မိမိ၏ နိုင်ငံ၊ မိမိ၏ လူမျိုးနှင့် မိမိ၏ယဉ်ကျေးမှုဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အခြားနိုင်ငံ၊ အခြားလူမျိုးနှင့် ယင်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုများ ပါဝင်သော်လည်း မိမိ အပေါ် ကျေးဇူးပြုခြင်း၌မူ မိမိနိုင်ငံ၊ မိမိလူမျိုးနှင့် မိမိယဉ်ကျေးမှုက ပို၍ ပဓာနကျ၏။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးဆပ်ရာ၌ ပဓာနသဘောအရ ယင်းတို့ အပေါ်ထက် မိမိနိုင်ငံအပေါ်၊ မိမိလူမျိုးအပေါ်၊ မိမိယဉ်ကျေးမှုအပေါ် ပို၍ ကျေးဇူးဆပ်ရမည်ဖြစ်၏။ ပို၍တာဝန်ကို သိရမည်ဖြစ်၏။ ပို၍ ကြင်နာရမည်ဖြစ်၏။ ပို၍ကြင်နာသည်နှင့်အမျှ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်သည် ပို၍လုံခြုံ၏။

တကယ်တမ်းကြင်နာလာပြီဆိုပါလျှင် မိမိကြင်နာရသူထံမှ မပေးဘဲ သူ့ပစ္စည်းကို ယူဖို့ မဆိုထားနှင့်၊ ပေးသောပစ္စည်းကိုပင် ယူလိုစိတ်မရှိဘဲ မိမိကသာ မိမိကြင်နာရသူအား မိမိပစ္စည်းကို ပေးချင်၏။ သူ့အကျိုးကျေးဇူး ရှိရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှ ပံ့ပိုးချင်၏။ ထိုအခါ ငါးပါးသီလတွင် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်၏ သီလသည် အလိုအလျောက် လုံခြုံပြီးသား ဖြစ်၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

ထို့ကြောင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းရာ၌ သူမပေးဘဲ သူ့ဥစ္စာ ကို မယူခြင်းသက်သက်သည်ပင် သီလသဘော အရ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းရာ ရောက်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းခြင်း ကား ပါရမီသဘော မပါလျှင် လောကပါလ တရားအနေဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထိရောက်စွာ စွမ်းဆောင်နိုင် ဖို့ အခွင့်အလမ်း သိပ်မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ပါရမီ သဘောအရ အဓိသီလအနေဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းရာ၌ မိမိဘက်မှ အနာ ခံသည့် သဘောပါရ၏။

အနာခံခြင်းဟူသည်မှာ လောဘကိုသတ် ခြင်းဖြစ်၏။ လောဘသေပါမှ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရမည်ဖြစ်၏။ လောဘကိုသတ်ရာတွင် အလောဘ သည် ပါရ၏။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကိုစောင့်ထိန်းရာတွင် အလောဘအပေါ် အခြေခံပါမှ ထိုက်ထိုက်တန်တန် စောင့်ထိန်းရာရောက်၏။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် အဒေါသအပေါ် အခြေခံရသလို၊ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့် ထိန်းရာတွင် အလောဘအပေါ် အခြေခံရခြင်း ဖြစ်၏။ အဒေါသသဘော ပါဝင်သော အခါ ကြင်နာခြင်းသဘောသည်ပြဋ္ဌာန်း၏။ အလောဘသဘော ပါဝင်သောအခါ ဘာကိုမှ မမျှော်ကိုးဘဲ လွတ်လွတ် စွန့်လွှတ်ခြင်း သဘောသည် ပြဋ္ဌာန်း ၏။

မိဘသည် သားသမီးများကို ပံ့ပိုးသောအခါ သူတို့ထံမှ ပြန်လည်ရကောင်းစေ ဟူ၍ တစ်စုံတစ်ရာ

ဘဝအမြင်သစ်

မျှော်ကိုးခြင်းမရှိဘဲ သူတို့ကောင်းစားရေး၊ သူတို့စိတ်
 ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာဖြစ်ရေးနှင့် သူတို့ ကြီးပွားရေး
 အတွက်သာမျှော်ကိုး၏။ မိမိအတွက်မူ ဘာမျှ မမျှော်
 ကိုး။ ဤသည်မှာ အလောဘ၏ သဘောကိုပေါ်လွင်
 အောင် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အလောဘအပေါ်
 အခြေခံ၍ အဒိန္နာ ဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းသော
 အခါ သူ တစ်ပါးအပေါ် ပံ့ပိုးချင်သော စိတ်သက်သက်ဖြင့်
 မိမိစွမ်းနိုင်သလို အဘက်ဘက်မှ ပံ့ပိုး၏။ ပစ္စည်း
 အားဖြင့်လည်း ပံ့ပိုး၏။ အကြံအား ဉာဏ်အား လို
 လျှင် အကြံအား ဉာဏ်အားဖြင့် ပံ့ပိုး၏။ မေတ္တာ အား
 ဖြင့်လည်း ပံ့ပိုး၏။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်အရ သူတစ်ပါး ပစ္စည်းကို
 သူမပေးဘဲ မယူခြင်းသည် လူလူချင်း ဆက်ဆံရာ၌
 လောက ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ် အောင် အကြမ်းဆုံး
 ဆောင်ရွက်မှုသာ ဖြစ်၏။ အထိရောက်ဆုံးဖြစ်အောင်
 ဆောင်ရွက်ရာ၌မူ သူက ပေးသည်ကို မယူဘဲ၊ ကြင်နာ
 သောစိတ်ထား ဖြင့် ဘာကိုမျှ တုံ့ပြန်မျှော်ကိုးခြင်းမရှိဘဲ
 မိမိ တတ်နိုင်သလို အဘက်ဘက်မှ သူတစ်ပါးကို ပံ့ပိုး
 ပေးရမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌
 လူ့ဘဝကိုရခြင်းသည် ထိုက်တန်သော ရခြင်း ဖြစ်ပေ
 လိမ့်မည်။

အခန်း ၆

ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း ကင်းဝေးရေး

လူ့ဘဝတွင် ခန္ဓာငါးပါး ပါဝင်၏။ ခန္ဓာငါးပါးကို အကြမ်းအားဖြင့် ရေတွက်လျှင် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် ဟူ၍ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူသည် မိမိ၏ဘဝနှင့် စပ်၍သိလေတိုင်း ခန္ဓာ ငါးပါး၏ ကန့်သတ်ချက်အရ သိခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအသိအပေါ်၌ အခြေတည်၍ ကာယကံမူ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံမူတို့ကို ပြုခြင်းဖြစ်၏။ အသိ အပေါ် အခြေတည်၍ ကံသုံးပါးတို့ကို ပြုခြင်း ဖြစ်သော် လည်း ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အလိုကိုလိုက်၍ အစုန် သဘောအရ ကံသုံးပါးတို့ကို ပြုခြင်းလည်း ရှိ၏။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အလိုကိုမလိုက်ဘဲ အဆန် သဘောအရ ကံသုံးပါးတို့ကို ပြုခြင်းလည်းရှိ၏။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အစုန်သဘောအရ ကံသုံးပါးကို ပြုခြင်းဖြစ်ပါက လောကကြီးပွားရေးသို့ ဦးတည်သော ကံပြုခြင်းဟူ၍ဆိုရ၏။ အဆန်သဘောအရ ကံသုံးပါးကို ပြုခြင်းဖြစ်ပါက လောကုတ္တရာ ကြီးပွားရေးသို့ ဦးတည်သောကံပြုခြင်းဟူ၍ ဆိုရ ၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

သတ္တဝါဟူသမျှသည် ချမ်းသာချင်ကြ သည် ချမ်းဖြစ်လေရာ လူသည်လည်း သတ္တဝါစု တွင် ပါဝင် သဖြင့် ချမ်းသာချင်သည်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့ သည် မိမိ၏ဘဝချမ်းသာဖို့ အတွက် မလွဲမသွေ အား ထုတ်မည်ပင်ဖြစ်၏။ထိုသို့ အားထုတ်ရာတွင် လောဘ အပေါ် အခြေတည်၍ အားထုတ်သည်လည်းရှိ၏။ အလောဘအပေါ် အခြေတည်၍ အားထုတ်သည် လည်းရှိ၏။အမှန်အားဖြင့် ချမ်းသာအောင် အားထုတ်ရာ၌ နဖူးမှ ချွေး ခြေမပေါ်သို့ကျအောင် အားထုတ်ဖို့လို၏။ ပေါ့ပေါ့တန်တန် အားထုတ်၍မဖြစ်။ သို့ရာတွင် ချမ်း သာခြင်းကို အဓိပ္ပာယ်ယူရာ၌မူ အစုန် “အနု လောမ” နည်းအရ ယူခြင်းနှင့် အဆန် “ပဋိ လောမ” နည်းအရ ယူခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ အစုန် အနုလောမနည်းအရ ယူခြင်းသည် မြတ်စွာ ဘုရားပွင့်တော်မမူမီကပင် ရှိနှင့် ပြီးသော ယူနည်း ဖြစ်၏။ အဆန်ပဋိလောမနည်းအရ ယူခြင်းကား မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူမှ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသဖြင့် ရရှိသော ယူနည်းဖြစ်၏။ ဤ လောက၌ ချမ်းသာကို ရှာရာတွင် အစုန် အနုလောမနည်း အရ ရှာသည်လည်းရှိ၏။ အဆန် ပဋိလောမနည်းအရ ရှာသည်လည်းရှိ၏။

မည်သည့်နည်းဖြင့် ချမ်းသာကို ရှာသည် ဖြစ်စေ နဖူးမှချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျအောင် ရှာရသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ရှာရာတွင် ငါ့အတွက် သိမ်းပိုက်ဖို့ ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရှာခြင်းဖြစ်ပါက အစုန်

ပညာ့ရိပ်မွန်

၆၄

ဦးရွှေအောင်

အနုလောမနည်းအရ ရှာခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ယင်းနည်းကို သာသနာပနည်းဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။ လောကအတွက် စွန့်လွှတ်ဖို့ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရှာခြင်းဖြစ်ပါက အဆန်ပဋိ လောမနည်းအရ ရှာခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ယင်းနည်းကို သာသနာတွင်းနည်း ဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။ သာသနာပနည်းဖြင့် ချမ်းသာကို ရှာသောအခါ “လောဘ”ကို အခြေခံ အုတ်မြစ်အဖြစ်ထားပြီး ကာယကံအရ ကိုယ်ဖြင့်ကြိုးပမ်းမှု၊ မနောကံအရ စိတ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းမှုကို အပေါ်ထပ်အဆောက်အအုံ အဖြစ်ထားရ၏။ သာသနာတွင်းနည်းအရချမ်းသာ ကို ရှာဖွေသောအခါ “အလောဘ”ကို အခြေခံ အုတ်မြစ်အဖြစ် ထားပြီး ကာယကံအရ ကိုယ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းမှု၊ ဝစီကံအရ နှုတ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းမှု၊ မနော ကံအရ စိတ်ဖြင့်ကြိုးပမ်းမှုတို့ကို အပေါ်ထပ် အဆောက်အအုံအဖြစ် ထားရ၏။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ချမ်းသာကို ရှာရာ၌ လူတို့သည် ငါ့အတွက်နှင့် ငါ့အပေါင်း အသင်းအတွက် ရယူဖို့ ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရှာလျှင် သာသနာပ ရှာနည်းဖြင့် ရှာခြင်းဖြစ်၏။ ထိုရှာနည်းသည် လောဘ အပေါ် အခြေခံ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုရှာနည်းဖြင့်ရသော ချမ်းသာသည် အကုသိုလ်ဝန်းရံသောချမ်းသာဖြစ်၏။ အကုသိုလ် ဝန်းရံသော ချမ်းသာဖြစ်သော်လည်း လင်းတ ငှက်များသည် အကောင်ပုပ်ကို နတ်သုဒ္ဓါထင်နေသလိုပင် လူတို့သည်အကုသိုလ်ဝန်းရံနေသော ချမ်းသာ ကို တကယ့်ချမ်းသာစစ်ကြီးအဖြစ် ထင်မှတ်ကြ၏။ ထို့

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ကြောင့် ထိုချမ်းသာကို မိမိတို့အတွက် သိမ်းပိုက်ဖို့ အချင်းချင်းအားပြိုင်၍ သူနိုင် ကိုယ်နိုင် ရှာကြခြင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤလောက၌ ချမ်းသာကို ရှာရင်း အချင်းချင်း အန္တရာယ်ပြုနေကြခြင်းဖြစ် ၏။ အန္တရာယ်ပြုနေကြသဖြင့် ချမ်းသာကိုရှာရာမှ ဆင်းရဲ ဒုက္ခကို မတွေ့ချင်ပါဘဲလျက် တွေ့နေကြရခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြင့် လူတို့သည် ချမ်းသာကို ရှာပါလျက် မတွေ့ချင်သော ဆင်းရဲဒုက္ခကို တွေ့ ကာ၊ မကျေမနပ်ဖြင့် ဘဝနိဂုံး အဆုံးသတ်လိုက်ရ၏။ ဘဝနိဂုံး အဆုံးသတ်ခါနီးတွင်လည်း “မှားမိလေခြင်း” ဟူသော နောင်တတရားကလည်း လာပြန်ချေသေး၏။ ဤသည်မှာ လောဘ အပေါ် အခြေခံ၍ မိမိကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားအတွက် ချမ်းသာကို ရှာဖွေကြသူများ၏ ဘဝနိဂုံး ဖြစ်၏။

သာသနာတွင်းအရ အလောဘအပေါ် အခြေခံ၍ ချမ်းသာကိုရှာရာ၌ကား တစ်မျိုးဖြစ်၏။ အစကတည်းကပင် သူသည် နဖူးမှချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျအောင် အပင်ပန်းခံကာ ချမ်းသာကို ရှာဖွေပါသော်လည်း သူ၏ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားအတွက် မရည်ရွယ်ဘဲ လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ရည်ရွယ်ခဲ့သဖြင့် တဏှာလောဘကို တတ်နိုင်သလောက် ပယ်သတ်ပြီးဖြစ်၏။ တဏှာလောဘကို ပယ်သတ်နိုင်သည်နှင့်အမျှ သောကသည် ငြိမ်း၏။ သောကငြိမ်းသည်နှင့်အမျှ ဘေးသည် ကင်း၏။ ဘေးကင်းသည်နှင့်အမျှ ချမ်းသာ၏။ ဤတွင်မှတ်သားဖွယ် ဂါထာတစ်ပုဒ်ရှိ၏။ ဂါထာမှာ ဤသို့ ဖြစ်၏။

ပညာရိပ်မွန်

ကာမတော ဇာယတိ သောကော၊

ကာမတော ဇာယတိ ဘယံ။

ကာမတော ဝိပုမုတ္တဿ၊

နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယံ။

ဂါထာ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ “တဏှာလောဘကြောင့် သောကသည်ဖြစ်ရ၏။ တဏှာလောဘကြောင့် ဘေးသည်ဖြစ်ရ၏။ တဏှာလောဘ မရှိသူအား သောကသည် မဖြစ်တော့။ ဘေးကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ၊ မဖြစ်တော့သည်သာ” ဟူ၍ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ အသက်ရှင်နေသေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး လူသည် မိမိ၏ဘဝ ချမ်းသာရေးအတွက် အလုပ်ကို မနားမနေ နဖူးမှ ချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျသည့်တိုင်အောင် လုပ်ရမည် ဖြစ်၏။ အလုပ်ကို လုပ်ရာတွင် ကိုယ်အားဖြင့် လုပ်ရသည်လည်း ရှိနိုင်၏။ နှုတ်အားဖြင့် လုပ်ရ သည်လည်း ရှိနိုင်၏။ စိတ်အားဖြင့် လုပ်ရသည် လည်းရှိနိုင်၏။ မည်သို့ပင်ရှိရှိ အလုပ်ကို တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးတော့ မလျော့သောဖွဲ့လုံ့လဖြင့် လုပ်ရမည်သာဖြစ်၏။ ထိုသို့လုပ်ရာတွင် တကယ် တမ်း စစ်မှန်သော ချမ်းသာကို ရချင်ရိုးမှန်ပါလျှင် “ငါ”ကောင်းစားရေးအတွက် “လောက”ကို အသုံး မချဘဲ “လောက”ကောင်းစားရေးအတွက် “ငါ”ကို အသုံးချဖို့လို၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် “လောက”သည် မိမိအတွက် ခိုင်းမဟုတ်။ မိမိသည်သာ “လောက”အတွက် ခိုင်း ဖြစ်ရ၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ချမ်းသာကို ရှာဖွေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အိန္ဒိယ ဒါန သိက္ခာပုဒ်ကိုလိုက်နာကျင့်သုံးရာတွင် သာသနာပ နည်းအရလည်း ကျင့်သုံးနိုင်၏။ သာသနာတွင်း နည်း အရလည်း ကျင့်သုံးနိုင်၏။ သာသနာပနည်းအရကျင့် သုံးလျှင် မိမိ ကောင်းစားရေးအတွက်သာဦးတည်၏။ လောက ကောင်းစားရေးအတွက် ဦးမတည်။ အိန္ဒိယဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရသော ကုသိုလ်ကြောင့် လူချမ်း သာကို ရချင်၏။ နတ်ချမ်းသာကို ရချင်၏။ အကျဉ်း အား ဖြင့်ဆိုရလျှင် သံသရာ ချမ်းသာကို ရချင်၏။ အမှန် အားဖြင့် လူသည် ဘဝနှင့် ဒုက္ခကို သီးခြားစီအဖြစ် ခွဲခြား၍ နားလည်သူ ဖြစ်၏။ ဘဝဟူသည် ဒုက္ခ ပင်တည်းဟူ၍ ဘဝနှင့်ဒုက္ခကို တစ်မျိုးတည်း အဖြစ် နားလည်သူ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် လူသည် သုဂတိဘုံဘဝ ၌ ကျင်လည်ခြင်းကိုပင် ဒုက္ခ အဖြစ်နားမလည်ဘဲ သုခ အဖြစ် နားလည်နေခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ သာသနာ ပနည်းအရ အိန္ဒိယဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်၏။ သာသနာပနည်းအရ အိန္ဒိယဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်သုံးသောအခါ လောဘသည် အခြေခံ အုတ်မြစ် အဖြစ် ပါဝင်၏။ သာသနာတွင်းနည်း အရ အိန္ဒိယဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်သုံးသောအခါ လူ့စည်းစိမ်ကိုလည်း မတပ်မက်၊ နတ်စည်းစိမ်ကို လည်း မတပ်မက်။ အကျဉ်း အားဖြင့် ဆိုရလျှင် သံသရာစည်းစိမ် ဟူသမျှကို မတပ် မက်။ အမှန် အားဖြင့် သူသည် ဘဝကိုလည်း ဒုက္ခအဖြစ် မြင် ၏။ သံသရာကိုလည်း ဒုက္ခအဖြစ် မြင်၏။ သံသရာ

ပညာရိပ်မွန်

လွတ်မြောက်ခြင်းကိုသာ သုခအဖြစ် မြင်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ဘဝသမ္ပတ္တိနှင့်ဘောဂသမ္ပတ္တိ တို့၌ မတပ်မက် တော့ခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့ကို အသုံးမပြုဘဲ နေ၍ မဖြစ်နိုင်သဖြင့် အသုံးပြုတော့ ပြုရသေး၏။ အသုံးပြုသော်လည်း မက်မောတွယ်တာသည့် အနေဖြင့် အသုံးပြုခြင်း မဟုတ်။ အညစ်အကြေးစွန့်ရာ “ရေအိမ်” ကို မလွဲသာ၍ အသုံးပြုသကဲ့သို့ အသုံးပြုခြင်းမျိုး သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာတွင်းနည်းအရ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်သုံးသောအခါ အလောဘသည် အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် ပါဝင် ခြင်းဖြစ်၏။ လောဘကို အခြေခံလျှင် ဝါဏီဇူဝါဒ သဘောသက်ဝင်၏။ အကျိုးများများရဖို့ မျှော်ကိုး၏။ အလောဘကို အခြေခံလျှင် မုတ္တစာဂသဘော သက်ဝင်၏။ တပ်မက်ခြင်း တဏှာသေဖို့ကိုသာ မျှော်ကိုး၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း လောဘကို သတ်နိုင်လေ ချမ်းသာလေဖြစ်၏။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်အရ ပိုင်ရှင်မပေး သော ဥစ္စာကိုယူမှ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်၏။ ပိုင်ရှင်ပေးသော ဥစ္စာကိုယူလျှင် သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန် ရာမရောက်။ ဤသည်မှာ သာသနာပကျင့်သုံးနည်း အရ ယူသောအဓိပ္ပာယ် ဖြစ်၏။ သာသနာတွင်းနည်း အရ ကျင့်သုံးလျှင် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ် သည် များစွာ ကျယ်ဝန်း၏။ သာသနာပကျင့်သုံးနည်း ဟူသည် မှာ “အသာစံ”သည့်နည်းဖြစ်၏။ အသာစံခြင်း ဟူ သည်မှာ လောဘ၏ အမည်တစ်မျိုး ဖြစ်၏။ သာ

ဘဝအမြင်သစ်

သနာတွင်းကျင့်သုံးနည်းဟူသည်မှာ “ အနာခံ ” သည့်
နည်း ဖြစ်၏။ အနာခံခြင်း ဟူသည်မှာ လောဘကို သတ်
ခြင်း၏ အမည်တစ်မျိုးဖြစ်၏။

လူဟူသည် ခန္ဓာငါးပါးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထား ခြင်း
ဖြစ်လေရာ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ လှုံ့ဆော်မှု အတိုင်း လူ၏
ဆန္ဒတွင် ရူပက္ခန္ဓာအရ စီးပွားရေးလည်းပါဝင်၏။
ဝေဒနာက္ခန္ဓာအရ အနုပညာရေးလည်းပါဝင်၏။
သညာက္ခန္ဓာအရ ပညာရေးလည်း ပါဝင်၏။ သင်္ခါ
ရက္ခန္ဓာအရ စီမံရေးလည်းပါဝင်၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာအရ
ဘာသာရေးလည်း ပါဝင်၏။ အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုလျှင်
လူ့ဘဝတွင် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ တောင်းဆိုချက်အရ
ရေးရာဟူသမျှ အားလုံး ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် လူ့ဘဝ
အတွက် လိုအပ်သော ရေးရာဟူသမျှ အားလုံးကို အဒိန္နာ
ဒါန သိက္ခာပုဒ် ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ သွင်း၍ ယူရ၏။
ထိုသို့ ယူသောအခါသာသနာပနည်းဖြင့် ယူသည်လည်း
ရှိ၏။ သာသနာတွင်းနည်းဖြင့် ယူသည်လည်းရှိ၏။
သာသနာပနည်းဖြင့် ယူခြင်းသည် ယူရိုးယူစဉ် လူသာမန်
တို့ ယူနည်းဖြစ်၏။ သာသနာတွင်းနည်းဖြင့် ယူခြင်း
သည် မြင့်မြတ်သူ ပါရမီရှင်တို့၏ ယူနည်း ဖြစ်၏။
ဤလောက၌လူအပေါင်းတို့ ချမ်းသာပါစေခြင်းငှာ၊
အစီးအပွားဖြစ်စေခြင်းငှာ ရည်ရွယ် ရိုး မှန်ပါလျှင် အဒိန္နာ
ဒါန သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံး
အမတော် အတိုင်း သာသနာတွင်းနည်းဖြင့် ယူအပ်၏။

ရူပက္ခန္ဓာသဘောအရ စီးပွားရေး နယ်ပယ်၌

ပညာ့ရိပ်မွန်

အရင်း တစ်ကျပ်တန်ပစ္စည်းကို ငါးကျပ် အမြတ်တင်၍
 ရောင်း၏။ ဝယ်သူကလည်းဝယ်၏။ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ
 ပုဒ်အရ ဘာအပြစ်ရှိသနည်း။ သာသနာပ နည်းအရ
 သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ယူလျှင် ဘာမှ အပြစ်မရှိ။
 နှစ်ဦးသဘောတူ သူ ကြိုက်၍ သူဝယ်ခြင်း ဖြစ်လေရာ
 အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာမရောက်။ သို့ရာ
 တွင် သာသနာတွင်းနည်းအရ သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ် ကို
 ယူလျှင်မူ ရောင်းသူသည် မတရား အမြတ် စားသူဖြစ်၏။
 အမြတ်ကို ယူသင့်သည်ထက် ပို၍ ယူသူဖြစ်၏။
 ထို့ကြောင့် သူသည် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ် အသွင်အား
 ဖြင့် လိုက်နာသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း အနှစ်သာရ
 အားဖြင့် လိုက်နာသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ အလားတူပင်
 ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သဘောအရ အနုပညာနယ်ပယ်၌လည်း
 ခန္ဓာ ဖွဲ့စည်းမှုအရ ဖြစ်ပေါ်လာသော လူတို့၏ပျော်ရွှင်
 ချမ်းမြေ့လိုစိတ်ကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဝါဏိဇူ ဝါဒအရ
 အနုပညာရပ်များဖြင့် မတရား စီးပွား ရှာမှုများသည်လည်း
 ရှိပါ၏။ သညာက္ခန္ဓာသဘော အရ ပညာနယ်ပယ်၌
 လည်း ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ ဖြစ်ပေါ်လာသော လူတို့၏
 ပျော်ရွှင် ချမ်းမြေ့လို စိတ်ကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဝါဏိဇူ
 ဝါဒအရ အနုပညာရပ်များဖြင့် မတရား စီးပွားရှာမှုများ
 လည်း ရှိပါ၏။ သညာက္ခန္ဓာ သဘောအရ ပညာ နယ်ပယ်
 ၌လည်း ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ကျောင်း
 သား ကျောင်းသူများ၏ ပညာ တတ်မြောက်လိုစိတ်ကို
 အခွင့်ကောင်း ယူပြီး ဝါဏိဇူဝါဒအရ ကျူးရှင်အမျိုးမျိုးဖြင့်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မတရား စီးပွားရှာမှုများလည်း ရှိပါ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဘောအရ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ စီမံ ခန့်ခွဲမှုနယ် ပယ်၌ လည်း ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ ဖြစ်ပေါ်လာသော လုပ်ပိုင်ခွင့် ရလို့မှုကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ဝါဏိဇူဝါဒအရ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူမှုများဖြင့် မတရားစီးပွားရှာမှုများလည်း ရှိပါ ၏။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ သဘောအရ ဘာသာ ရေး နယ်ပယ်၌ပင် ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ ဖြစ်ပေါ် လာသော ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သူတော်စင်ဖြစ်လို့မှုကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဝါဏိဇူဝါဒအရ မရိုးသားမှု များဖြင့် မတရားအမြတ်ထုတ်မှုများလည်း ရှိပါ၏။ ဝါဏိဇူဝါဒ အရ ထို မတရားစီးပွားရှာမှု၊ မတရား အမြတ်ထုတ်မှု ဟူသမျှသည် ကိုယ်၏ ဖြောင့်မတ် ခြင်း၊ နှုတ်၏ဖြောင့် မတ်ခြင်း “ဥဇု” ဂုဏ်နှင့်လည်း ဆန့်ကျင်၏။ စိတ်၏ ဖြောင့်မတ်ခြင်း “သုဟုဇု” ဂုဏ်နှင့်လည်း ဆန့်ကျင်၏။ ထို့ကြောင့် ဝါဏိဇူ ဝါဒအရ ရေးရာအဖြာဖြာ၌ မတရား စီးပွားရှာမှု၊ မတရား အမြတ်ထုတ်မှု ဟူသမျှသည် သာသနာ တွင်းနည်းအရ ပါရမီရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ တစ်နည်း မဟုတ် တစ်နည်းဖြင့် ဝင်သည်သာဖြစ် ၏။ လက်တွေ့ အားဖြင့်လည်း ယနေ့ ကမ္ဘာကြီး ဆူပွက်နေသည်မှာ ဝါဏိဇူဝါဒအရ မတရား စီးပွားရှာမှုနှင့် မတရား အမြတ် ထုတ်မှုအပေါ် အခြေခံခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင် နိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော် ရှုထောင့်မှ ဆိုရလျှင် “ကာမတော ဇာယတေ သောကော၊ ကာမ

၇၂ ဦးရွှေအောင်
 တော ဇာယတေ ဘယံ” အရ လောဘကြောင့် ဆူပွက်
 ခြင်း ဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် အဒိန္နာဒါန
 သိက္ခာပုဒ်ကို တကယ် တမ်းလုံခြုံအောင် မစောင့်ထိန်း
 သောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါ၏။

လောကတွင် လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊
 အုပ်ချုပ်ရေး စသည်ဖြင့် ရေးရာအဖြာဖြာ ရှိကြရာတွင်
 စီးပွားရေးသည် ပဓာနဖြစ်၏ ဟူ၍ ဆိုကြလေရာ အဒိန္နာ
 ဒါန သိက္ခာပုဒ်သည် စီးပွား ရေးနှင့် များစွာသက်ဆိုင်၏။
 ထို့ကြောင့်ဤ လောက၌ မတည်ငြိမ်မှုများ၊ ဆူပွက်မှုများ
 မဖြစ် ပေါ်ရလေအောင် “အူမတောင့်မှ သီလစောင့်နိုင်
 မည်”ဟူ၍ ဆိုကြလေသူများအနေဖြင့်လည်း အူမ
 တောင့်ပြီး သီလစောင့်နိုင်အောင် ဤအဒိန္နာဒါန သိက္ခာ
 ပုဒ်ကို တကယ်တမ်း လုံခြုံအောင် စောင့် ထိန်းအပ်ပါ၏။
 အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို တကယ် တမ်းလုံခြုံအောင်
 စောင့်မည်ဆိုပါလျှင် ဝါဏိဇူ ဝါဒကို မုတ္တစာဂဖြင့် အစား
 ထိုးဖို့လို၏။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာ တွင်
 “တစ်စ တစ်စ၊ စွန့်ဝံ့မှလျှင်၊ ဘဝနောက် နှောင်း၊ ဆက်
 တိုင်းကောင်း၏” ဟူသော အဆို အမိန့်အတိုင်း တဖြည်း
 ဖြည်းခြင်း အနာခံသည့် ဘက်က နေနိုင်အောင် ကြိုးစား
 ရမည်ဖြစ်၏။ အနာခံသည့်ဘက်က နေနိုင်လာလျှင်
 အခွင့် အရေး ဟူသမျှကို မတရားယူချင်သည့်သဘော
 ကင်းလာမည်ဖြစ်၏။ တရားသဖြင့် ရလာသည့် အခွင့်
 အရေးများကိုလည်း အများအတွက် အသုံးချလာနိုင်မည်

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဖြစ်၏။ ထိုအခါ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရန် လွယ်ကူလာမည် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဤလောက၌ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်းလုံခြုံအောင် စောင့် ထိန်းနိုင်သည်နှင့်အမျှ လောကသည် ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခြင်း ကင်းဝေးပြီး တကယ်ပင် ငြိမ်းချမ်းပေ လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို သာသနာတွင်း အမြင်ဖြင့် စောင့်ထိန်းနိုင်အောင် ကြိုးစားဖို့ လူတိုင်း၌ တာဝန်ရှိလေ၏။

အခန်း ၇
အကျင့်ခြင်း တူအောင် ကြိုးပမ်းကြ။

လောကကို ကစားကွင်း “ကီဠာထလ”ဟု ဆိုသူများက ဆိုကြ၏။ ထိုအဆိုအရ လောကသည် ကစားကွင်းဖြစ်လျှင် လူတို့သည် မိမိတို့ဘက်က နိုင်အောင် ကစားကြရမည် ဖြစ်၏။ နိုင်အောင် ကစားသော်လည်း နိုင်ချင်မှ နိုင်မည်ဖြစ်၏။ ကစားကွင်းတွင် ကစားသောအခါ နိုင် သူများက ပျော်ကြ၏။ ရှုံးသူများက ဝမ်းနည်းကြ၏။ ထိုအခါ ပျော်ကြသူများနှင့် ဝမ်းနည်းကြသူများ အပြိုင် ရှိနေသောကြောင့် လောကသည် ငြိမ်းချမ်းတော့ မည် မဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသမျှသည် အားလုံး ပျော် ချင်ကြသည်ချည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့နေထိုင်ရာ လောကကိုလည်း ငြိမ်းချမ်း စေချင်ကြပါ၏။ သို့ပါလျက် လူတို့သည် မိမိတို့ နေထိုင်ရာလောကကို ငြိမ်းချမ်း အောင် မဆောင်ရွက်ကြ။ လောကကို ငြိမ်းချမ်းစေချင်ပါ သည်ဆိုပြီး တကယ်တမ်း လက်တွေ့ကျတော့ လောက ကို ငြိမ်းချမ်းအောင် မဆောင်ရွက်ကြသည်မှာ မဆောင် ရွက်ချင်၍တော့မဟုတ်။ မဆောင်ရွက် နိုင်၍သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆောင်ရွက်နိုင် အောင် ကြိုးပမ်းရမည် ဖြစ်၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

လောကကိုစစ်မြေပြင် “ယုဒဘူမိ”ဟု ဆို သူများက ဆိုကြ၏။ ထိုအဆိုအရ လောကသည် စစ်မြေပြင်ဖြစ်လျှင် လူတို့သည် မိမိတို့ဘက်က နိုင်အောင် တိုက်ကြရမည်ဖြစ်၏။ နိုင်အောင်တိုက်သော်လည်း နိုင်ချင်မှ နိုင်မည်ဖြစ်၏။ ရှုံးချင်လည်း ရှုံးမည်ဖြစ်၏။ မိမိက ဖြစ်စေချင်တိုင်း ဖြစ်သည်မဟုတ်။ သူဖြစ်ချင်သလိုသာ ဖြစ်၏။ မိမိက အစိုးမရ။ စစ်မြေပြင်တွင် စစ်တိုက်ကြသောအခါ နိုင်သူများက ပျော်ကြ၏။ ရှုံးသူများက ဝမ်းနည်း ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် အားလုံး ပျော်ချင်၏။ ဝမ်းနည်းချင်သူဟူ၍ မရှိ။ သို့ပါလျက် မလွဲမရှောင်သာ ဝမ်းနည်းသူများသည် ဤ လောက၌ ရှိနေကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဤလောက၌ ပျော်ရွှင်သူများချည်း ရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်သည် ရှိပါ၏။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကား ငါးပါးသီလကို လိုက်နာကျင့်သုံးသော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်၏။ လောက၌ အားလုံး ပျော်ရွှင်အောင် လုပ်နိုင်သော လမ်းစဉ် ရှိပါလျက် ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း လူတို့ မလိုက်နာကြခြင်း မှာ မလိုက်နာချင်၍ တော့မဟုတ်။ မလိုက်နာနိုင်၍သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လိုက်နာနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်၏။

သံသာရဿစ ယာကောဋီ၊ ကောဋီ နိဗ္ဗာ နဿစ

= လောကသံသရာ၏ နယ်နိမိတ် အစွန်း နှင့် နိဗ္ဗာန်၏ နယ်နိမိတ်အစွန်းသည် အတူတူပင် ဖြစ်၏ဟု ဆိုသူများကလည်း ဆိုကြ၏။ ထိုအဆို အရဆိုပါလျှင် လောကကို ကြည့်ရာ၌ “မငြိမ်းချမ်း ခြင်း”ကိုလည်း ကြည့်၍ရ၏။

ပညာရိပ်မွန်

“ငြိမ်းချမ်း ခြင်း”ကိုလည်း ကြည့်၍ ရသည်။ ပုထုဇဉ်များ အနေဖြင့် လောကကိုကြည့်လျှင် မငြိမ်းချမ်းခြင်း ကို မြင်မည်ဖြစ်၏။ အရိယာများအနေဖြင့် လောကကို ကြည့်လျှင် ငြိမ်းချမ်းခြင်းကို မြင်မည် ဖြစ်၏။ တစ်မျိုး တည်းသော ကြည့်စရာကို ကြည့်ပါလျက် မငြိမ်းချမ်းခြင်း နှင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတည်း ဟူသော အမြင်နှစ်မျိုးကို မြင်ရ ခြင်းသည်လည်း ကြည့်တတ်သော မျက်စိချင်း ခြားနား သော ကြောင့်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လောကဟူသည် မှာ သင်္ခါရပင်ဖြစ်၏။ သင်္ခါရကိုကြည့်ကြသူချင်း အတူ တူ ပုထုဇဉ်တို့က လောကကိုသာမြင်ပြီး အရိယာက နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် မြင်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ကြည့်စရာအာရုံ တစ်မျိုးတည်း၌ ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့် မငြိမ်းချမ်းခြင်း နှစ်မျိုး မြင်နိုင်သည်ဖြစ်လေရာ ငြိမ်းချမ်းခြင်းတစ်မျိုးတည်း ကိုသာ မြင်အောင် ကြည့်တတ်ဖို့ ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်၏။ အမှန် အားဖြင့်လည်း လူတို့သည် လောက၌ ငြိမ်းချမ်း ခြင်းတစ်မျိုးတည်းကိုသာ မြင်လိုကြပါ၏။ သို့ပါလျက် ငြိမ်းချမ်းခြင်း တစ်မျိုးတည်းကို မြင်အောင် မကြည့်ကြ ခြင်းမှာလည်း မကြည့်ချင်၍တော့ မဟုတ်။ မကြည့်နိုင် သောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ ငြိမ်း ချမ်းခြင်းကို မြင်အောင် ကြည့်တတ်ဖို့ ကြိုးပမ်း ရမည် ဖြစ်၏။ အမှန် အားဖြင့် အမြင်ခြင်း တူဖို့ဆိုသည်မှာ အကျင့်ခြင်း တူမှဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားက အချင်း ချင်းဆက်ဆံရာ၌ အမြင်ခြင်း တူဖို့နှင့် အကျင့် ခြင်း တူဖို့အတွက် ဒိဋ္ဌိသီလ သာမည သဘောကို လိုက်နာ

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ကျင့်သုံးရန် ဟောကြားတော်မူ ခြင်းဖြစ် ၏။ ထို့ကြောင့် ဤလောကတွင်လူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးဆက်ဆံ ကြရာ၌ “ဒိဋ္ဌိသာမည” အရ အမြင်ခြင်းတူအောင်၊ “သီလသာမည”အရ အကျင့်ခြင်းတူအောင် ကြိုးပမ်းပြီး ဆက်ဆံကြမည်ဆိုပါလျှင် ဤလောကသည် နေချင် စဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် ငြိမ်းချမ်းမည်ဖြစ်ပါ၏။

လောကပါလအရ အကျင့်ဟူသည်မှာ အခြေခံ အကျဆုံးအားဖြင့် ငါးပါးသီလပင်ဖြစ်၏။ လူတို့သည် ငါးပါးသီလကိုသာ တကယ်တမ်းလိုက် နာကျင့်သုံးမည် ဆိုပါလျှင် ဤလောကသည် မငြိမ်းချမ်းစရာ အကြောင်း ဘာမျှမရှိ။ တကယ်ပင် ငြိမ်းချမ်းမည်ဖြစ်၏။ အမှန် အားဖြင့်လည်း ငါးပါးသီလသည် လောကကို ငြိမ်းချမ်း စေနိုင်သော၊ အခြေခံအကျဆုံးသော လူသားအားလုံး၏ ကျင့်စဉ် ဖြစ်ပါ၏။ လူသားအားလုံး၏ ကျင့်စဉ်ဟူသည် မှာ လူမျိုး မရွေး၊ ဘာသာမရွေး လူသားတိုင်း လောက ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် လောက ပါလကျင့်စဉ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ငါးပါး သီလကို နိစ္စသီလဟူ၍ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ နိစ္စ ဟူသည်မှာ ကာလ၊ ဒေသ၊ ပုဂ္ဂလအရ နိစ္စ၊ အနာဂတ်ကမ္ဘာ၌လည်း နိစ္စ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် လောကသံသရာ ရှိနေသေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး အမြဲတမ်းလိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် ကိုယ် ကျင့်သိက္ခာ ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်ဖြစ်၏။ ဒေသအရလည်း နိစ္စပင် ဖြစ်၏။ မည်သည့်ဒေသ၌မဆို အမြဲတမ်းလိုက် နာ ကျင့်သုံးရမည်ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂလအရလည်း မည်သူမဆို

မညာ့ရိပ်မွန်

၇၈

ဦးရွှေအောင်

အမြဲတမ်းလိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည်ဖြစ်၏။ မည်သည့် ဘာသာဝင်ဖြစ်ဖြစ် လူမှန်သမျှအတွက် နိစ္စသီလ ဖြစ် ၏။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စသီလသည် သဘာဝအားဖြင့် ဓမ္မတာ သီလ ဖြစ်၏။

ပဉ္စသီလတွင် ဒုတိယ သိက္ခာပုဒ်မှာ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၏။ အဒိန္နာဒါန၏ အနက်မှာ သူမပေး သော ပစ္စည်းကိုယူခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျင့်စဉ်အရ သူမပေးသောပစ္စည်းကို ယူလျှင် ဤဒုတိယသိက္ခာပုဒ် ကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မည်သည့် ပစ္စည်းကိုမဆို ပိုင်ရှင်ကပေးမှ ယူရ၏။ ကုန်သွယ်ရေး ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် ဤလောက၌ လူအားလုံးကို အုပ်စု ဖွဲ့လိုက်ပါက ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူ နှစ်မျိုးသာ ရှိ၏။ လူအားလုံးတို့သည် ဤနှစ်မျိုးတွင် မလွဲ မသွေ ပါဝင် မည်ဖြစ်၏။ ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူ ကိုပင် ပေးသူနှင့် ယူသူ ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူခေါ်ခေါ်၊ ပေးသူနှင့် ယူသူ ခေါ်ခေါ် ဤပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးသည် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ ဝင်၏။ ထို့ ကြောင့် လောကတစ်ခုလုံးသည် ဤ လူတန်းစားနှစ်မျိုး တွင် ပါဝင်သည် ဖြစ်လေရာ ဤလူတန်းစား နှစ်မျိုးလုံး ကလည်း ဤဒုတိယ သိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ ပါဝင်သော ကြောင့် လောက၏ငြိမ်းချမ်းမှုသည် အဒိန္နာ ဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းမှုအပေါ်၌ များစွာ တည် ၏။

စီးပွားရေးအရ အမြတ်ကြီးစားခြင်းသည် လည်း
မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ကောင်း၊ စစ်ရေးအရ သူတစ်ပါးနိုင်ငံကို တိုက်ခိုက် သိမ်းယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံ ရေးအရ သူတစ်ပါးနိုင်ငံအပေါ် သြဇာလွှမ်းခြင်း သည်လည်းကောင်း ဤသိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ် အတွင်း၌ ဝင်သည်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပေးသူ နှင့်ယူသူအဖြစ် အချင်းချင်းဆက်ဆံရာ၌ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ဖြစ်စေ၊ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အနှစ်သာရအားဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံးပြီး ဆက်ဆံမည်ဆိုပါက ဤ လောက၌ မငြိမ်းချမ်းစရာအကြောင်း ဘာမျှမရှိ။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရ အားဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံးရာ၌ အခြေခံကျသော အချက်မှာ “အပို့စ္ဆာ” ရှိမှုပင်ဖြစ်၏။ “အပို့စ္ဆာ” ဟူ သည်မှာ မိမိအတွက် အလိုနည်းခြင်းဖြစ်၏။ အလို နည်းခြင်းဟူသည်မှာ တဏှာကို ပယ်သတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ တဏှာကိုပယ်သတ်ခြင်းမရှိဘဲ သက်သက် အလိုနည်းခြင်းလည်းရှိ၏။ တဏှာကို ပယ်သတ်သော အားဖြင့် အလိုနည်းခြင်းလည်းရှိ၏။ တဏှာ ကို ပယ်သတ်ခြင်းမရှိဘဲ သက်သက် အလိုနည်း ခြင်းမှာ လိုချင်ရကောင်းမှန်းမသိခြင်း အပေါ်၌ အခြေတည်၏။ လိုချင်ရကောင်းမှန်းမသိသောအခါ အလိုနည်း၏။ အလိုနည်းသဖြင့် အရနည်း၏။ လိုချင်ရကောင်းမှန်း သိလျက် တဏှာကို ပယ်သတ်သောအားဖြင့် အလိုနည်းခြင်း ဖြစ်ပါက အရ နည်းခြင်းမဖြစ်။ လောကသည် လိုက်တမ်း ပြေးတမ်း ကစားနေရာ ကစားကွင်း ဖြစ်၏။ ကစားကွင်း၌ ကာမဂုဏ်

မညာ့ရိပ်မွန်

နှင့် လူတို့သည် လိုက်တမ်း ပြေးတမ်း ကစားနေသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ကာမဂုဏ်နောက်သို့ မိမိကလိုက်လျှင် ကာမဂုဏ်က ပြေး၏။ မိမိက ကာမဂုဏ်နောက်သို့ မလိုက်လျှင် ကာမဂုဏ်က မိမိနောက်သို့လိုက်၏။ ထိုအခါ မိမိက အပြေးသမား၊ ကာမဂုဏ်က အလိုက်သမား ဖြစ်လေ၏။ ဤသဘောကိုပင် ရည်ရွယ်၍ လိုချင်လျှင်မရ၊ မလိုချင်မှ ရသည်ဟု ဆိုရိုးပြုကြခြင်းဖြစ်၏။

လက်တွေ့အားဖြင့်လည်း ယနေ့ကမ္ဘာကို ကြည့်လျှင် မိမိအတွက် ဘာကိုမျှ မမျှော်ကိုးဘဲ နိုင်ငံအပေါ် ကြင်နာသောစိတ်ဖြင့် နိုင်ငံအတွက် အနစ်နာခံပြီး ဆောင်ရွက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ နောက်သို့ လာဘ်လာဘများကလည်း လိုက်ကြ၏။ ရာထူးဌာနနန္တရများကလည်းလိုက်ကြ၏။ ထင်ပေါ် ကျော်စောမှုများကလည်းလိုက်ကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များက အပြေးသမားဖြစ်ကြပြီး ကာမဂုဏ်များက အလိုက်သမားဖြစ်ကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားကိုကြည့်မည်ဆိုလျှင်လည်း မြတ်စွာဘုရားလောက် လောကကို ကြင်နာသူမရှိ။ မြတ်စွာဘုရားလောက် လောကအတွက် အနစ်နာခံသူ မရှိ။ မြတ်စွာဘုရားလောက် လောကအကျိုးကို ဆောင်သူမရှိ။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် လောကနှင့် ဆက် ဆံရာ၌ မိမိအတွက် ဘာကိုမျှ မမျှော်ကိုး။ သို့ပါလျက် ဗြဟ္မာတို့ကလည်း မြတ်စွာဘုရားကို မိမိတို့ မကိုးကွယ်အဖြစ် ပူဇော်ကြ၏။ နတ်တို့ကလည်း မြတ်စွာဘုရားကို မိမိ တို့၏ မကိုးကွယ်အဖြစ် ပူဇော် ကြ၏။ ဤသည်မှာ မလိုချင်ဘဲနှင့် ရသော ကာမဂုဏ်များ

ဘဝအမြင်သစ်

ဖြစ်ကြ၏။ ကာမဂုဏ်တွင် လာဘ် လာဘလည်းပါ၏။ အလေးအမြတ် ပြုမှုလည်းပါ ၏။ ထင်ပေါ်ကျော်စောမှုလည်း ပါ၏။ လာဘ် လာဘကို “လာဘ” ဟု ဆိုရ၏။ အလေးအမြတ် ပြုမှုကို “သက္ကာရ”ဟုဆိုရ၏။ ထင်ပေါ်ကျော်စောမှုကို “သိလောက”ဟုဆိုရ၏။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် လာဘကိုလည်း မမက်မော။ မမက်မောပါဘဲလျက် လာဘကလည်း နောက်က လိုက် ၏။ သက္ကာရကလည်း နောက်က လိုက်၏။ သိလောကကလည်း နောက်က လိုက်၏။ ဤသည်မှာ ဓမ္မတာဖြစ်၏။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်အရ ပေးသူနှင့် ယူသူအဖြစ် အချင်းချင်းဆက်ဆံရာတွင် လောက ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အချင်းချင်းအပေါ် ကြင်နာ ဖို့လို၏။ အနစ်နာခံဖို့လို၏။ တစ်ဖက်သား၏ အကျိုးကို ရည်စူးဖို့လို၏။ ဤအင်္ဂါသုံးရပ်အပေါ် အခြေခံပြီး အချင်းချင်းဆက်ဆံရာ၌ ပေးခြင်းနှင့် ယူခြင်းကို ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ ပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းပြီး ဖြစ် တော့သည်။ အမှန်အားဖြင့် မိမိအပေါ် ကြင်နာ သော၊ မိမိအတွက် အနစ်နာခံသော၊ မိမိ၏ အကျိုးကို ဆောင်သော သူများအပေါ် သက် ရောက်အားနှင့် တန်ပြန်သက် ရောက်အားတို့၏ နိယာမအရ မည်သူမျှ မငြိမ်းချမ်းအောင် ပြုလုပ်မည် မဟုတ်။ ထိုအခါ ပေးခြင်း၊ ယူခြင်းဖြင့် အချင်းချင်းဆက်ဆံရာ၌ လူမှုဆက်ဆံရေးသည် ချောမွေ့ပြီး လောကသည် ငြိမ်းချမ်းပေလိမ့်မည်။ အမှန်

မညာ့ရိပ်မွန်

၈၂ **ဦးရွှေအောင်**
 အားဖြင့် လောက၌ မငြိမ်းမချမ်း ဖြစ်နေခြင်းမှာ တစ်ဦး
 နှင့်တစ်ဦး ပေးခြင်း၊ ယူခြင်း ဆက်ဆံရာ၌ နှစ်ဦးလုံးက
 အသာဘက်ကချည်း နေချင်သောကြောင့်ဖြစ်၏။
 အကယ်၍ နှစ်ဦး လုံးက “အနာ”ဘက်ကချည်း နေချင်
 မည်ဆိုလျှင် လောက၌ မငြိမ်းချမ်းစရာအကြောင်း ဘာမျှ
 မရှိ။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်သည် လောက၌ ငြိမ်းချမ်း
 ရေးအတွက်များစွာ အရေးကြီး၏။ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ
 ပုဒ်ကို အသွင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့် စောင့်ထိန်းခြင်းမျိုး
 မဟုတ်ဘဲ အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းမည်ဆိုပါလျှင်
 လောကသည် တကယ် ပင် ငြိမ်းချမ်းမည်ဖြစ်၏။ အဒိန္နာ
 ဒါန သိက္ခာပုဒ် အရ သူပေးလျှင် ယူနိုင်ခွင့်ရှိလေရာ
 အသွင် သဏ္ဍာန်အားဖြင့်သာ စောင့်ထိန်းရန် ကြိုးပမ်းသူ
 များသည် သူကမပေးလျှင် ပေးအောင်လုပ်သော ဥပါယ်
 များကို သုံးကြ၏။ သူပေး၍ မိမိယူခြင်းမှာ အသွင်
 သဏ္ဍာန်ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် အဒိန္နာ ဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို
 လွန်ကျူးရာ မရောက်။ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မြင်
 သဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကြားသဖြင့် လည်းကောင်း၊
 ယုံမှားသဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြင်ရသူ၊ ကြားရသူ၊ ယုံမှား
 ရသူများသည် လောက၌ ဓမ္မ မလွမ်းမိုး နိုင်မှုအတွက်
 ဓမ္မဘက်ကနေ၍ စိတ် မကောင်း ဖြစ်ကြ၏။ ဓမ္မအတွက်
 စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရခြင်း သည်ပင်လျှင် လောကအတွက်
 မငြိမ်းချမ်းခြင်း မည်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အသွင်သဏ္ဍာန်
 အားဖြင့် သာ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်း

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ခြင်း သည် လောကအတွက် ငြိမ်းချမ်းခြင်းကို မဖြစ်စေနိုင် သည်မှာ သေချာပါ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ လောကပါလ တရားအနေဖြင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာ တွင် အနှစ်သာရ အားဖြင့် စောင့်ထိန်းမှသာ ဤလောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှု ထွန်းကားလာမည်ဖြစ်၏။ ငြိမ်းချမ်း သော လောက၌ အသက်ရှင်နေရပါမှသာ လူ့ဘဝ ကို ရကျိုး နပ်ပေလိမ့်မည်။

လောကကို ကစားကွင်း “ကီဠာထလ” အဖြစ် သဘောထားလိုကလည်း ထားနိုင်ပါ၏။ ကစားကွင်း အဖြစ် သဘောထားပါက လောက ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း အနိုင်ရအောင် ကစားခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ဓမ္မက အဓမ္မအပေါ် အနိုင်ရအောင် ကစားခြင်းမျိုးဖြင့်သာ ကစားအပ် ပါ၏။ **သံသာရဿစ ယာကောဋီ၊ ကောဋီ နိဗ္ဗာနဿစ** -အရ လောက၏ နယ်နိမိတ်အစွန်းသည်ပင် နိဗ္ဗာန်၏ နယ်နိမိတ် အစွန်းဖြစ်သည်ဟု ယူလို ကလည်း ယူနိုင်ပါ၏။ ထိုသို့ယူပါက လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှုကို မြင်နိုင်အောင် လောကကို ကြည့် သောအခါ မိမိတို့အနေ ဖြင့် နေ့စဉ် ဆောင်ရွက် နေရသော ပေးခြင်း၊ ယူခြင်း လုပ်ငန်း၌ ငါ့ဘက်က “အသာ”ဟူသော အတ္တကို ပယ်သတ်နိုင်သမျှ ပယ် သတ်ပြီး ကြည့်အပ်ပါ၏။ ထို အခါမှသာ အဒိန္နာ ဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရအား ဖြင့် စောင့် ထိန်းနိုင်မည်ဖြစ်ပါ၏။ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ် ကို အနှစ်သာရ အားဖြင့် စောင့်ထိန်းနိုင်မှသာ လောက သည် ငြိမ်းချမ်းပေလိမ့်မည်။

အခန်း(၈)

ဓမ္မ ဂါရဝသည် မိမိအတွက်သစ္စာ

အဒိန္နာဒါန သဘောကို နားလည်လိုလျှင် အပြင် ပုံ သဏ္ဍာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်ကို နားလည်ဖို့လို၏။ အမှန် အားဖြင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခု၌ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ရပ် တစ်ခု၌ ဖြစ်စေ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ပိုင်းနှင့် အတွင်း သရုပ်ပိုင်းဟူ၍ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းသည် ဓမ္မတာအား ဖြင့် ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကိုဖြစ်စေ လေ့လာသော အခါ ဓမ္မတာအားဖြင့် ပါဝင်သော အပိုင်း နှစ်ပိုင်း နှင့် ယင်း အပိုင်းနှစ်ပိုင်းတို့၏ အဆက်အစပ်ကို မြင်အောင် လေ့လာရ၏။ သို့မှသာ အမှားနှင့် အမှန်ကို မြင်မည် ဖြစ်၏။ အမှားနှင့်အမှန်ကို မြင်ခြင်းသည် လေ့လာ သူများအနေဖြင့် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါကျအောင် လေ့လာ သောကြောင့်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း မိမိတို့၏ လေ့လာမှု နည်း လမ်းသည် မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျမှသာ အမှား ကို အမှားအတိုင်း၊ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ယထာ ဘူတ ကျကျ လေ့လာသူများက မြင်နိုင်၏။

ယနေ့လောကတွင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် ပတ် သက်၍ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်များကို အကိုးအကားပြု၍

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ပြောဆိုကြသူများကို တွေ့နိုင်၏။
 ထိုသို့ အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ပြောဆို ကြခြင်းသည် အပြင်
 ပုံသဏ္ဍာန်ပိုင်းဖြစ်၏။ အပြင် ပုံသဏ္ဍာန်ပိုင်းကို အလေး
 အနက်ပြုပြီး ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာနှင့်ပတ်သက်၍ အော်ကြီး
 ဟစ်ကျယ် ပြောဆိုတတ်ကြသူများကို တကယ့်သူတော်
 ကောင်း ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်လျှင် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်
 ချင်မှ မှန်၏။ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကိုချည်း အားကိုး၍
 လေ့လာသောနည်းသည် မရွှိမပဋိပဒါကျသော လေ့လာ
 နည်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း
 လေ့လာဖို့လိုသေး၏။ အတွင်းသရုပ်ကို လေ့လာသော
 အခါ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်များကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ်
 မပြောဆိုစေကာမူ လူလူချင်း ဆက်ဆံရာ၌ “အသာစံ”
 ဘက်က မနေတတ်ဘဲ “အနာခံ”ဘက်ကနေတတ်သူ
 များကိုလည်း တွေ့ရတတ်၏။ ထို့အပြင် ဗုဒ္ဓဒေသနာ
 တော်များကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ်ပြောဆိုပြီး “အနာခံ”
 ဘက်က မနေတတ်ဘဲ “အသာစံ” ဘက်ကနေတတ်
 သူများ ကိုလည်း တွေ့ရတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အတွင်း သရုပ်
 ကို မလေ့လာဘဲ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကို ကြည့်ပြီး ဗုဒ္ဓ
 ဒေသနာတော်များကို မပြောဆိုတတ်ကာမျှနှင့် သူတော်
 ကောင်း မဟုတ်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်လျှင် မှန်ချင်မှမှန်၏။
 ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ၊
 ဖြစ်ရပ်တစ်ခု နှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ၊ အမှားနှင့်အမှန်
 ဆုံးဖြတ်တော့မည်ဆိုပါလျှင် အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလည်း
 လေ့လာရ၏။ အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း လေ့လာရ၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ယင်းနှစ်မျိုးတို့၏ အဆက်စပ်ကိုလည်း လေ့လာရ၏။ သို့မှသာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ကျသော လေ့လာနည်းဖြင့် ပြဿနာကိုလေ့လာ၍ ဆုံးဖြတ်သည်မည်၏။ သို့မဟုတ်ဘဲ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကို ချည်းဖြစ်စေ၊ အတွင်းသရုပ်ကိုချည်း ဖြစ်စေ လေ့လာပြီး အမှားအမှန်ကို ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ သော ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးသည် အန္တပဋိပဒါကျ လေ့လာပြီး ဆုံးဖြတ်သော ဆုံးဖြတ် ချက်မျိုးသာ ဖြစ်၏။ အန္တပဋိပဒါကျသော လေ့လာခြင်း ဟူသည် မှာ အစွန်းရောက် လေ့လာခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပြဿနာတစ်ရပ်ကိုလေ့လာ ရာ၌ အန္တပဋိပဒါကျ လေ့လာခြင်းသည် ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော်အရ ကျင့်သုံးအပ်သော လေ့လာ နည်း မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ကျင့်သုံး အပ်သော လေ့လာနည်းဟူသည် မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျ သော နည်းသာဖြစ်၏။

လောက၏ ကိုယ်ထည်ကား မာယာဖြစ် ၏။ ထို့ကြောင့် လောကသည် လှည့်စားတတ်၏။ သူတော်ကောင်း မဟုတ်သူများကလည်း သူတော် ကောင်းစကားကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ပြောတတ် ၏။ ထိုသို့ အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ပြောခြင်းသည် အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်က မိမိ၏ မာယာဖြင့် လှည့်စား ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကို မြင် အောင်ကြည့်ရ၏။ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကို မြင်ရုံနှင့် လည်း အမှားအမှန်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ မလုံလောက်သေး။ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်သည် အစွန်းတစ်ဖက်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း မြင် အောင်ကြည့်

ဘဝအမြင်သစ်

ရပြန်၏။ ဤလောက၌ သူတော် ကောင်း စကားကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ် မပြော ပါဘဲလျက် အတွင်းသရုပ် အနေဖြင့် တကယ့် သူတော်ကောင်းများသည်လည်း ရွက် ပုန်းသီး သဘောအရ ရှိတတ်ကြ၏။ မျိုးချစ်စိတ် စကား ကို လူကြားအောင် မပြောသော်လည်း အရေးကြုံ သော အခါ တကယ့်အာဇာနည် သူရဲကောင်းများ သည်လည်း အလျှိုအလျှို ပေါ်ထွက်လာတတ်ကြ ၏။ ထို့ကြောင့် အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း မြင်အောင် ကြည့်တတ်ဖို့လိုခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အတွင်း သရုပ် သက်သက်သည်လည်း အစွန်းတစ်ဖက်ပင် ဖြစ်၏။

အစွန်းတစ်ဖက် ဟူသမျှသည် “မာယာ” သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလည်း သူ့ချည်း ကိုသာ အားကိုးမိပါက အမှားကို အမှား မှန်းမသိရလေ အောင် ဖုံး၏။ အမှားကို အမှန်ထင် ရအောင် ဖော်၏။ အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း သူ့ ချည်းသာ အားကိုးမိပါက အမှန်ကို အမှားထင် ရအောင်ဖော်၏။ ဤသည်မှာ “မာယာ” ၏ သဘောဖြစ်၏။ မာယာသည် ဖုံးလည်း ဖုံးတတ်၏။ ဖော်လည်းဖော်တတ်၏။ ဒဿနကျမ်းများ ၌ ဖုံးခြင်းကို “အာဝရဏ”ဟုခေါ်၏။ ဖော်ခြင်းကို “ဝိက္ခေပ”ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် မာယာ၏ လှည့်စားမှု အရ မိမိအနေဖြင့် အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ကို ကြည့်ပြီး လူရိုး လူကောင်းဟူ၍ သတ်မှတ်ထားသူ ကလည်း တကယ် တမ်း အတ္တသမား ဖြစ်နေသည်ကိုလည်း တွေ့ရတတ် ၏။ အတွင်းသရုပ်ကို ကြည့်ပြီး လူညံ့ဟူ၍ သတ်မှတ်

မညာ့ရိပ်မွန်

ထားသူကိုလည်း တကယ့် လူတော်ဖြစ်နေသည်ကို လည်း တွေ့ရ တတ်၏။ ထိုသို့ တွေ့ရ ခြင်းမှာ မိမိ လေ့လာစဉ်က အပြင် ပုံသဏ္ဍာန်ကို လည်းကောင်း၊ အတွင်း သရုပ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့၏ အဆက်အစပ်ကို လည်း ကောင်း နားလည်အောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မလေ့လာ မိသောကြောင့် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အပြင် ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အတွင်း သရုပ်တို့၏ အဆက်အစပ် သည် အချင်းချင်း လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်သည် လည်းရှိ၏။ လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ် လျှင် “အနုရောမိ”ဟု ခေါ်၏။ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင် ဘက် ဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏။ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်လျှင် “ဝိရောမိ”ဟု ခေါ်၏။

လူ့ဘဝကိုရလာသူ ဟူသမျှသည် လောက ၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန် ကိုယ်စီရှိ၏။ တာဝန်မှာ နှစ်မျိုး ရှိ၏။ တစ်မျိုးသော တာဝန်မှာ မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ဖြစ်၏။ ယင်းကို “အာရမ္မဏာ နုယော ဂ” ဟု ခေါ်၏။ အာရမ္မဏာ နုယောဂဟူသည်မှာ မိမိ၏ ပတ်ဝန်း ကျင်ကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကောင်းအောင် အားထုတ် ဖို့ဆို သည် မှာ မိမိကိုယ်တိုင်က ကောင်းမှုဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပတ် ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ဖို့ အတွက် မိမိကိုယ်ကို ကောင်း အောင် အားထုတ်ရ၏။ မိမိကိုယ်ကို ကောင်း အောင် အား ထုတ်ခြင်းကို “သန္တာ

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

နာ နှုယောဂ” ဟုခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ခြင်းသည်လည်း တာဝန်နှစ်မျိုး အတွက် တစ်မျိုးသော တာဝန်ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင် ဆောက်တည်ရုံမျှနှင့် တာဝန်ကျေ သည်မဟုတ်။ မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့လည်း လိုသေး ၏။ သို့မှသာ တာဝန်ကျေမည် ဖြစ်၏။ အမှန်အား ဖြင့် လူဟူသည် မိမိတစ်ဦးတည်း ရပ်တည်နိုင် သည်မဟုတ်။ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အထောက်အပံ့ ဥပနိဿယကို ရယူပြီးမှသာ ရပ်တည်နိုင်သူ ဖြစ် ၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၏ ကျေးဇူးစား ဖြစ်လေရာ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ကျေးဇူးဆပ်ဖို့ များစွာ တာဝန်ရှိ၏။ မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင် လောကတွင် သက်ရှိလည်း ပါဝင် ၏။ သက်မဲ့လည်း ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် ဥပနိဿယပစ္စည်းလာ ကျေးဇူးတရားအရ မိမိ နိုင်ငံနှင့် မိမိ လူမျိုးကို ဤကမ္ဘာမြေပြင်၌ ပျောက် မသွားစေရလေအောင် အားထုတ်ရခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ အားထုတ်ရခြင်းသည် မိမိအပေါ် ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုထားသော မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်လောကအား ပြန်လည်၍ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် မိမိအတွက် မိမိဘာသာမိမိ ကောင်းအောင် ဆောက်တည်ရုံမျှနှင့် လောကအပေါ် ကျေးဇူးကျေသော လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်မလာနိုင်သေးချေ။ ထို့အပြင် ထိုမျှဖြင့် လူသည် ငှက်အပေါင်း

ပညာ့ရိပ်မွန်

၉၀ **ဦးရွှေအောင်**
 တို့၏ အားကိုးမီခိုရာ သက်မဲ့သစ်ပင် တစ်ပင်ထက် လည်း
 ဘာမျှ ပိုမိုအဓိပ္ပာယ် ရှိမလာနိုင်သေးချေ။ ထို့ကြောင့်
 လူဟူသည် သက်ရှိဖြစ်သည့်အလျောက် သက်မဲ့သစ်ပင်
 တစ်ပင်ထက်ပို၍ အဓိပ္ပာယ်ရှိရ လေအောင် မိမိ၏ ပတ်
 ဝန်းကျင် လောကကို ကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရ
 မည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက် ပေးပါမှလည်း လူ့ဘဝ
 သည် ဒုလ္လဘသဘောကို ခံယူထိုက်၏။

မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်း အောင်
 ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိကိုယ်တိုင်က ကောင်းဖို့လိုလေရာ၊
 မိမိကိုယ်တိုင်က ကောင်းဖို့ ဆိုသည်မှာ ငါးပါးသီလကို
 လုံခြုံအောင် စောင့် ထိန်းပါမှ မိမိကိုယ်တိုင်က ကောင်း
 မည်ဖြစ်၏။ ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းရာတွင်လည်း
 အပြင် ပုံသဏ္ဍာန်ပိုင်းအနေဖြင့် စောင့်ထိန်းရုံသာမက
 အတွင်းသရုပ်ပိုင်းအနေဖြင့်ပါ စောင့်ထိန်း ရမည် ဖြစ်၏။
 သို့မှသာ မိမိအနေဖြင့် တကယ်တမ်း ကောင်းမည်
 ဖြစ်၏။ မိမိအနေဖြင့် တကယ်တမ်း ကောင်းပါမှလည်း
 မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်းအောင် ဆောင်
 ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို
 ကောင်းအောင် အား ထုတ်ခြင်းသည် အတ္တဂါရဝသဘော
 ကို ဆောင်၏။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ကိုကောင်းအောင် အား
 ထုတ်ခြင်းသည် လောကဂါရဝသဘောကို ဆောင်၏။
 အမှန် အားဖြင့် လူဟူသည် ဘဝတာဝန်အရ မိမိကိုယ်ကို
 ကောင်းအောင် အားထုတ်ရသည်မှာ မှန်၏။ မိမိ၏
 ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်းအောင် အား ထုတ်ရ

ဘဝအမြင်သစ်

သည်မှာလည်း မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုမျှနှင့် မလုံလောက်
 သေး။ မိမိကိုယ်ကို အတ္တဂါရဝအရ ကောင်းအောင်
 အားထုတ်ရာတွင် ဖြစ်စေ၊ မိမိပတ်ဝန်းကျင်လောကကို
 လောကဂါရဝအရ ကောင်းအောင် အားထုတ်ရာတွင်
 ဖြစ်စေ ဓမ္မနှင့်အညီ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့ လို အပ်၏။
 ဓမ္မနှင့် အညီဖြစ်ပါမှ ဓမ္မဂါရဝသဘော သက်ရောက်
 မည်ဖြစ်၏။ ဓမ္မဂါရဝသဘောသက် ရောက်ပါမှလည်း
 မိမိကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို
 ဖြစ်စေ တကယ်တမ်း ကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ရာ
 ရောက်မည်ဖြစ် ၏။ သို့မဟုတ်ပါက မိမိကိုယ်ကိုလည်း
 နှစ်ရာ ရောက်မည်ဖြစ်၏။ မိမိပတ်ဝန်း ကျင်လောကကို လည်း
 နှစ်ရာရောက်မည်။ ထို့ကြောင့် လူအနေ ဖြင့် လုပ်ငန်း
 များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဓမ္မ ဂါရဝသည် မိမိအတွက်
 အလင်းရောင်ဖြစ်၏။ ဓမ္မဂါရဝသည် မိမိအတွက် သစ္စာ
 ဖြစ်၏။ ဓမ္မ ဂါရဝ ကို မိမိအတွက် အလင်းရောင်၊ မိမိ
 အတွက် သစ္စာအဖြစ် ခံယူထားပါလျှင် လူသည် မိမိ
 အကျိုးစီးပွားကိုသာ အလေးအမြတ် ပြုပြီး မလုပ်သင့်
 မလုပ်ထိုက်သည်များကို လုပ် တတ်၏။ သစ္စာမဲ့သည်များ
 ကို လုပ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဂါရဝ ရှိဖို့လို၏။

ဤလောက၌ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာတွင် ဓမ္မ
 ဂါရဝ ဖြစ်ဖို့ဆိုသည်မှာ လွယ်သည် မဟုတ်။ ကိုယ်တိုင်
 လုပ်ကြည့်မှ သိ၏။ မိမိဘဝကို စတေး နိုင်မှဖြစ်၏။
 မိမိ၏ဘဝကို စတေးခြင်း ဟူသည် မှာလည်း လောက၏
 မှန်ကန်သော အကျိုး စီးပွားအတွက် အရာရာတိုင်း၌

မညာရိပ်မွန်

တပ်မက်သော မိမိတဏှာကို ပယ်သတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေရာ၊ ဓမ္မ ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် မြင့်မြတ်သော လုပ်ငန်း ပင်ဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်သော လုပ်ငန်းဖြစ်သော ကြောင့်လည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့်မူ လုပ်နိုင်ဖို့ ခက်ခဲခြင်းဖြစ်၏။ အကယ်၍ လုပ်နိုင် သူများက လုပ် လျှင်ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကို သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်များက လူဖျင်း လူညံ့ဟူ၍ ဆိုတတ်ကြသေး ၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ဤလောက၌ လုပ်ငန်းများသည် ဓမ္မဂါရဝသဘောကို မဆောင်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး အပြင် ပုံသဏ္ဍာန် အနေ ဖြင့်သာ အကျိုးရှိသည်ဟု ထင်ရပြီး အကယ်တမ်း အတွင်းသရုပ် အနေဖြင့် အကျိုးရှိမည်မဟုတ်။ အမှန် အားဖြင့် အကျိုးရှိခြင်းဟူသည်မှာ ဓမ္မ၏ အမည်သာ ဖြစ်၏။ အဓမ္မ၏ အမည်မဟုတ်။

ငါးပါးသီလတွင် အဒိန္နာဒါနသည် များစွာ အရေးကြီး၏။ အဒိန္နာဒါနနှင့် ပတ်သက်လျှင် အပြင် ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလည်း သိဖို့လို၏။ အတွင်း သရုပ်ကိုလည်း သိဖို့လို၏။ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့၏ အဆက်အစပ်ကိုလည်း သိဖို့ လို၏။ ထိုသုံးမျိုးကိုသိပါမှ အဒိန္နာဒါနနှင့်ပတ်သက် ၍ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျကျ သိသည် မည်၏။ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါကျကျသိပါမှလည်း မှန်ကန်သော အသိကို ရမည်ဖြစ်၏။ မှန်ကန်သော အသိဟူသည်မှာ အကုသိုလ်ကို အကုသိုလ်မှန်းသိခြင်းနှင့် ကုသိုလ် ကို ကုသိုလ်မှန်းသိခြင်းဖြစ်၏။ မိမိက အကုသိုလ်ကို လုပ် နေပါလျက် ကုသိုလ်ကို လုပ်နေသည်ဟု သိခြင်းသည်

ဘဝအမြင်သစ်

လည်းကောင်း၊ မိမိက ကုသိုလ်ကိုလုပ် နေပါလျက် အကုသိုလ်ကို လုပ်နေသည်ဟု သိခြင်း သည်လည်းကောင်း မှန်ကန်သော အသိမဟုတ်၊ ဖောက်ပြန်သော အသိ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် မာယာဟူသည် မိမိ ကိုယ်ကို လှည့်စားတတ်၏။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သာမန် လူများကိုလည်းလှည့်စားတတ်၏။ ထို့ ကြောင့် မာယာ ၏ လှည့်စားမှုကို မခံရလေအောင် များစွာ သတိထားဖို့ လို၏။

အဒိန္နာဒါန၏ နယ်ပယ်တွင် လာဘလည်း ပါဝင်၏။ သက္ကာရလည်းပါဝင်၏။ သိလောက လည်း ပါဝင်၏။ လာဘဟူသည် စီးပွားဥစ္စာဖြစ်၏။ လာဘအရ မိမိရထိုက်သည်ထက် ပို၍ရအောင် ကြိုးစား၏။ ကြိုး စားသည့်အတိုင်းရ၏။ ကြိုးစား သည့်အခါတွင် ဓမ္မ ဂါရဝသဘော ပါဝင်ဖို့ပို၍လို ၏။ သက္ကာရ ဟူသမျှ ရာထူးဌာနန္တရ ဖြစ်၏။ သက္ကာရအရ ရာထူးတစ်နေရာကို ရအောင် ကြိုးစားရာတွင် ဓမ္မဂါရဝအရ အရည်အချင်း ရှိဖို့ အရေးကြီး၏။ သိလောကဟူသည် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး ဖြစ်၏။ သိလောကအရ ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ထူး ရအောင် ကြိုးစားရာတွင်လည်း တကယ်တမ်း အရည် အချင်း ရှိဖို့ က ပို၍ အရေးကြီး၏။

ဥပါယ်တံမျဉ်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာကြလေသော အခါ အတည်ပြုထားသော စည်းမျဉ်း စည်း ကမ်းများနှင့် လည်း ညီညွတ်ပါ၏။ ညီညွတ်ပါကြောင်း သက်သေပြ

မညာရိပ်မွန်

စရာ အထောက်အထားများ လည်း ရှိကြပါ၏။ ထို့ကြောင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ ပုဒ်အရ ငြိစွန်းသည်ဟု မဆိုသာပါ။ ထိုသို့ မဆိုသာခြင်းမှာ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို အပြင် ပုံသဏ္ဍာန်ရှုထောင့်မှ ကြည့်သောကြောင့်ဖြစ်ပါ၏။ အကယ်၍ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို အတွင်း သရုပ်ရှုထောင့်မှလည်းကောင်း၊ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန် နှင့် အတွင်း သရုပ်တို့၏အဆက်အစပ်ရှုထောင့်မှ လည်းကောင်း ကြည့်ပါလျှင် ဓမ္မဂါရဝသဘော မပါဘဲ ဥပါယ် တံမျဉ်၌ လိမ္မာအောင် လုပ်ခြင်းသည် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်မှ လွတ်ကင်းပါသည် ဟု ဆိုဖို့ရန် ခက်ပါ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်တို့သည် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမနှင့်အညီ လောကပါလ တရားအဖြစ် တည်ရှိနေမည့် အတိုင်းအတာအထိ အနက်အဓိပ္ပာယ်များကို သိရှိလိုက်နာ ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်ပါသတည်း။

အခန်း (၉)
လူ့ဘဝ၏တာဝန်နှစ်ရပ်

အဒိန္နာဒါနတွင် မပေးသောဥစ္စာကို ယူခြင်း ပါဝင်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကိုယူမှ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်၏။ပေးသောဥစ္စာ ကိုယူလျှင်မူ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ မရောက်။ ပေးသည်ဆိုရာတွင်လည်း မှန်မှန် ကန်ကန်ပေးခြင်းနှင့် မမှန်မကန်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်ပြန်၏။ မှန်မှန် ကန်ကန်ပေးသည်ဖြစ်စေ၊ မမှန်မကန်ပေးသည် ဖြစ်စေ ပေးသဖြင့် ယူပါက ထိုသို့ယူခြင်းအတွက် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာမရောက်။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာမရောက်ရ လေအောင် ဥပါယ် တံမျဉ်ဖြင့် မပေးလျှင် ပေးအောင်အားထုတ်ကြ လေ၏။

အမှန်အားဖြင့် သီလဟူသည်မှာ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာ ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် စပ်၏။ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာ ထိန်းသိမ်းမှုဟူသည်မှာလည်း မိမိကိုယ်ကို မိမိကပြန်လည် လေးစားခြင်းပင်ဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်ကို မိမိကပြန်လည် လေးစားရာတွင် လောကကို လေးစားခြင်းသဘော

ပညာရိပ်မွန်

၉၆

ဦးရွှေအောင်

လည်းပါ၏။ ဓမ္မကိုလေးစားခြင်း သဘောလည်းပါ
 ၏။ မိမိ ကိုယ်ကိုလေးစားခြင်းကို အတ္တာဓိပတိဟု ဆို
 ၏။ လောကကိုလေးစားခြင်းကို လောကာဓိပတိဟု
 ဆို၏။ ဓမ္မကိုလေးစားခြင်းကို ဓမ္မာဓိပတိဟုဆို၏။
 ဤအဓိပတိ သုံးပါးတို့ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ပေါင်း တည်း
 ရှိပါမှသာ ကိုယ်ကျင့် သီလနှင့် ပြည့်စုံသည် မည်၏။
 ပုထုဇဉ်တို့ ဓမ္မတာအရ လောကကိုငဲ့ပြီး မလုပ်သင့်
 သည်ကို လုပ်ရသည်များလည်း ရှိတတ် ၏။ သို့ရာတွင်
 ဓမ္မ ရှုထောင့်မှ ကြည့်ပါက ဓမ္မ အတွက် ဖြစ်ပါမှု မည်သို့
 ပင်ဖြစ်စေ မလွဲမသွေ လုပ်ထိုက်သည်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့
 ကြောင့် ဓမ္မသည် လောကထက်လည်းအရေးကြီး၏။
 မိမိထက်လည်း အရေးကြီး၏။ ဓမ္မနှင့် ယှဉ်သော လောက
 ဖြစ်ပါမှ လောကသည် တန်ဖိုးရှိသော လောကဖြစ်၏။
 ဓမ္မနှင့်မယှဉ်သော လောက ဖြစ်ပါမှု လောက သည်
 တန်ဖိုးရှိသော လောက ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ဓမ္မနှင့်
 ယှဉ်သောမိမိ ဖြစ်ပါမှ မိမိသည် တန်ဖိုးရှိသော မိမိဖြစ်
 ၏။ ဓမ္မနှင့် မယှဉ်သော လောက ဖြစ်ပါမှု မိမိသည်
 တန်ဖိုးရှိသော မိမိ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်
 လောကကို အလေးပြုရာ၌ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်ကို အလေး
 ပြု ရာ၌ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မကိုစံအဖြစ်ထား၍အလေးပြုရ၏။
 ပရမတ္ထသစ္စာအနေဖြင့် ပြောမည် ဆိုပါလျှင် ဓမ္မ သာရှိ၍
 ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသည် မရှိပါချေ။ ထို့ ကြောင့် အဓိပတိ
 သုံးပါးတို့တွင် အတ္တာဓိပတိနှင့် လောကာဓိပတိတို့ထက်
 ဓမ္မာဓိပတိကိုပို၍အလေး အမြတ်ပြုရခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသည် ပရမတ္ထသစ္စာအရ မရှိသော်လည်း သမ္မုတိသစ္စာအရ ရှိ၏။ အမှန် အားဖြင့် သမ္မုတိသစ္စာဟူသည် အပြင်ပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်၍ပရမတ္ထသစ္စာဟူသည် အတွင်းသရုပ်ဖြစ်၏။ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့၏ အဆက် အစပ်ကိုလည်း လေ့လာရ၏။ သို့မှသာ အမှန် အကန်သိနိုင်မည်ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာအနေဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူသည် ခန္ဓာအဖွဲ့အစည်းအရ အားလုံး အတူတူချည်းဖြစ်သော်လည်း သမ္မုတိ သစ္စာ အနေဖြင့်မူ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူညီကြ။ သမ္မုတိ သစ္စာကိုလိုက်၍ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကြရ၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်အတွင်း သရုပ်တို့သည် အချင်းချင်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ခွဲခြား ၍ မရကောင်း။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ဖြစ်စေ လေ့လာသော အခါ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့ကို အစုံလိုက် အစုံလိုက် လေ့လာခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ လေ့လာ မှုလည်း ပြည့်စုံပါ၏။ သို့ရာတွင် အပြင်ပုံသဏ္ဍာန် နှင့်အတွင်းသရုပ်တို့ကို လေ့လာရာတွင် အတွင်း သရုပ်ကို ပို၍ ဦးစားပေးရ၏။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်တွင်လည်း အပြင် ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်အတွင်းသရုပ်ဟူ၍ ရှိသည်ပင် ဖြစ်လေရာ အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်အရပေးသဖြင့်ယူ ခြင်းကို သာမညအားဖြင့်မယူဘဲ၊ မှန်မှန်ကန်ကန် တရားသဖြင့် ပေးမှုယူခြင်းကိုသာ အတွင်းသရုပ် အနေဖြင့် ယူပါမှ သီလ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် လောကပါလတရားအနေဖြင့် ပိုမိုပြည့်စုံ

မညာ့ရိပ်မွန်

မည်ဖြစ် ၏။ သီလဟူသည် လောကပါလ သဘောကို ဆောင်သည်ဖြစ်လေရာ ဤလောက၌ မတရား အမြတ် ကြီးစားများကို နှိမ်နင်းသောအားဖြင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ ပုဒ်ကို ကျူးလွန်သင့်ပါကလည်း ကျူးလွန်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ ပုဒ်ကို ကျူးလွန်သဖြင့် ထိုက် သင့်သော အကုသိုလ် အပြစ်များကို ရရှိခံစားရမည် ဖြစ် သော်လည်း လောက၌ ဓမ္မလွမ်းမိုးနိုင်ရေးအတွက် ဆောင် ရွက် သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်လေရာ ဘဝ တိုင်း၌ အထက်တန်းက နေရဖို့များ၏။ ကိုယ်ကျိုး မဖက် မုတ္တစာဂ သဘောသက်သက်ဖြင့် ခွင့်လွှတ် ဆောင်ရွက် သော ကုသိုလ်ကို ပါရမီကုသိုလ်ဟု ဆို၏။ အဒိန္နာဒါန အကုသိုလ်ကံကြောင့် တိရစ္ဆာန် ဘဝ၌ ဖြစ်ရစေကာမူ လောက၌ ဓမ္မလွမ်းမိုးရန် ကိုယ်ကျိုးစွန့်၍ဆောင်ရွက် သော ပါရမီ ကုသိုလ် ကြောင့် တိရစ္ဆာန်မင်း၊ တိရစ္ဆာန် ပုရောဟိတ် စသည်ဖြင့် အထက်တန်းကျကျဖြစ်ရ၏။ ဤ သဘောသုံးမျိုးကို ဇာတ်တော်များ၌ တွေ့ရ၏။ ဘုရားအလောင်းတော်များ၊ ရှင်သာရိပုတ္တ ရာ အလောင်း တော်များ၊ ရှင်အာနန္ဒာ အလောင်း တော်များကို ထိုထို တိရစ္ဆာန်ဘဝများ၌ တွေ့ရ သည်မှာ ဆိုင်ရာအကုသိုလ် နှင့်ပါရမီကုသိုလ်တို့၏ ရောနှော အကျိုးပေးမှုကြောင့် သာဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူ့ဘဝကို ရ၍ လူဖြစ်လာသည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက် တာဝန်နှစ်ခုကို မလွဲမသွေ ဆောင်ရွက် ရမည် ဖြစ်၏။ ထိုတာဝန်နှစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

လူ ဟူ၍ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုတာဝန်နှစ်ခုအနက် တစ်ခုသောတာဝန် မှာ အနစ်နာခံခြင်းဖြစ်၏။ အခြား တစ်ခုသော တာဝန်မှာ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက် ခြင်း ဖြစ်၏။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုး စွန့်၍လောကအတွက်အနစ်နာခံခြင်းဖြင့် တဏှာ ကို ပယ်တတ်သော အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်တော်ကို ရခဲ့၏။ ကိုယ်ကျိုးမစွန့်နိုင်ခြင်းသည် တဏှာကို မပယ်သတ် နိုင် သောကြောင့် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါး အကျိုးကို ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် အနစ်နာခံခြင်း ဟူသည်မှာသာမန်မဟုတ်။ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်တော် ကို ရစေနိုင်စွမ်းရှိပါ၏။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဟူသည်မှာလည်း သာမန် မဟုတ်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရစေနိုင်စွမ်း ရှိပါ၏။ ထို့ကြောင့်အနစ်နာခံခြင်းနှင့် သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းကို လူ့ဘဝ၏ မွေးရာပါတာဝန် နှစ်ရပ် ဟူ၍ ဆိုရခြင်း ဖြစ်၏။

အဒိန္နာဒါနနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးကြီး သော အရာဝတ္ထုမှာ သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် ပထမ တစ်မျိုးမှာ လာဘဖြစ်၏။ လာဘဟူသည် ပစ္စည်းဥစ္စာ ဖြစ်၏။ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ သက္ကာရ ဖြစ်၏။သက္ကာရ ဟူသည်မှာ ရာထူးဌာနန္တရဖြစ်၏။ ဤနေရာတွင် အာဏာကိုဆိုရ၏။ တတိယတစ်မျိုး မှာ သိလောက ဖြစ်၏။ သိလောက ဟူသည်မှာ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးဖြစ်၏။ ဤနေရာတွင် ပညာကို ဆိုရ၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင်

ပညာရိပ်မွန်

လာဘအရ ပစ္စည်းဥစ္စာ ကို မရလျှင် ရအောင်ယူ၏။
 ရသောပစ္စည်းကို လောကအတွက်မသုံး။ မိမိအတွက်
 သာ သုံး၏။ ဤသို့သုံးခြင်းအားဖြင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ
 ပုဒ်အရ အသွင်သဏ္ဍာန်အနေဖြင့် အပြစ်မရှိသော်လည်း
 အနှစ်သာရအနေဖြင့်မူ အပြစ်ရှိ၏။ သိလောက အရ
 ပညာကို မရလျှင် ရအောင်ယူ၏။ ရသော ပညာကို
 လောကအတွက်မသုံး။ မိမိအတွက်သာ သုံး၏။ ဤသို့
 သုံးခြင်းအားဖြင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ ပုဒ်အရ အထင်ရှိ
 အနေဖြင့် အပြစ်မရှိသော်လည်း အမှန်ရှိ အနေဖြင့်မူ
 အပြစ်ရှိပါ၏။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ယုတ္တိပိုင်းနှင့် ပတ်သက်
 ပြီး စဉ်းစားလျှင် ပို၍ နားလည်ဖွယ် ရှိ၏။ ယုတ္တိမှာ
 နှစ်ပိုင်းရှိ၏။ တစ်ပိုင်းမှာ အာဂမ ယုတ္တိပိုင်းဖြစ်၏။
 အခြားတစ်ပိုင်းမှာ သဘာဝ ယုတ္တိပိုင်းဖြစ်၏။ အာဂမ
 ယုတ္တိပိုင်းသည် မြင်သာ သောအပိုင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
 အာဂမယုတ္တိပိုင်းကို အပြင်ပုံသဏ္ဍာန်ပိုင်း ဟူ၍လည်း
 ကောင်း၊ အသွင် သဏ္ဍာန်ပိုင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 အထင်ရှိပိုင်း ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ သဘာဝ
 ယုတ္တိပိုင်း သည် မမြင်သာသော အပိုင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
 သဘာဝယုတ္တိပိုင်းကို အတွင်းသရုပ်ပိုင်းဟူ၍ လည်း
 ကောင်း၊ အနှစ်သာရပိုင်း ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ အမှန်ရှိ
 အပိုင်းဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ ၏။ အမှန်အားဖြင့်
 လည်း ဤလောက၌ အရာဝတ္ထုများတွင် လည်းကောင်း၊
 ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ်များတွင် လည်းကောင်း မြင်သာသော

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

အပိုင်းက ပို၍ ပို၍ နည်းပြီး မမြင်သာသော အပိုင်းက ပို၍ပို၍ များ ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထု တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ် တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်လျှင်ဖြစ်စေ အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်ရာ၌ မမြင်သာသော အပိုင်းကို ချန်လှပ်ပြီး မြင်သာသော အပိုင်း အပေါ်၌သာ အခြေပြုပြီး ဆုံးဖြတ် ကြခြင်း ဖြစ်လေသောကြောင့် အပြည့်အစုံ မှန်ကန်မှုဟူ၍ အလွန်ပင် ရှားပါးလေ၏။ ထို့ကြောင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာ ပုဒ်နှင့်ပတ်သက်၍ အပြည့်အစုံ မှန်ကန်မှု ရှိစိမ့်သောငှာ မမြင်သာသော အပိုင်းကိုလည်း ထည့်သွင်း၍ စဉ်းစားရ၏။ မမြင်သာသော အပိုင်း ဟူသည်မှာ သဘာဝယုတ္တိ ပိုင်း သို့မဟုတ် အတွင်း သရုပ်ပိုင်း သို့မဟုတ် အနှစ်သာရပိုင်း သို့မဟုတ် အမှန်ရှိ အပိုင်းပင် ဖြစ်၏။ လူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အချင်းချင်း ဆက်ဆံပြောဆိုကြရာ၌ နားဖြင့် ကြားရသော အပိုင်းထက် နားဖြင့် မကြားရသော အပိုင်းက ပို၍ လေးနက်သည်မှာလည်း ဤဓမ္မာတာ အရပင် ဖြစ်လေ၏။

လူ့တာဝန်အရ အနစ်နာခံခြင်းနှင့် သူ တစ်ပါး အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ခြင်း တာဝန်နှစ်ရပ် ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချင်းချင်း ဆက်ဆံ၍ ဆောင်ရွက်သည်လည်း ရှိ၏။ အချင်းချင်း မဆက် ဆံဘဲ ဆောင်ရွက်ရသည်လည်း ရှိ၏။ ကျန်းမာရေး နယ်ပယ်၌လည်း လူနာနှင့် ဆရာဝန်ဟူ၍ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရသည့် သဘောသည် ရှိ၏။ စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌လည်း ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူ ဟူ၍ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရသည့်သဘောသည် ရှိ၏။ အုပ်

မညာ့ရိပ်မွန်

ချုပ်ရေး နယ်ပယ်၌လည်း အုပ်ချုပ်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ခံရသူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်၌ စည်းရုံးသူနှင့် စည်းရုံးခံရသူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လူမှုရေးနယ်ပယ်၌ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပညာရေးနယ်ပယ်၌လည်း ဆရာနှင့် တပည့် ဟူ၍ လည်းကောင်း အချင်းချင်း ဆက်ဆံရသည့်သဘောသည်ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူသည် တစ်ဦးတည်းတစ်ယောက် တည်းနေ၍ မဖြစ်ကောင်းသဖြင့် အချင်းချင်း မလွဲမသွေ ဆက်ဆံရမည့်သဘော ရှိခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုသို့ မလွဲမရှောင်သာ အချင်းချင်း ဆက် ဆံရခြင်းရှိလေရာ ဆက်ဆံမှုပြေပြစ်စေရန်များစွာ အရေးကြီး၏။ ဆက်ဆံမှုပြေပြစ်ပါမှ လူ့လောကသည် ငြိမ်းချမ်းမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတိုင်း၌ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရသော နယ်ပယ်များကို အရေးကြီးသော ဘာသာရပ်များအဖြစ် ကြိုးစား ပမ်းစား လေ့လာကြလေ၏။ ထိုအမြင်အရ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး စသော အချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးဆက်ဆံရသော နယ်ပယ်များသည် အရေးကြီးသောနယ်ပယ်များဖြစ်ကြ၏။ထို့ကြောင့် ထိုနယ်ပယ်များကို နိုင်ငံတော်က တာဝန်ယူ၍ အရေးတကြီးထားပြီး လေ့လာကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအမြင်အရဆိုလျှင် ဘာသာရေးဟူသည် မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့်မျှ မဆက်ဆံရဘဲ “ဆိတ် ငြိမ်လေ ပို၍ ကောင်းလေ” သဘောရှိသဖြင့် နိုင်ငံတော်က တစ်စုံတစ်ရာ လုံ့လစိုက်ထုတ်ရန် မလိုသော ရေးရာတစ်ခု

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် လည်း ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ ယနေ့ တိုင်အောင် နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် လေ့လာမှု မရှိခြင်း ဖြစ် လေ၏။

အခြားဝါဒများအရ မဆိုသာသော်လည်း ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာအရဆိုလျှင် ဘာသာရေးသည် များစွာ အရေးကြီးပါ၏။ ဘာသာရေးသည် “ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ချဉ်းကပ်နိုင်လေ ကောင်းလေ” သဘော ရှိသည် မှန်သော်လည်း ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး စသော ရေးရာ အားလုံးတို့၏ အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်၏။ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွား ရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး စသောရေးရာ ဟူသမျှတို့သည် ဘာသာရေး အခြေခံအုတ်မြစ်အပေါ်၌ တည်ဆောက်ရသော အပေါ်ထပ် အဆောက်အအုံများ ဖြစ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်သည် ဖြစ်စေ စိတ်ဖြင့် လုပ်ရသည်သာဖြစ်၏။ စိတ်ဟူ သည်မှာလည်း ကုသိုလ်စိတ်နှင့် အကုသိုလ် စိတ်ဟူ၍ နှစ်မျိုးသာ ရှိလေရာ၊ လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို လုပ်ရာ၌ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်လျှင်ဖြစ်၊ မဖြစ် လျှင် အကုသိုလ်စိတ်သာ ဖြစ်ရပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်အောင် ဘာသာ ရေးကို နားလည်မှ ထားတတ်၏။ အကုသိုလ် စိတ်ဖြစ်အောင်ကား ဘာသာရေးကို နားလည်ဖို့ မလို။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟနှင့် မာန်မာနများ ခြံရံပြီး မိမိ၏ စိတ်ကို ထားချင်သလို အထိန်းအကွပ်မရှိဘဲ ထားလိုက် လျှင်ပင် အကုသိုလ်စိတ် များ အလိုလို ရောက်လာမည်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်း တစ်ခုခုကို လုပ်ရာတွင် စိတ်ကို မလွဲ မသွေ ထားရသည့် အတူတူ ကုသိုလ်စိတ်ကို ထားနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရမည် ဖြစ်၏။

ကုသိုလ်စိတ်ကို ထားနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းခြင်း ဟူသည်မှာ ဘာသာရေးကိုလေ့ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ် လေရာ မည်သည့်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်သည်ပင် ဖြစ်စေ စိတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရ၏။ စိတ်ပါဝင်လျှင် ကုသိုလ် သဘော သို့မဟုတ် အကုသိုလ် သဘောသည် ပါဝင်မည် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်နှင့် အကု သိုလ်သဘောပါဝင်လျှင် ဘာသာရေး အမြင်သည် မဖြစ်မနေ ပါဝင်ဖို့ လို၏။ အယုတ်အားဖြင့် ကိုယ် လက် သုတ်သင်ရာ၌ပင် ဘာသာ ရေးသဘော ပါဝင်စေရန် မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်တော်၌ မြတ်စွာ ဘုရားက ဟောကြားတော်မူထား၏။ ထို့ကြောင့် ဤလောကရှိရေးရာဟူသမျှကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဘာသာရေးကို အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် ထားရလေ၏။ ဤသို့ထားနိုင်မှလည်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်နှင့် ညီညွတ်မည် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ လောကရေးရာ အားလုံး တို့တွင် ဘာသာရေးသည် အချင်းချင်းကို မငဲ့ဘဲ တစ်ဦး တည်း တစ်ယောက်တည်း ဆောင်ရွက်ရသည့် ရေးရာပင် ဖြစ်သော်လည်း အခြေခံအကျဆုံးနှင့် အပြဋ္ဌာန်းဆုံး ဖြစ်ပါ၏။

ဘာသာရေးအခြေခံအရ မည်သည့်လုပ် ငန်းကို လုပ်လုပ် ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် လုပ်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမည် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် လုပ်နိုင် အောင် ကြိုးစားရာတွင်

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

လည်း ကုသိုလ်သည် သံသ ရာ ချမ်းသာကို ပေးနိုင်သော
 ဝဏ္ဏာဘိမုခ ကုသိုလ် နှင့် သံသရာလွန်ချမ်းသာကို ပေးနိုင်
 သော ဝိဝဏ္ဏာ ဘိမုခ ကုသိုလ် ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပြန်ရာ ထေရ
 ဝါဒ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ဆိုပါလျှင် သံသရာ လွန်
 ချမ်းသာကို ပေးနိုင်သော ဝိဝဏ္ဏာဘိမုခ ကုသိုလ် စိတ်ဖြင့်
 သာ ဤလောကလုပ်ငန်း ဟူသမျှကို လုပ်အပ်လေ၏။
 သံသရာလွန် ချမ်းသာကို ပေး နိုင်သောဝိဝဏ္ဏာဘိမုခ
 ကုသိုလ်ဟူသည်မှာမည်သည့် လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ် မိမိ
 အတွက် မမျှော်ကိုးဘဲ လောကအတွက် မျှော်ကိုးသော
 စိတ်သက်သက်ဖြင့် လုပ်သော ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ငါ့
 အတွက် ရှေ့တန်း တင်မထားဘဲ လောကအတွက်ရှေ့
 တန်းတင်သော ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုသို့လုပ်ပါမှလည်း
 ဘဝအမြင် သစ်ဖြင့် လောကကိုကြည့်ရာ ရောက်ပေလိမ့်
 မည်။ ဘဝအမြင်ဟောင်းဖြင့် လောကကို ကြည့်နေသမျှ
 ကာလပတ်လုံး သာသနာတော်နှင့် ကြိုကြိုက်ရပါ သော်
 လည်း တကယ်တမ်း အနှစ်သာရအားဖြင့် ကြိုကြိုက်ရာ
 ရောက်လိမ့်မည် မဟုတ်။

ဤလောက၌ မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ် လုပ်
 ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ဘဝအမြင် သစ်ဖြင့်
 လုပ်ပါက အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူး လွန်ဖို့ မဆို
 ထားနှင့်၊ လာဘအရ ပေးသော ပစ္စည်း တိုင်းကိုလည်း
 ယူမည်မဟုတ်။ သက္ကာရ အရ ပေး သော ရာထူးတိုင်းကို
 လည်းယူမည်မဟုတ်၊ သိ လောက အရ ပေးသော ဘွဲ့ထူး
 ဂုဏ်ထူးတိုင်းကိုလည်း ယူမည် မဟုတ်။ ပေးခွင့်ရှိသူက

ပညာ့ရိပ်မွန်

မိမိအပေါ် စေတနာထား၍ ပေးစေကာမူ မိမိနှင့်တန်ရာ တန်ရာကိုသာ ကြည့်၍ မိမိနှင့်တန်ရာ တန်ရာ ကိုသာ ယူမည် ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ယထာ လာဘ သန္တောသ ဟူ၍ခေါ်၏။ ယထာ လာဘ သန္တောသ ဟူသည်မှာ မိမိ၏ အရည်အချင်းအရ ရသင့်သလောက်နှင့် ရောင့်ရဲ ခြင်း ဖြစ်၏။

လူသည် တကယ်တမ်း ရိုးသားသူ ဖြစ်ပါက မိမိ အရည်အချင်းကို မိမိက သိပါ၏။ အိန်းစတိန်းကို အစွဲရေးနိုင်ငံ၏သမ္မတအဖြစ် ဆောင် ရွက်ပါရန် တိုက် တွန်းသောအခါ မိမိ၌ သမ္မတ အရည်အချင်း မရှိပါ ကြောင်း အိန်းစတိန်းက ငြင်းပယ်သည်ဟု ကြားဖူး၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ အရည် အချင်းကို မသိဘူးဆိုပါလျှင် မရိုးသားသူ သော်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မောဟာဂတိ လွန်ကဲ သူ သော်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သို့မဟုတ်ပါက မည်သူ မဆို မိမိ ၏ အရည်အချင်းကို မိမိက သိရမည်ပင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာ အတိုင်း လူသည် မရိုးမဖြောင့် ဖြစ်သောအခါ၊ သို့မဟုတ် မောဟာဂတိ လွန်ကဲသောအခါ လောက၌ မိမိနှင့် မထိုက်တန်သည့် အရာဘာ ကိုမျှမရှိဟု ထင်လေ၏။ ထိုအထင်ကြောင့်ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ကြီးစိုးရာဒေသသည် မငြိမ်းချမ်းဘဲ ရှိခြင်း ဖြစ်၏။

အဒိန္နာဒါနအရ ပေးသောပစ္စည်းကို ယူရာတွင် ယူဖို့အတွက် ထိုက်တန်သော အရည်အချင်း မိမိ၌ ရှိသည် ဆိုစေဦး၊ ရသမျှကို အကုန် ယူသည် မဟုတ်။ ယူသင့်သမျှ

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ကိုသာ ယူ၏။ ဤ သည်ကိုပင် ယထာဗလသန္တောသ ဟုဆို၏။ ယထာ ဗလသန္တောသ ဟူသည်မှာ ရသင့် သလောက်ထဲက ယူသင့်သလောက်ဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း ဖြစ်၏။ နောက်ထပ် ရောင့်ရဲခြင်း တစ်မျိုးရှိသေး၏။ ယင်း ရောင့်ရဲခြင်းကို ယထာ သာရုပ္ပ သန္တောသ ဟု ခေါ်၏။ ယထာ သာရုပ္ပ သန္တောသ ဟူသည်မှာ ယူသင့် သလောက်ထဲက သင့်လျော်သလောက်ဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း ဖြစ်၏။ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် သန္တောသ သုံးမျိုးဖြင့်သာ စောင့်ထိန်းမည် ဆိုပါက ထို နိုင်ငံ၊ ထိုလူမျိုးသည် ဤကမ္ဘာမြေအပြင် တွင် အငြိမ်းချမ်း ဆုံးသော နိုင်ငံနှင့် လူမျိုး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အခန်း ၁၀

ကမ္ဘာသားများ ချမ်းသာရေး ဥပဒေများနှင့်
ငါးပါးသီလ

ငါးပါးသီလတွင် တတိယသိက္ခာပုဒ်မှာ “ကာမေသု မိစ္ဆာ စာရ” သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၏။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ၏ အနက် မှာ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း ဟူသည် မှာ သူတစ်ပါး သားမယား၊ သူတစ်ပါး သားသမီး များကို စော်ကားခြင်း ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါး သား မယား၊ သူတစ်ပါး သားသမီးများကို စော်ကားခြင်း သည် လောကကို ကမောက်ကမ ဖြစ်သွား စေနိုင် သော အကျင့်ယုတ်ဖြစ်၏။ တိရစ္ဆာန်လောကနှင့် ဘာမှမခြားသော အကျင့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ အကျင့်သည် လောကပါလ အကျင့်များအနက် များစွာ အပြစ်ကြီးသော အကျင့်ယုတ် ဖြစ်လေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကာမေသုအရ ကာမတို့ကို ယူ ခြင်းသည် လောကပါလရှုထောင့်မှ အပြစ်အကြီးဆုံးကို ယူခြင်းဖြစ်၏။ သမ္မုတိသစ္စာအရ ယူ ခြင်း ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ သမ္မုတိသစ္စာအရ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိသူတို့ကို မည်မျှ ပင် စီးပွားဥစ္စာရှိသူ ဖြစ်ပါစေ

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မည်မျှပင် အာဏာ ရှိသူ ဖြစ်ပါစေ၊ မည်မျှပင် ဂုဏ်ဒြပ်ဖြင့် ထင်ရှား ကျော်ကြားသူ ဖြစ်ပါစေ လူအပေါင်းက စက်ဆုပ် ရွံရှာမည်ဖြစ်၏။ လူအပေါင်းက မသိလျှင်လည်း သူ၏ ကိုယ်စောင့်နတ်တို့က သိပြီး နတ်ဗြဟ္မာ အဆက်ဆက် တို့က စက်ဆုပ်ရွံရှာမည် ဖြစ်၏။ ဓမ္မ ဟူသည် လူတို့၏ စိတ်ဆန္ဒနှင့် ကင်းပြီး သူ့ သဘောကို သူဆောင်၏။ အကုသိုလ်ဓမ္မသည် မကောင်းသော သဘောကို ဆောင်၍ ကုသိုလ် ဓမ္မသည် ကောင်းသော သဘောကို ဆောင်၏။ လူတို့က မိမိ တို့၏ ဆန္ဒအရ ဆောင်စေချင်သော သဘော ကို ဆောင်သည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရ မှုကို ပြုထားသောသူသည် အချိန်အခါနှင့် အခြေအနေတို့ အရ မည်မျှပင် ဘုန်းမီးနေလ ထွန်းလင်း တောက်ပနေစေ ကာမူ တစ်ခုသောနေ့တွင် အကုသိုလ်၏ အကျိုးကို မလွဲ မသွေ ခံယူရမည် ဖြစ်၏။ ပုန်းကွယ်စရာ နေရာဟူ၍ မရှိ။ ဤသည်မှာ ဓမ္မတို့၏ နိယာမ ဖြစ်၏။

သမ္မုတိသစ္စာအရ ကာမေသု၌ ကာမ၏ အရကို သူတစ်ပါး၏ သားမယား၊ သူတစ်ပါး သား သမီးများ အဖြစ်ယူခြင်းသည် ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ် ၌ အောက်ဆုံး ထစ် (Lower limit) အနေဖြင့် ယူခြင်း ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာအရ ကာမေသု၌ ကာမအရ ယူမည်ဆိုလျှင် ကာမဂုဏ် ငါးပါးကို ယူရမည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ယူပါက အပေါ်ဆုံးအဆင့် (Upper limit) အနေဖြင့် ယူခြင်း ဖြစ်၏။ ကာမ ဂုဏ်ငါးပါးတွင် ရူပါရုံလည်း ပါ၏။ သဒ္ဓါ ရုံလည်း ပါ၏။ ဂန္ဓာရုံလည်း ပါ၏။ ရသာရုံလည်း

မညာရိပ်မွန်

ပါ၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံလည်းပါ၏။ ဤအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ် တရားများကို ကာမေသု၌ ကာမဟူ၍ ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါး သားမယား၊ သူတစ်ပါး သား သမီးတို့၌ ဖောက်လွဲဖောက်ပြန် ကျင့်ခြင်းကို ယဉ်ကျေးမှု နယ်ပယ်၏ အောက်ထစ်ဆုံးအနေဖြင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤသည်မှာ သမ္မုတိ သစ္စာအမြင်ဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၏ အနက်ကို ပြောခြင်းဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာ အမြင် ဖြင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ၏ အနက်ကို ပြောရမည် ဆိုလျှင် အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ဖောက် လွဲဖောက်ပြန် ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ကျင့်ခြင်းကို ယဉ်ကျေးမှု နယ်ပယ်၌ အမြင့်ဆုံးအဆင့် အနေဖြင့် မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း ဟူ၍ ဆိုရ၏။

လူဟူသည် ဓမ္မတာအားဖြင့် ရူပါရုံနှင့် တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အဆင်းကိုသာ မြင် ချင်၏။ သဒ္ဓါရုံနှင့် တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အသံကိုသာကြားချင်၏။ ဂန္ဓာရုံနှင့်တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အနံ့ကိုသာ နှမ်းချင်၏။ ရသာရုံနှင့် တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အစာ အာဟာရကိုသာ စားချင်၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့်တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အတွေ့အထိကိုသာ ထိတွေ့ချင်၏။ ဤသည်မှာ ဝတ္ထုကာမနှင့် ကိလေသာတို့၏ အချင်း ချင်း ဆွဲဆောင်သည့် သဘောဖြစ်၏။ ဆွဲဆောင်သည့် အဆင့်၌ ရပ်တန့်သွားမည်ဆိုပါလျှင် ကမ္မ ပထ မမြောက်၍ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသီလအတွက် စိုးရိမ်စရာ မရှိ။ သို့ရာတွင် လူဟူသည် ဝတ္ထုကာမတို့၌ တွယ်တာ

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မက်မောတတ်သော ကိလေသာ ကာမကို အကန့်အသတ် မရှိ လွှတ်ပေးတတ်၏။ ထိုအခါ ကောင်းသော အဆင်း ဌာလည်း မှားယွင်း စွာ ကျင့်ခြင်း မိစ္ဆာစာရသည် ဖြစ်ပေါ် လာ၏။ ကောင်းသောအနံ့ဌာလည်း မှားယွင်းစွာ ကျင့် ခြင်း မိစ္ဆာစာရသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကောင်းသော အစာ အာဟာရဌာလည်း မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း မိစ္ဆာစာရသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကောင်းသော အတွေ့အထိဌာလည်း မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း မိစ္ဆာ စာရသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

အမှန်အားဖြင့် လူ့ယဉ်ကျေးမှု နယ်ပယ် ၌ အောက်ထစ်ဆုံးအဆင့် (Lower limit) မှသည် အပေါ် ဆုံးအဆင့် (Upper limit) သို့ တဖြည်း ဖြည်းချင်း တက်၍ တက်၍ သွားရာ၌ လောက၏ ငြိမ်းချမ်းမှုသည် လည်း တဖြည်းဖြည်းချင်း တက်၍ တက်၍ သွားလေ၏။ ကာမေသု၌ ကာမအရ သူ တစ်ပါး၏ သားမယား၊ သူ တစ်ပါး သားသမီးများ ကို စော်ကားခြင်းသည် လူ့ယဉ် ကျေးမှုနယ်ပယ်၌ အောက်ထစ်ဆုံးအဆင့်ကို ကျူးလွန် ခြင်း ဖြစ်၏။ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ဖောက် လွဲ ဖောက်ပြန်ကျင့်ခြင်းသည် ယဉ်ကျေးမှု နယ်ပယ်၌ အပေါ်ဆုံးအဆင့်ကို ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ ကြောင့် သူတစ်ပါး သားမယား၊ သူတစ်ပါး သား သမီးများကို စော်ကားခြင်းသည် လောကငြိမ်းချမ်း မှုကို အပြင်းထန် ဆုံး ဖြိုဖျက်နိုင်၏။ အာရုံ ငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ဖောက်လွဲဖောက်ပြန် ကျင့်ခြင်းသည် လောကငြိမ်းချမ်းမှု ကို တဖြည်းဖြည်း ချင်း ဖြိုဖျက်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အောက်

မညာရိပ်မွန်

ဆုံးထစ် အနေဖြင့် ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းသည် လည်း မကောင်း။ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သမျှ မည်သို့ပင် ကျင့်ကျင့် မကောင်း။

သမ္မုတိသစ္စာအရ သူတစ်ပါး သားမယား၊ သူ တစ်ပါး သားသမီးများကိုစော်ကားမှု ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်ပါ ၏။ ဤသို့ရောက် ခြင်းမှာလည်း ကာမေသု၌ ကာမအရ သူတစ်ပါး သား မယား၊ သူတစ်ပါး သားသမီး ကိုယူခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ကာမေသု၌ ကာမအရ ကာမဂုဏ်ငါးပါး တို့ကိုယူမည်ဆိုပါလျှင် ယင်းကာမဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာစာရ အရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ပါက ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာ ပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်မည်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ရှေးဆရာအဆက်ဆက်တို့သည် ကာမေသု၌ ကာမအရ သူတစ်ပါး သားမယား၊ သူတစ်ပါး သား သမီးများကိုသာ ယူခဲ့ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရား တို့၌မိစ္ဆာစာရ အရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်စေကာမူ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ မရောက်ပါချေ။

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူး လွန်ရာ မရောက်သော်လည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်၏ နယ်ပယ်အတွင်း၌ကား ကျရောက် ပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် ငါးပါးသီလ၏ မူရင်းအနက် မှာ လောကပါလတရားများ အနေဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးပင်ဖြစ် ၏အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ မိစ္ဆာစာရအရ

ဘဝအမြင်သစ်

မှားယွင်းစွာ ကျင့်နေပါလျှင် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာ
မှု ဖြစ် ထွန်းဖို့ မလွယ်ကူပါချေ။ ဆူပွက်နေဖို့က များလေ
၏။

ယာဉ်လောက၌ ကြည့်ပါဦး။ မှတ်တိုင် တစ်တိုင်
ကျော်လျှင်ပဲ စပယ်ယာက ပိုက်ဆံကို ပို၍ တောင်းတော့
၏။ အချိန်လင့်သွားလျှင်ပဲ ယာဉ်စီးခကို ကြိုက်သလို
တောင်းတော့၏။ ဤသည်မှာ ယာဉ်စီးခနှင့်ပတ်သက်၍
ကာမဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာစာရ ဖြစ်၏။ မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်း
ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ယာဉ်စီးခ ဟူသည် သတ်မှတ်ထား
ပြီး ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သတ်မှတ်ယာဉ်စီးခကို သတ် မှတ်
ထားသည့်အတိုင်း မလိုက်နာ။ သတ်မှတ်ထားသည့်
အတိုင်း လိုက်နာပါလျှင် ကာမဂုဏ် တို့၌ သမ္မာစာရ
ဖြစ်၏။ သတ်မှတ်ထားသည့် အတိုင်း မလိုက်နာသော
အခါ မိစ္ဆာစာရ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယာဉ်လောက၌
လည်း ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရ သိက္ခာပုဒ်ကို သမ္မုတိသစ္စာ
အနေဖြင့် လွန် ကျူးရာ မရောက်သော်လည်း၊ ပရမတ္ထ
သစ္စာအား ဖြင့် လွန်ကျူးရာမရောက် ဟူ၍ ဆိုရန် ခက်ပါ
၏။ လူသားအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ တစ်ဦးက အခြား
တစ်ဦးအပေါ် အမြတ် ထုတ်ခြင်း ဟူသ မျှသည် ကာမ
ဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာစာရသဘော သက်ဝင်သည်ချည်းဖြစ်
လေ၏။ မိစ္ဆာစာရသဘော ပါဝင်ပါလျှင် ကာမေသုမိစ္ဆာ
စာရ၌ တစ်နည်း မဟုတ် တစ်နည်းဖြင့် သက်ဝင်သည်သာ
ဖြစ်၏။ တိုက်ရိုက်နှင့် သွယ်ဝိုက်ဟူ၍ နည်း နှစ်မျိုး ရှိသည့်
အနက် သက်ဝင်သည့် နည်းချင်းသာ ကွာခြားချင် ကွာ

ပညာ့ရိပ်မွန်

ခြားမည်ဖြစ်၏။ သဘောအားဖြင့် သက်ဝင် သည်က တော့အမှန်ပင်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ယာဉ်စီးခသည် လည်း ကာမေသု၌ ကာမအရ ယူနိုင်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

ကုန်သည်လောက၌ ကြည့်လျှင်လည်း ဤ သဘောကိုတွေ့နိုင်၏။ တစ်ကျပ်တန်ပစ္စည်းကို သုံးကျပ် နှင့် ရောင်းလိုက်၏သတ်မှတ်ဈေးနှုန်းသည် ရှိ၏။ သတ်မှတ်ဈေးနှုန်းအတိုင်း ရောင်းချပါက ကာမဂုဏ် တို့၌ သမ္မာစာရ ဖြစ်၏။ သတ်မှတ်ဈေး နှုန်းအတိုင်း မရောင်းဘဲ တန်ဖိုးကို ပို၍ရောင်းပါ က ကာမဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာစာရဖြစ်၏။ ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူသဖြင့် ရောင်း ခြင်းနှင့်ဝယ်ခြင်းဖြစ်သော ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ထိခိုက်ငြိစွန်း စရာ ဘာမျှမရှိဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ထိုသို့ဆိုနိုင်ခြင်း မှာ သမ္မုတိသစ္စာအရ ဆိုနိုင်ခြင်းသာဖြစ်၏။ ပရမတ္ထ သစ္စာ အရဆိုပါမူ တန်ရာတန်ကြေး သတ်မှတ်ဈေးထက် ပို၍ ရောင်းချသမျှသည် ကာမဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာ စာရချည်း သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အမြတ်ကြီးစား ကုန်သည်များ သည်လည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူး ကြသူများဟူ၍ သမ္မုတိ သစ္စာအရ မဆိုနိုင်သော်လည်း၊ ပရမတ္ထသစ္စာ အားဖြင့်မူ ကာမေသုအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ သမ္မာ စာရအရ မှန်ကန်စွာ ကျင့်ကြံကြသူများ မဟုတ် ကြဘဲ မိစ္ဆာစာရအရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ကြံနေကြ သူများ ဖြစ်ကြောင်းကို ငြင်းဆိုနိုင်ဖွယ် မရှိပါချေ။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ပစ္စည်းရှင်တို့သည် မိမိတို့ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တန်ရာတန်ကြေးကို သိကြပါ၏။ လုပ်အားခနှင့် အတိုးရင်းပွားများကိုလည်း သိကြပါ၏။ ထိုအခါ မိမိတို့ပစ္စည်းများအပေါ် သတ်မှတ် ရောင်း ဈေးကို သတ်မှတ်ပြီး ရောင်းချကြပါ၏။ သို့ရာတွင် မိမိတို့ပစ္စည်းအရောင်းတွင်ကျယ်လာ သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိမိတို့ပစ္စည်းများအပေါ် ဈေးတင်ကြတော့၏။ ဤသည်မှာ ကာမေသုအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ သမ္မာစာရအရမှန်ကန်စွာ ကျင့် သုံးခြင်း မဟုတ်ဘဲ မိစ္ဆာစာရအရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သုံးခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဤသဘောမှာလည်း သမ္မုတိသစ္စာအရ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ် ကို ကျူးလွန်သည် ဟု မဆိုနိုင်ပါသော်လည်း၊ ပရမတ္ထသစ္စာအရ ဆိုပါမူ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ် အတွင်း၌ ဧကန်ပင် ကျ ရောက်ပါလေ၏။

လူတို့သည် တစ်ဦးကို တစ်ဦးက “ကိုင်း ကျွန်းမို့ ကျွန်းကိုင်းမို့” သဘောဖြင့် နေထိုင်ကြရ သည် ဖြစ်လေရာ တစ်ဦး ပြုလဲလျှင် အခြားတစ်ဦး က လဲမည်ပင် ဖြစ်၏။ လူတို့တွင် တရုတ်လည်း ပါ၏။ ကုလားလည်း ပါ၏။ မြန်မာလည်း ပါ၏။ အခြားလူမျိုးများလည်း ပါ၏။ တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာနှင့် အခြားလူမျိုးများကို ဖယ်လိုက်လျှင် အားလုံး လူသားချည်းသာဖြစ်၏။ တရုတ်လည်း မရှိ။ ကုလားလည်းမရှိ။ မြန်မာလည်း မရှိ။ အခြား လူမျိုးများလည်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာ၊ အခြားလူမျိုးများဟူသည်မှာ တကယ်

ပညာရိပ်မွန်

တမ်း ပြောလျှင် ပပဉ္စအမြင်များဖြင့်သာ မြင်၍ ရသော သင်္ကေတ များသာဖြစ်၏။ ပပဉ္စအမြင်များအနက် တဏှာအမြင်ဖြင့်ပြောလျှင် ငါ့လူမျိုးမှ တွယ်တာ စရာ ကောင်း၏။ မာနအမြင်ဖြင့် ပြောလျှင် ငါ့ လူမျိုးမှ ဂုဏ် ယူစရာ ကောင်း၏။ ဒိဋ္ဌိအမြင်ဖြင့် ပြောလျှင် ငါ့လူမျိုးမှ ခိုင်ခံ့၏။ ထို့ကြောင့် ပပဉ္စ အမြင်မျိုးဖြင့်သာ လောကကို ကြည့်မည်ဆိုပါလျှင် လူသားကို မမြင်ရတော့ဘဲ တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာနှင့် အခြားလူမျိုးများကိုသာ မြင်မည် ဖြစ် ၏။ အမှန်အားဖြင့် တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာနှင့် အခြား လူမျိုးများကို သီးခြားစီခွဲ၍ မြင်ခြင်းကို ပပဉ္စ အမြင်ဟု ခေါ်၍၊ လူသားချည်းအဖြစ် သီးခြားစီ မခွဲခြား ဘဲ မြင်သော အမြင်ကို ဗြဟ္မစိုရ် အမြင်ဟု ခေါ်၏။

လောကကို ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်နှင့် မကြည့်ဘဲ ပပဉ္စ အမြင်ဖြင့်ကြည့်သောအခါကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သဘော သည်ဝင်လေ၏။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရတွင် သူတစ်ပါး သားမယား၊ သူတစ်ပါးသားသမီးမှသည် ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့အထိ ပါဝင်၏။ ပပဉ္စ အမြင်ဖြင့် လောက ကိုကြည့်လျှင် နှစ်ခုကိုမြင်ရ၏။ ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့် လောကကို ကြည့်လျှင် တစ်ခု တည်းကို မြင်ရ၏။ နှစ်ခု ဟူသည်ကား မိမိနှင့် သူတစ်ပါး ဖြစ်၏။ တစ်ခုတည်း ဟူသည်ကား မိမိပင် ဖြစ်၏။ နှစ်ခုက မိမိက “အသာ” ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးက “မိမိထက်အညံ့” ဖြစ်၏။ ထို့ ကြောင့် ကာမေသုအရ အဆင်းနှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း မိမိရသောအဆင်းက သူတစ်ပါးရသော အဆင်း ထက်

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

သာစေချင်၏။ အသံနှင့် ပတ်သက်လျှင် လည်း မိမိရသော အသံက သူတစ်ပါးရသောအသံ ထက် သာစေချင်၏။ အနံ့နှင့် ပတ်သက်လျှင် လည်း မိမိရသော အနံ့က သူတစ်ပါးရသော အနံ့ ထက်သာစေချင်၏။ ရသနှင့်ပတ်သက်လျှင်လည်း မိမိရသော ရသက သူတစ်ပါးရသော ရသထက် သာစေချင်၏။ အထိအတွေ့နှင့် ပတ်သက်လျှင် လည်း မိမိရသော အထိအတွေ့က သူတစ်ပါးရသော အထိအတွေ့ထက် သာစေချင်၏။ သာစေ ချင်ပါလျက် မသာလျှင် သာသောနည်းကို သုံးရ ၏။ ဤသို့လျှင် မှားယွင်းသောအကျင့် မိစ္ဆာစာရ သည် ဖြစ်ပေါ်ရလေ၏။

လောကကို ကြည့်သောအခါ တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာနှင့် အခြားလူမျိုးများ ဖြစ်စေကာမူ လူသားအဖြစ်ဖြင့် ကြည့်စရာကလည်း မိမိ၊ ကြည့် သူကလည်း မိမိဖြစ်လျှင် အားလုံးတစ်ခုတည်း ဖြစ် သည် မည်၏။ တရုတ် ဟူ၍လည်း ကွဲပြားမှု မရှိ။ ကုလားဟူ၍လည်း ကွဲပြားမှု မရှိ။ မြန်မာဟူ၍ ကွဲ ပြားမှု မရှိ။ အခြားလူမျိုးများ ဟူ၍ ကွဲ ပြားမှု မရှိ။ အားလုံး မိမိတစ်ဦးတည်းသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်အဆင်းအရာမှာဖြစ်စေ၊ အသံအရာမှာ ဖြစ်စေ၊ အနံ့အရာမှာဖြစ်စေ၊ ရသာအရာမှာ ဖြစ်စေ၊ အထိအတွေ့ အရာမှာဖြစ်စေ တစ်ဦးထက် တစ်ဦးက “သာ”အောင် လုပ်စရာ ဘာမျှမရှိ။ “သာ”အောင် လုပ်စရာ ဘာမျှမရှိလျှင် မှားယွင်း စရာ၊ ကျင့်စရာလည်း ဘာမျှမရှိ။ ထိုအခါ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သဘော ဟူ၍

မညာ့ရိပ်မွန်

မရှိတော့ဘဲ ကာမေသု သမ္မာစာရ သဘောသာ ရှိတော့
မည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှ လွတ်
မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်တော့မည်ဆိုပါလျှင် လောက
၌ ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ကို မတည်ဆောက်နိုင် ဘဲ ကာမေသု
မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့
ဆိုသည်မှာ အလွန်ပင် ခက်ခဲ သောလုပ်ငန်းဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် လောကတွင် အရေးကြီးဆုံး လုပ်ငန်းအနေဖြင့်
လုပ်ရမည် ဆိုလျှင် ဗြဟ္မစိုရ် အမြင်ကို တည်ဆောက်သည့်
လုပ်ငန်းသာ ဖြစ်၏။ သူလည်းလူ၊ ငါလည်းလူ ဘာမျှ
မထူး။ အကာကို ခွာလိုက်လျှင် အတွင်း၌ ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော လူသား သတ္တဝါသာ ရှိပါ
လေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကာမေသု သမ္မာစာရအရ ငါးဖြာ
အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ တစ်ဦးထက် တစ်ဦး က “သာ”
အောင်ကြိုးပမ်းခြင်း မရှိသဖြင့် လောက ၌ ငြိမ်းချမ်း
သာယာမှု ထွန်းကားနိုင်သော်လည်း၊ ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်
ဟူသည် တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင် ခြင်း မရှိသောကြောင့်
လူသားတို့၏ ရင်တွင်း၌ သောကကား ရှိနေမည်သာ
ဖြစ်၏။ **ကာမတော ဇာယတော သောကော** = တဏှာ
ကြောင့် သောက သည် ဖြစ်၏ ဟူ၍ ကျမ်းဂန်များ၌
ဆိုထားသည် မဟုတ်ပါလား။ သောကဟူသည် ဒုက္ခ
အုပ်စုပင် ဖြစ်ရကား ဤဒုက္ခသည် ခန္ဓာရှိနေသရွေ့ တွေ
ကြုံ ရမည့် ဒုက္ခဖြစ်ချေ၏။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာ
ပုဒ်ကို ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် တွေကြုံရမည့် ဒုက္ခ မျိုး

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

တော့မဟုတ်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ် ကို ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် တွေ့ကြုံရမည့် ဒုက္ခကား လောကကို တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေနိုင်သော ဒုက္ခမျိုး ဖြစ်၏။ လောကကို ကမောက်ကမ ဖြစ် စေနိုင်သော ဒုက္ခဟု ဖြစ်၏။ ဤဒုက္ခကို သင်္ချာ ဒဿန၌ ဘူတိကဒုက္ခဟုဆို၏။ ပတ်ဝန်းကျင် ကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခမျိုး ဖြစ်၏။ တဏှာ ကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခကို ကျမ်းဂန်များ၌ သင်္ခါရ ဒုက္ခ ဟု ဆိုပါ၏။

တဏှာဟူသည် အကန့်အသတ်မရှိ။ရတိုင်း လိုချင်၏။ မရသေးသော အရာဝတ္ထုကို ရချင်၏။ ယင်းကို ကာမတဏှာဟုခေါ်၏။ ကာမတဏှာကို သက္ကာယတဏှာ ဟုခေါ်၏။ ကာမ တဏှာသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်၏။ ရပြီးသော အရာဝတ္ထု ကိုလည်း အခိုက်အတန့် မြတ်နိုး၏။ ယင်းကို ဘဝတဏှာဟုခေါ်၏။ဘဝတဏှာသည် သဿတ ဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်၏။ အခိုက်အတန့် မြတ်နိုးနေသော အရာဝတ္ထုကို တစ်နေ့တွင် ငြီးငွေ့ကာ မလိုချင်တော့ဘဲ စွန့်ပစ်ချင်လာ၏။ ယင်းကို ဝိဘဝ တဏှာ ဟုခေါ်၏။ ဝိဘဝတဏှာသည် ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်၏။ ကာလအနေဖြင့် ဆိုရလျှင် ကာမ တဏှာသည် ဥပါဒိခဏနှင့် ယှဉ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမတဏှာကို ဥပ္ပါဒတဏှာ ဟု ဆိုရ၏။ ဘဝ တဏှာသည် ဌိခဏနှင့် ယှဉ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝ တဏှာကို ဌိတိတဏှာ ဟု ဆိုရ၏။ ဝိဘဝ တဏှာ သည် ဘင်ခဏနှင့်ယှဉ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိဘဝ တဏှာကို ဘင်တဏှာ ဟု ဆိုရ၏။

မညာရိပ်မွန်

အမှန်အားဖြင့် တဏှာသည် ကာမေသု ဝယ်
ကာမတို့၌ အကန့်အသတ် မရှိဘဲ မက်မော ၏။ ကာမ
တို့၌ အကန့်အသတ် မရှိဘဲ မက်မော လေသောအခါ
သမ္မာစာရအရ မှန်ကန်စွာ ကျင့်ဖို့ ခက်၏။ မှန်ကန်စွာ
ကျင့်ဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း အကန့်အသတ်ရှိမှ ဖြစ်၏။
အကန့်အသတ် ရှိရလေအောင် ခြိုးခြံမှုသန္တောသ
ရုံအောင် အားထုတ်ရ၏။ ခြိုးခြံမှုသန္တောသ ဟူသည်
တဏှာကို ထိန်း ကျောင်းသည့် အထိန်းအကျောင်းဖြစ်
၏။ ခြိုးခြံမှု သန္တောသဟူရာ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရှာဖွေ
သော အခါ နဖူးမှချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျအောင် မနား
မနေရှာရ၏။ ဘဝတက်လမ်းကို အားထုတ်ရာတွင်
လည်း ထိပ်ဆုံး ဘဝသို့ရောက်အောင်အားထုတ် ရ၏။
အကျိုးခံစားရာ၌မူ ခြိုးခြံနိုင်သမျှ ခြိုးခြံရ၏။ အမှန်
အားဖြင့် လောက၌ ရနိုင်သမျှရအောင် ရှာဖွေပြီး သုံးစွဲ
ရာ၌မူ ခြိုးခြံနိုင်သမျှ ခြိုးခြံပြီး သုံးစွဲ ခြင်းသည် ကာမ
သု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းရာ၌
အကောင်းဆုံးနည်း ဖြစ်၏။ လောက၌ ကာမေသု မိစ္ဆာ
စာရ သိက္ခာပုဒ် ကို စောင့်ထိန်းသောအားဖြင့် သူတစ်ပါး
သား မယား၊ သူ တစ်ပါး သားသမီးကို မစော်ကားရုံသာ
မက ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ပါ လွန်လွန်ကဲကဲ
မလိုက်စားဘူး ဆိုပါက၊ မိမိတို့၏ အဆင့်နှင့် လျော်ညီစွာ
တန်ရာတန်ရာဖြင့် ကျေနပ်ရောင့်ရဲ မည် ဆိုပါက လူ့ဘဝ
သည် များစွာ နေချင်စဖွယ် ကောင်းသော ဘဝမျိုး
ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်းလိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည့် ဥပဒေများနှင့် နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံ အတွင်း၌ နိုင်ငံသားအချင်းချင်း လိုက်နာကျင့်သုံး ရမည့် ဥပဒေများ ကို ပြဋ္ဌာန်း ထားရှိပြီး ဖြစ်၏။ထိုဥပဒေများ၏ မူရင်း ရည်ရွယ်ချက်မှာ လောက ၌ အသက်ရှင် နေထိုင်ရစဉ် ကာလအတွင်း အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဒေါသဖြင့် ကိုယ်ထိ လက် ရောက် ကျူးလွန်ခြင်း မရှိဘဲ စိတ်အေးချမ်း သာယာ စွာဖြင့် နေထိုင်နိုင်ရေးအတွက်ပင်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုဥပဒေ များကား လူတို့၏ အကျိုး စီးပွားအတွက် လူတို့ က ပြဋ္ဌာန်းထားရှိသော လူ့ဥပဒေများ ဖြစ်ကြ၏။ လူ့ ဥပဒေများကား အချိန်အခါနှင့် အခြေအနေအရ သမ္မတိ သစ္စာ အရသာ မှန်ကန်သည်လည်း ရှိ၏။ သမ္မတိသစ္စာ ရော ပရမတ္ထသစ္စာပါ သစ္စာနှစ်ရပ်လုံး အတွက် မှန်ကန် သော ဥပဒေတစ်မျိုး ရှိသေး၏။ထိုဥပဒေ ကား ငါးပါး သီလဖြစ်၏။ ငါးပါးသီလအရ အရည် အချင်းအနေဖြင့် ငါးပါးသာဖြစ်သော်လည်း အရေအတွက် အနေဖြင့်မူ အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိ၊ ချဲ့ချင်သလောက် ချဲ့၍ရ၏။ အရေအတွက် အနေဖြင့် အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိ၊ ချဲ့ ချင် သလောက် ချဲ့၍ရသော်လည်း အရည်အချင်း အနေ ဖြင့် ဤငါးပါးသီလကိုသာ လုံအောင် ထိန်း နိုင်မည် ဆိုပါ လျှင် ကမ္ဘာ့ ဥပဒေ ဟူသမျှသည် ငါးပါးသီလ၌ တစ်နည်း မဟုတ် တစ်နည်းဖြင့် အတွင်းဝင်သည်သာ ဖြစ်သော ကြောင့် ကမ္ဘာ့ လူသားအားလုံးတို့သည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ စွာဖြင့် ဘဝရသကို စံစားနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

အခန်း (၁၁)

ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၌ ကာမေသုအရ ကာမဂုဏ် ငါးပါး ဟူသည်မှာ အကျဉ်းအားဖြင့် မိမိတို့၏ လုပ် ငန်းဟူသမျှ ပင် ဖြစ်၏။ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာ၌ ထိုက် တန်သော အကျိုးကိုသာ ရအောင် လုပ်ခြင်းဖြစ်ပါက မိစ္ဆာစာရမဖြစ်။ ထိုက်တန်သော အကျိုးထက် ပို၍ ရအောင် လုပ်ခြင်းဖြစ်မှသာ မိစ္ဆာစာရဖြစ်၏။ ထိုက်တန် သော အကျိုးထက်ပို၍ ရအောင်လုပ်ရာ၌ သူနှင့်ကိုယ် ဟူ၍ နှိုင်းယှဉ်စရာ ရှိသောအခါမှသာ မိစ္ဆာစာရ သဘော ဖြင့် ထိုက်တန်သော အကျိုးထက် ပို၍ရအောင် လုပ် တတ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မထိန်း သိမ်းနိုင် သော ပုထုဇဉ်တို့ ဓမ္မတာအရ ဆိုပါလျှင် သူ့ထက် မိမိက သာချင်၏။ ထိုအခါ သူ့ထက် တစ်နည်းနည်းဖြင့် မိမိက သာအောင် လုပ်လေ ၏။ ထိုသို့လုပ်ခြင်းဖြင့် မိစ္ဆာစာရ သဘောသည် ပေါ်ပေါက်လာရသည်။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

သူ့ထက် မိမိက သာအောင် လုပ်တိုင်း လည်း မိစ္ဆာစာရသဘောသည် ပေါ်ပေါက်လာ သည် မဟုတ်ပါ။ တရားသဖြင့်သာအောင်လုပ် ခြင်း ဖြစ်ပါက မိစ္ဆာစာရ သဘောမရှိ။ သမ္မာစာရ သဘောသာ ရှိ၏။ မတရား သဖြင့် သာအောင် လုပ်မှသာ မိစ္ဆာစာရသဘော ရှိလာ မည် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ယှဉ်လာပြီ ဆိုလျှင် တရားသဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မတရားသဖြင့် ဖြစ်စေ နိုင် လိုကြသည်မှာ မိုက်မဲသော ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာ သာ ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ ဓမ္မတာ ဝင်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိစ္ဆာစာရသည်ပေါ်ပေါက်ဖို့ လွယ်ကူ ၏။

ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်အနေဖြင့် ရာထူး လည်း တိုးချင်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာလည်း ချမ်းသာချင် ၏။ ထင်ပေါ် ကျော်ကြားမှုလည်း ရှိချင်၏။ ဤ သည်မှာဓမ္မတာဖြစ်၏။ ထိုဓမ္မတာအတိုင်း ရာထူး တိုးအောင် ကြိုးစား၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုမိအောင် ကြိုးစား၏။ ထင်ပေါ် ကျော်ကြား အောင်လည်း ကြိုးစား၏။ ထိုသို့ ကြိုးစားရာတွင် တရား သဖြင့် ကြိုးစားသည်လည်း ရှိသည်။ မတရားသဖြင့် ကြိုးစားသည်လည်းရှိသည်။ တရားသဖြင့် ကြိုးစား ခြင်း ဖြစ်ပါက ကာမေသု သမ္မာစာရ၌ အတွင်း ဝင်မည်ဖြစ် ၏။ မတရားသဖြင့် ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်ပါက ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ၌ အတွင်း ဝင်မည် ဖြစ်၏။ မတရားသဖြင့် ကြိုး စားခြင်းဖြင့် ရာထူး တိုးချင်လည်း တိုးနိုင်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ကြွယ်ဝ ချင်လည်း ကြွယ်ဝနိုင်၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြား ချင် လည်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားနိုင်၏။ ကြီးပွားခြင်းတွင်

ပညာ့ရိပ်မွန်

မတရားသောလုပ်ငန်းဖြင့် ကြီးပွားခြင်းလည်း ရှိနိုင်၏။
တရားသော လုပ်ငန်းဖြင့် ကြီးပွားခြင်းလည်း ရှိ၏။
မတရားသော လုပ်ငန်းဟူသည် ကောင်းကျိုးကို မပေးနိုင်
ဘဲ မကောင်းကျိုးကိုသာ ပေးနိုင်၏ဟူသော ပုံသေ
သတ်မှတ်ချက်သည်မရှိ။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းဥပနိဿယ ပစ္စည်းခန်း တွင်
အကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပြန်၏။
ကုသိုလ်ကလည်း အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်၏ဟု
မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ် လုပ်ငန်းဖြင့်လည်း
ချမ်းသာနိုင်၏။ ကုသိုလ် လုပ် ငန်းဖြင့်လည်း မွဲသွားနိုင်
၏။ အတိတ်က ကုသိုလ် ကို လုပ်သောအခါ အကုသိုလ်
ဖြင့် ရသော ပစ္စည်း များဖြင့် လုပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကား
အကုသိုလ် လုပ်ငန်းဖြင့် ချမ်းသာတတ်၏။ ချမ်းသာခြင်း
၌ အကုသိုလ်သည်အင်အားကြီးမားသောအထောက်
အပံ့ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဖြင့် ရသော ပစ္စည်းများဖြင့် အကု
သိုလ်ကို လုပ်၏။ ထိုသူများကား ကောင်း ရောင်း ကောင်း
ဝယ် သမ္မာအာဇီဝဖြင့် လုပ်ကိုင် စားသောက်ပါလျက်
ဆင်းရဲ မွဲတေတတ်၏။ဆင်းရဲ မွဲတေခြင်း၌ ကုသိုလ်
သည် အားကြီးသော အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
မကောင်းသော အသက်မွေးမြူမှုဖြင့်လည်း ချမ်းသာချင်
ချမ်းသာ နိုင်၏။ ကောင်းသော အသက်မွေးမြူမှုဖြင့်လည်း
ဆင်းရဲချင် ဆင်းရဲနိုင်၏။

အကျိုးတရား တစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေမှု၌
အကြောင်းတရားတို့သည် လေးပါး ပါဝင်ကြရ၏။ ကံ

ဘဝအမြင်သစ်

လည်း လို၏။ ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယလည်း လို၏။ ဆန္ဒလည်း လို၏။ စိတ်ထားလည်း လို၏။ ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝီရိယ၊ ဝီမံသ၊ ပေါင်း လေးခုတို့ကို ကုသိုလ်လေး ပါးဟု ခေါ်၏။ ကုသိုလ်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှ အကျိုး တရား ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်၏။ ကုသိုလ်လေးပါးနှင့် ကံ အကြောင်းတရား တွင် ကံသည် ဥပါဒါန ကာရဏ မည်၏။ ဥပါဒါန ကာရဏ ဟူသည်မှာ ကိုယ်ထည်အကြောင်း ဖြစ်၏။ စားပွဲ လုပ်ရာ၌ သစ်သားသည်ကိုယ်ထည်အကြောင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ပင် အကျိုးပေးရာ၌လည်း ကံသည် ကိုယ်ထည် အကြောင်းဖြစ်၏။ ဉာဏ်နှင့်ဝီရိယသည် နိမိတ္တ ကာရဏ မည်၏။ နိမိတ္တ ကာရဏ ဟူသည်မှာ ဗိသုကာ အကြောင်း ဖြစ်၏။ စားပွဲလုပ်ရာတွင် လက်သမားမပါလျှင် မဖြစ်သကဲ့သို့ အကျိုးပေးရာ၌လည်း ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယ မပါလျှင် မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယသည် ဗိသုကာ အကြောင်း ဖြစ်၏။ ဆန္ဒသည် ပတ္တနာကာရဏ မည်၏။ ပတ္တနာကာရဏ ဟူသည်မှာ ရည်မှန်း ချက် အကြောင်း ဖြစ်၏။ ရည်မှန်းချက်မရှိလျှင် ဘာမျှ မဖြစ်လာနိုင် သကဲ့သို့ အကျိုးပေးရာ၌ ဆန္ဒ မပါလျှင်လည်းဘာမျှ ဖြစ်မလာနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ ဆန္ဒကို လည်း အကြောင်းတစ်ရပ် အနေဖြင့်လိုအပ်၏။ စိတ် သည်သမ္မာဝါယိကာရဏ မည်၏။ သမ္မာဝါယိကာရဏ ဟူသည်မှာ ပုံစံအကြောင်း ဖြစ်၏။ စားပွဲလုပ်ရာ၌ စားပွဲ ပုံစံရှိပါမှ စားပွဲကို လုပ်၍ရ၏။ ထို့အတူ အကျိုးတရား တစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေရာ၌ စိတ်ထားသည်လည်း ပုံစံ

မညာရိပ်မွန်

အကြောင်းအနေဖြင့် ပါဝင်ရသည်ပင် ဖြစ်၏။ ဤသည် မှာ ဒဿနကျမ်းများ၌ ဖော် ပြုကြသော အဆိုအမိန့်များ ဖြစ်လေ၏။

ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ရာထူးတိုးချင်သည် ဖြစ် စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုမိချင်သည် ဖြစ်စေ၊ ထင်ပေါ်ကျော် ကြားချင်သည် ဖြစ်စေ အကြောင်း တရားများကို မှန်ကန် စွာ အသုံးချသင့်၏။ အကြောင်းတရားများတွင် အတိတ် အကြောင်းက တစ်ပါးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းက လေးပါး ပါဝင် သည်ဖြစ်ရာအတိတ်အကြောင်းကို မတတ်နိုင် သည် ဆိုစေဦး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုတော့ ထိန်းသိမ်းရန် တတ်နိုင်ရမည် ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားများတွင် အတိတ်အကြောင်းမှာကံဖြစ်၏၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းမှာ ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယ တည်းဟူသော နိမိတ္တ အကြောင်း၊ ဆန္ဒတည်းဟူသော ပတ္တနာအကြောင်း စိတ်တည်း ဟူသော သမဝါယီ အကြောင်းတို့ပင် ဖြစ်ကြ၏။ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း လေးပါးတို့ကို အကုသိုလ် သဘောမရှိဘဲ ကုသိုလ်သဘောရှိ အောင် ပြုပြင်ရမည်ဖြစ်၏။

ရာထူးတိုးရာ၌ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုမိရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားအောင် လုပ်ရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ် အကြောင်းများဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသာ ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ် အကြောင်းများဖြင့် လုပ် ဆောင်ခြင်း ဟူသည်မှာ မိမိ အတွက် တစ်စုံတစ်ရာ မျှော်ကိုးခြင်းမပြုဘဲ မိမိတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အထက်လူကြီး

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

များကို လည်း မျက်နှာလိုအားရ လုပ်ခြင်းမျိုးလည်း မရှိ။
 ယှဉ်ဖက်များကိုလည်း ချောက်တွန်းခြင်းမျိုး မရှိ။ အောက်
 ငယ်သားများကိုလည်း မတရား ဖိနှိပ် ညှဉ်းဆဲခြင်းမျိုး
 မရှိ။ မိမိတာဝန်အရ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်သည်ကိုသာ
 လုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ရာထူးတိုး
 ချင်လည်း တိုးမည်။ မတိုးလျှင်လည်း ကိစ္စ မရှိ။ ပစ္စည်း
 ဥစ္စာများကို စုဆောင်းမိချင်လည်း စုဆောင်းမိမည်။ မစု
 ဆောင်းမိလျှင်လည်းကိစ္စမရှိ။ ထင်ပေါ်ကျော် ကြားချင်
 လည်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမည်။ မကျော် ကြားချင်လည်း
 ကိစ္စမရှိ။ တကယ်တမ်း ကိစ္စရှိ သည်ကား ရာထူးတိုး
 ရအောင် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် မရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။
 ပစ္စည်းဥစ္စာစုဆောင်း မိအောင် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်
 မရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားအောင် ဟူသော
 ရည်ရွယ်ချက် မရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ မိမိအတွက် ဘာမဆို
 ဘာမျှော်လင့်ချက်မှ မရှိ။ လုပ်ငန်းပြီးစီးရေးဟူသော
 ဦးတည်ချက်သာရှိ၏။ လုပ်ငန်းပြီးစီးရေးသည်သာ
 မျှော်လင့်ချက်ရှိ၏။ ဤနည်းဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း
 လေးပါးကို ကုသိုလ်သဘောရှိ အောင် အားထုတ်၏။
 ဤသို့ အားထုတ်ခြင်းသည် ထေရဝါဒနှင့်အညီ အား
 ထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ အားထုတ်ပါမှ ကာမေသု
 သမ္မာစာရ ဖြစ်၏။

ဒဿနကျမ်းများ အဆိုအရ လူတွင် ဥပါမိ နှင့်
 ခန္ဓာ ဟူ၍ အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ပါရှိ၏။ ထိုတွင် ဥပါမိ ဟူသည်
 မှာ အပြင်ပိုင်း ပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်၏။ ခန္ဓာဟူသည်မှာ

ပညာရိပ်မွန်

အတွင်းပိုင်းသရုပ်ဖြစ်၏။ ဥပါဓိ ကြောင့် “သူသူငါငါ”
 ကွဲပြားနေရခြင်း ဖြစ်၏။ ခန္ဓာအားဖြင့်ကား အားလုံး
 အတူတူပင် ဖြစ်၏။ ဘာမျှ ခြားနားမှု မရှိ။ အကယ်၍
 ဥပါဓိကို ဖယ် လိုက်လျှင် အားလုံးသော သတ္တဝါတို့သည်
 ခန္ဓာ ချင်းအားလုံး အတူတူချည်း ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည် ၏။
 အိုးကို ရိုက်ခွဲလိုက်သောအခါ အိုးထဲက အကာ များသည်
 အားလုံး တစ်သားတည်း ရောနှောသွား သကဲ့သို့ ဥပါဓိ
 များကို ဖယ်ရှားလိုက်သောအခါ အားလုံးသော သတ္တဝါ
 တို့သည် တစ်မျိုးတည်း ဖြစ် သွားပေလိမ့်မည်။ ဤသို့
 တစ်မျိုးတည်း ဖြစ်သွား ခြင်းကိုပင် ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့်
 မြင်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့် မြင်သောအခါ
 တရုတ် လည်း မရှိ။ ကုလားလည်းမရှိ။ အင်္ဂလိပ်လည်း
 မရှိ။ မြန်မာ လည်း မရှိ။ အားလုံး လူချည်းသာ ရှိလေ၏။
 သူလည်း လူ၊ ငါလည်း လူ၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ခြားနား
 ချက်ဟူ၍ ဘာမျှ မရှိ။ အမှန် အားဖြင့် ငါနှင့်သူ ဟူ၍
 နှစ်ယောက်ရှိမှသာ ကြိုက် ခြင်းနှင့် မကြိုက်ခြင်းတို့ ရှိနိုင်
 ၏။ ငါနှင့် သူ ဟူ၍ နှစ်ယောက်မရှိဘဲ အားလုံးတစ်
 ယောက်တည်းရှိ သောအခါ ကြိုက် ခြင်းနှင့် မကြိုက်ခြင်း
 မဖြစ် ပေါ်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းခြင်းသာ ဖြစ်ပေါ်ပေလိမ့်မည်။ ဤ
 ငြိမ်းချမ်းခြင်းကိုပင် ဗြဟ္မဝိဟာရ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 ဗြဟ္မစိုရ် ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ပါ၏။

ဗြဟ္မဝိဟာရ သို့မဟုတ် ဗြဟ္မစိုရ် ဖြစ်ပွားခြင်း
 သည် ကာမေသု သမ္မာစာရ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းပင်
 ဖြစ်၏။ အကယ်၍ လောက၌ ငါ နှင့် သူ ဟူ၍ နှစ်ယောက်

ဘဝအမြင်သစ်

ရိုနေပါက ကြိုက်ခြင်း နှင့် မကြိုက်ခြင်းဟူ၍ ခံစားမှု နှစ်မျိုး သည် ဖြစ်ပေါ်လာမည် ဖြစ်၏။ တစ်ဦးထက်တစ်ဦးက သာအောင် ကြိုးစားမည်ဖြစ်၏။ တစ်ဦးက တစ်ဦး ထက် သာအောင် ကြိုးစားသောအခါ မတရား သော နည်းကို အသုံးပြုလာနိုင်၏။ ထိုအခါ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သဘော သည် ပေါ်လာမည် ဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ကျင့်သုံးခြင်း သည် မိစ္ဆာစာရပင် ဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန် မကန်ကျင့်သုံးသောအခါ ရသင့်သည်ထက် ပို၍ ယူခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရာထူးတိုးမှု၌လည်း ရသင့် သည်ထက် ပို၍ ယူရန် အားထုတ်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုဆောင်းမှု၌လည်း ရသင့်သည်ထက် ပို၍ ယူရန် အား ထုတ်၏။ ကျော်ကြားမှု၌လည်း ရသင့်သည်ထက် ပို၍ ယူရန် အားထုတ်၏။ ထိုအခါ လောကသည် မငြိမ်း မချမ်း ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။ လောက မငြိမ်းချမ်းခြင်းသည် ကာမေ သု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ၏။

ကမ္မနိယာမအရ လူသည် သူ့အတိုင်း အတာနှင့် သူ ဖြစ်၏။ သူ့ဌေးလည်း သူ့ဌေးအတိုင်း အတာနှင့် သူ့ဌေး ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသားလည်း ဆင်းရဲသားအတိုင်း အတာနှင့် ဆင်းရဲသားဖြစ်၏။ အရာရှိလည်း အရာရှိ အတိုင်းအတာနှင့် အရာရှိ ဖြစ်၏။ စာရေးလည်း စာရေး အတိုင်းအတာနှင့် စာရေး ဖြစ်၏။ မိမိတို့၏ အတိုင်း အတာအတွင်း၌ အသုံးအစွဲကို သုံးစွဲပါက ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လိုက်နာရာ ရောက်၏။ မိမိတို့၏

ပညာရိပ်မွန်

အတိုင်းအတာကို ကျော်လွန်ပြီး သုံးစွဲပါက ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်၏။ အမှန် အားဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝေရာမဏိဟူသည်မှာ မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာ၊ မိမိတို့၏ ပမာဏကို မကျော် လွန်ဘဲ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်မှုပင်ဖြစ် ၏။ အကယ်၍ မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာ၊ မိမိတို့၏ ပမာဏကို ကျော်လွန်ပြီး လုပ်ပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်၏။

လူဟူသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် နေသည် ဖြစ် လေရာ မိမိကလည်းကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ပြုကျင့်၏။ သူကလည်းကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ပြုကျင့်၏။ ထို သို့ဆိုလျှင် ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ပြုကျင့်ကြသူ ချည်း ထိတ်တိုက်ရင်ဆိုင် ရဖွယ် ရှိချေ၏။ ထိတ်တိုက် ရင် ဆိုင်သည် ဆိုကတည်းက အချင်းချင်း ပဋိပက္ခသဘော သည် ပေါ်လာမည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပဋိပက္ခကို ငြိမ်းပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ငါးပါးသီလ ကျင့်ဝတ် ကို ပညတ်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ငါးပါးသီလကို အမည်ခံ လိုက်နာရုံမျှဖြင့် လူ့ လောက၌ ပဋိပက္ခသဘော သည် ပြေပျောက်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရ ဝေရာမဏိအရ သူတစ်ပါး သားပျို၊ သမီးပျို များနှင့် သူတစ်ပါးအိမ်ရာကို မကျူးလွန်ခြင်း အားဖြင့် ဤတတိယ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်း လိုက်နာ ခြင်းအပြင် မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာ၊ မိမိ တို့၏ ပမာဏ ကို မကျော်လွန်ဘဲ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများကို မှန်မှန်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ကန်ကန် လုပ်ဆောင်ခြင်း အားဖြင့် ဤတတိယသိက္ခာ ပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်ပါ၏။ ဤသို့ စောင့်ထိန်း ပါက ဤတတိယသိက္ခာပုဒ်ကို အသွင် သဏ္ဍာန် ရော၊ အနှစ်သာရပါ နှစ်မျိုးစုံသော ရှုဒေါင့်မှ စောင့်ထိန်းရာရောက်၏။ ပို၍လည်း လေးနက်စေ လေ၏။ ပို၍လည်း မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်နှင့် ညီညွတ်စေ၏။ ပို၍လည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှု ပေါ်ပေါက်စေနိုင်၏။

လူ့အသိနှင့် ပတ်သက်၍ဆိုရလျှင် ပတ် ဝန်းကျင်ကြောင့်လည်း လူ့အသိသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ အတွေ့အကြုံကြောင့်လည်း လူ့အသိသည် ဖြစ် ပေါ်၏။ ဉာဉ်နှင့် စရိုက်ကြောင့်လည်း လူ့အသိ သည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ကံကြောင့်လည်း လူ့အသိ သည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤအကြောင်းလေးပါးတို့သည် လူ့အသိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းတရားများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤ၌ လူ့အသိဟူသည်မှာ အဘိဓမ္မာ သဘောအရ ပြောရလျှင် “ဇော” ပင်ဖြစ်၏။ “ဇော” ကိုပင် “ကမ္မဘဝ” ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။ အကြောင်းလေးပါးတို့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာမု ပါဒါန် ဟုဆိုရ၏။ အတွေ့အကြုံကို ဒိဋ္ဌပါဒါန်ဟု ဆိုရ၏။ ဉာဉ်နှင့် စရိုက်ကို သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဟု ဆိုရ၏။ ကံကို အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟု ဆိုရ၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါအရ ဥပါဒါန်ကြောင့် ကမ္မဘဝ ဖြစ်ပေါ်ရခြင်း ဖြစ်လေရာ အကြောင်းတရား လေးပါးကြောင့် လူ့သားတို့၏ အသိစိတ်သည် ဖြစ်ပေါ်ရ၏ ဟူ၍ ဆိုနိုင်၏။

ပညာရိပ်မွန်

အသိလေးမျိုးတို့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်သိ ထက် အတွေ့အကြုံသိက ပို၍အားကောင်း၏။ အတွေ့အကြုံ သိထက် ဉာဉ်နှင့်စရိုက်သိက ပို၍ အားကောင်း၏။ ဉာဉ်နှင့်စရိုက်သိထက် ကံသိက ပို၍ အားကောင်း၏။ လောကအတွေ့အကြုံအရ စာပေတတ်ကျွမ်းသူများကို အတွေ့အကြုံ အသိပညာရှင်များဟု ဆို၏။ အတွေ့ အကြုံ အသိပညာ ရှင်များဟူသည် ဒိဋ္ဌပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါအရ ဒိဋ္ဌပါဒါန်ကြောင့် ဇောများဖြစ်ကြသူ များ ဖြစ်ကြ ၏။ ဒိဋ္ဌပါဒါန်ဟူသည် အတွေ့အကြုံများပင် ဖြစ် ၏။ ဤ၌ စာပေအတွေ့အကြုံကို ဆို၏။ စာပေ အတွေ့အကြုံအရ ထိုသူများသည် စာပေကျမ်းဂန် များကို တတ်ကျွမ်းကြပါ၏။ ထို့ကြောင့် စာပေ သိများကို ထိုက် ထိုက်တန်တန် သိကြပါ၏။ သို့ရာတွင် စာပေသိတည်း ဟူသော အတွေ့အကြုံသည် ဉာဉ်နှင့် စရိုက် သိအား လောက် အားမကောင်းချေ။ ထိုအခါ “အကုသိုလ်က ဘယ်လို” ဟူ၍ အော်ကျယ်ဟစ်ကျယ် ပြောဆိုနိုင်သော် လည်း သူ၏ ဉာဉ်၊ သူ၏ စရိုက်၏ လွှမ်းမိုးမှုများကို မတွန်းလှန်နိုင်သည့်အတွက် သူသည် လူလိမ္မာ မဖြစ်နိုင် ဘဲ ရှိလေ၏။ “ပါးစပ်က ဘုရား ဘုရား၊ လက်က ကားရား ကားရား” ဖြစ်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ လောက၌ ပညာတတ် လူမိုက်များ ကို တွေ့နေရခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပညာတတ်လေ ကြောက်စရာ ကောင်းလေ ဟူသည် ဉာဉ် စရိုက်သိကို မတော်လှန်နိုင် ရှာသော စာပေသိ ပညာရှင်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဆိုရိုး စကားတစ်ခု ဖြစ်ချေ၏။ ဆိုရိုးစကားကလည်း တကယ်ပင် မှန်ကန်ပါ၏။

ဉာဉ်သိနှင့် စရိုက်သိကို လွှမ်းမိုးနိုင်သော အသိမှာ ကံကြမ္မာသိ ဖြစ်၏။ တကယ်တမ်းကျွတ်ချိန် ရောက်လာ ပြီဆိုလျှင် ဉာဉ် ဘယ်လောက် ဆိုးဆိုး၊ စရိုက်ဘယ် လောက်ဆိုးဆိုး ထိုဆိုးသော ဉာဉ်၊ ထိုဆိုးသောစရိုက်ကို ကံကြမ္မာ အလှည့်အပြောင်းက ချေဖျက်နိုင်၏။ ထို့ ကြောင့် ကံကြမ္မာ အလှည့်အပြောင်းကို ဘဝ၏အကွေ့ ဟု ဆိုရ၏။ ဤနေရာ၌ ကံကြမ္မာကို အတ္တဝါဒဟု ဆို၏။ အတ္တဝါဒ ဆိုသည်မှာ အတ္တဟု ဆိုစရာဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ရ၏။ အမှန်အားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ကို မရ သရွေ့ အတ္တသည် ရှိနေမည် ဖြစ်၏။ အတ္တ ရှိနေသေး သရွေ့ ကံသည် ရှိနေမည်ဖြစ်၏။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အတ္တကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အတ္တချုပ်ငြိမ်းသွားပြီး ကံသည် လည်း ချုပ်ငြိမ်းသွား မည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကံဟူ သမျှသည် ကြိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားပေလိမ့် မည်။ ထို့ကြောင့် ကံကိုပင် အတ္တဝါဒ ဟု ဆိုနိုင်၏။ အတ္တဟူသည် အမြဲမရှိ၊ ပျက်စီးနိုင်သလို ကံသည် လည်း အမြဲမရှိ၊ ပျက်စီး နိုင်ပါ၏။

အသိဟူသမျှသည် ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ် လေရာ ဥပါဒါန် မရှိတော့လျှင် အသိဟူ၍လည်း မရှိတော့။ အသိ မရှိတော့လျှင် ဘဝဟူ၍လည်း မရှိတော့ချေ။ ဤနေရာ၌ အသိဟူသည်မှာ ကုသိုလ်ဇောနှင့် အကုသိုလ်ဇောတို့ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ ကြောင့်ပင် ဥပါဒါန်ရောစော ဘဝနိရောစော-

မညာ့ရိပ်မွန်

ဥပါဒါန်တို့ ချုပ်လျှင် ကမ္မဘဝလည်း ချုပ်လေ၏ ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပဋိလောမနည်းအရ ဟောကြားတော် မူခြင်း ဖြစ်၏။

အာရုံများကို အာရုံပြုရာ၌ ဥပါဒါန် ချုပ်သွား အောင် မြင်လျှင် မြင်ကာမျှ၊ ကြားလျှင် ကြားကာမျှ အဆင့်၌သာ ရပ်တန့်ရ၏။ ဘာကိုမြင်သည်၊ ဘာကို ကြားသည်ဟူ၍ အထိမရောက်အောင်သတိ ထားရ၏။ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၌လည်း “ငါ”က မြင်သည်၊ “ငါ” က ကြားသည်ဟူ၍ အတ္တသဘော မပါဝင်စေဘဲ မြင်စိတ်က မြင်ခြင်းဖြစ်သည်၊ ကြားစိတ်က ကြားခြင်းဖြစ်သည် ဟူ၍သာ နား လည်ရအောင် သတိထားရ၏။ အတ္တ သဘော မပါ ဝင်လျှင် ကံဖြစ်ဖို့ လမ်းမရှိ။ အမှန်အားဖြင့် အတ္တ ရှိမှ ကံဖြစ်၏။ အတ္တမရှိတော့သဖြင့် ကံဖြစ်ဖို့ လမ်းမရှိလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပဋိလောမနည်းအရ ခန္ဓာ များ လည်ပတ်နေခြင်းသာ ဖြစ်၏။ အနုလောမနည်းအရ လည်ပတ်နေခြင်းမဟုတ်။ ခန္ဓာများသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၌ ပဋိလောမနည်း အရ လည်ပတ်ခြင်းဖြစ်လျှင် ဘဝ ဒုက္ခမှ လွတ် မြောက်ရေးသို့ ဦးတည်နေခြင်းဖြစ်၏။ ဘဝ လွတ်မြောက်ရေးသို့ ဦးတည်ပါလျှင် ဥပါဒါန်များ ချုပ်ပြီး ကံကြမ္မာသိများ ချုပ်ငြိမ်းကာ သန္တိသုခကို မျက် မှောက် ပြုနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရအရ သူတစ်ပါး၏ သား မယားကို ပြစ်မှားခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် ဤသိက္ခာ ပုဒ်၏ တိုက်ရိုက်အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်၏။ သွယ်ဝိုက်

ဘဝအမြင်သစ်

အနက် အဓိပ္ပာယ်အရ ဆိုပါ လျှင် လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်
 ပယ်၌ မိမိတို့၏ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအတွက်
 အကျိုး အမြတ်ကို ရယူသောအခါ စည်းလွတ် ဘောင်
 လွတ် မယူဘဲ စည်းနှင့် ဘောင်နှင့် ယူရန်ဖြစ်၏။ လိုချင်
 သလောက် ယူခြင်းသည် ကာမေသု၌ ကာမအရ ကာမ
 ဂုဏ်တို့အပေါ် မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ ရသင့်
 သလောက် ယူခြင်းသာလျှင် ကာမေသု၌ ကာမအရ
 ကာမဂုဏ်တို့အပေါ် မှန်ကန်စွာ ကျင့်ခြင်းမည်ပါ၏။
 ထို့ကြောင့် ကာမေသု၌ ကာမအရ သူတစ်ပါး သားမယား
 ၌ ပြစ်မှားခြင်းကို အသွင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့်ယူ၍၊ ငါး ဖြာ
 အာရုံကာမဂုဏ်တို့၌ သင့်လျော်သော အတိုင်း အတာ
 ထက် ပိုလွန်၍ ယူခြင်းကို အနှစ်သာရအား ဖြင့် ယူအပ်
 ပါ၏။ ထိုသို့ယူပါမှလည်း ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ ဝေရမဏီ
 ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်သည် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာ
 မှုကို ဖြစ်စေနိုင်ပေ လိမ့်မည်။

အခန်း (၁၂)

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကို
အနှစ်သာရအားဖြင့် ထိန်းသိမ်းပါ။
သန္ဓေသ တရားကို ထူထောင်ပါ။

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ အရ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကဲစွာ ကျင့်
ခြင်းသည် ငါးပါးသီလကို ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်၏။
အကယ်၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကဲစွာ မကျင့်ပါက
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးရာ မရောက်
သည့်ပြင် ငါးပါးသီလကို လည်း လွန်ကျူးရာ မရောက်။
ထို့ကြောင့် ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကျူးစွာ မကျင့်အပ်
ပါချေ။

ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကျူးစွာ မကျင့်ဖို့ဆိုပါက
မိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ရနိုင်သလောက် အခွင့်
အရေးများ မယူဘဲ ရသင့်သလောက် အခွင့် အရေးများ
ကိုသာ ယူဖို့လို၏။ အကယ်၍ ပေးပိုင် ခွင့် ရှိသူက ပေး
စေကာမူ မိမိတို့အနေဖြင့် ယူသင့်သလောက်ကိုသာ ယူရ
မည် ဖြစ်၏။ ပေးတိုင်းယူ ခြင်းသည် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ
အရ ကာမဂုဏ် တို့၌ လွန်ကျူးစွာ ကျင့်ရာ ရောက်၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ပေးပိုင်ခွင့် ရှိသူက ပေးခြင်းသည် ရာထူးလည်း ဖြစ်နိုင်
၏။ စီးပွားဥစ္စာလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူး လည်း
ဖြစ်နိုင်၏။ အခြားသော အခွင့်အရေး တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်ချင်
လည်း ဖြစ်နိုင်၏။

ရနိုင်သလောက်မယူဘဲ ရသင့် သလောက်သာ
ယူခြင်းသည် သန္တောသ မည်၏။ သန္တောသ ရှိပါမှ
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအရကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကျူးစွာ
ကျင့်ရာမရောက်ဘဲ ကာမေသု မိစ္ဆာ စာရ ကာမဂုဏ်
တို့၌ သင့်လျော်စွာ ကျင့်ရာ ရောက် မည်ဖြစ်၏။ သန္တော
သသည် သုံးမျိုးရှိ၏။ ရနိုင်သလောက်မယူဘဲ ရသင့်
သလောက်သာ ယူခြင်းလည်းရှိ၏။ ယင်းသည် ယထာ
လာဘ သန္တောသ မည်၏။ ရသင့် သလောက်ထဲကမှ
လိုအပ် သလောက်ကိုသာ ယူခြင်းလည်းရှိ၏။ ယင်းသည်
ယထာဗလ သန္တောသ မည်၏။ လိုအပ်သလောက် ထဲ
ကမှ မိမိဘဝအခြေအနေနှင့် ထိုက်သလောက်ကိုသာ
ယူခြင်းလည်း ရှိ၏။ ယင်းသည် ယထာ သာရပုပ္ဖ သန္တော
သမည်၏။ အမှန်အားဖြင့် သန္တော သ ရှိပါမှ လောက
တွင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရ အား
ဖြင့် ထိန်းသိမ်းသည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာ
စာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၏ အခြေခံသဘော
သည် သန္တောသရှိမှုပင် ဖြစ်၏။ သန္တောသမရှိဘဲ နှင့်
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရ အားဖြင့်
ထိန်းသိမ်း၍ ရကောင်းသည်မဟုတ်။ အသွင်သဏ္ဍာန်
အားဖြင့်သာ ထိန်းသိမ်း၍ ရကောင်းလေ၏။ အသွင်

ဗညာဒိပိမ္မန်

၁၃၈

ဦးရွှေအောင်

သဏ္ဍာန်အားဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်း သည် လောကပါလတရားအရ လောကငြိမ်းချမ်း သာယာမှုကို တကယ်တမ်း ဖြစ်စေနိုင်သည် မဟုတ်။ အနှစ်သာရအားဖြင့် ကာမေသု မိစ္ဆာ စာရသိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မှသာ လောက ပါလတရားအရ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်စေနိုင်မည်ဖြစ်ပါ၏။

ကာမဂုဏ်တို့ရရှိအောင် အားထုတ်ရာ၌ သန္တောသ ရှိမှုသည် ပါရမီရှိမှုဖြစ်၏။ ပါရမီမရှိဘဲ နှင့် သန္တော ရှိမှုဟူ၍ မဖြစ်ကောင်း။ သာမန်အားဖြင့် လူတို့သည် ရလေ လိုလေ အိုတစ္ဆေဖြစ်၏။ လောဘကို မသတ်နိုင်သောကြောင့် သံသရာမှ မထွက်မြောက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သန္တောသဟူသည် တစ်နည်းနည်းအားဖြင့် လောဘကိုသတ်ခြင်း ပင်ဖြစ်၏။ လောဘကိုအောင်နိုင်လျှင် လောကကို အောင်နိုင်သည်ပင်ဖြစ်ရာ၏။ လောဘကို အောင် နိုင်အောင် လုပ်သော လုပ်ငန်းဟူသမျှသည် ပါရမီ သဘောကို ဆောင်ပါ၏။

ပါရမီတို့တွင် ဒါနပါရမီသည် အခြေခံ အကျဆုံး ဖြစ်၏။ ဒါနအရ သူတစ်ပါးအား ပေးကမ်းစွန့်ကြဲရ၏။ သူတစ်ပါးအား ပေးကမ်း စွန့်ကြဲရာတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာပေးမှုလည်း ပါ၏။ အကြံဉာဏ်ပေးမှုလည်းပါ၏။ သာမန် သဘော အရလူသည် ယူချင်သည့်သဘောသာရှိပေ၏။ ပေးချင်သည့် သဘောမရှိ။ လူတိုင်းက ယူချင်သည့် သဘောရှိနေလျှင် လူတစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ထိပ်

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

တိုက် ရင်ဆိုင်နေရမည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှုဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ဖွယ်မရှိ။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှုဟူ၍ ရှိမှသာ လောကသည် နေချင်စဖွယ် ဖြစ်မည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ ယူချင်သူချည်း မရှိဘဲ ပေးချင် သူလည်းရှိဖို့ လိုအပ်၏။ သို့မှသာ လောက၌ လိုက်လျောညီထွေ သဘောသည် သက်ရောက် လာပေလိမ့်မည်။ လောက၌ လိုက်လျော ညီထွေ သဘော သက် ရောက်သည်နှင့်အမျှ လောက သည် ငြိမ်းချမ်း သာယာပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ ယူချင်သူများထက် ပေးချင်သူများက များမည် ဆိုလျှင် လောက၌ ထိပ်တိုက်တွေ့စရာများလည်း ရှိတော့ မည် မဟုတ်တော့။

ပေးချင်သောစိတ်က အဆန်စိတ်ဖြစ်၏။ အစုန် စိတ်မဟုတ်။ အဆန်စိတ်ကို မွေးယူရ၏။ အစုန်စိတ်က မွေးယူဖို့မလို။ ပင်ကိုကပင် ရှိနှင့် ပြီးသော စိတ်ဖြစ်၏။ အဆန်စိတ်ကို မွေးမြူခြင်း သည် ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ပါမှ သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက် နိုင်မည်ဖြစ်၏။ အဆန်စိတ်ကို မွေးခြင်း အားဖြင့် ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းမရှိဘဲ အစုန်စိတ် အတိုင်းသာ ရှိနေမည်ဆိုပါက သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ၌ တဝဲ လည်လည်သာ ရှိနေပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် လူဟူ၍ ဖြစ်လာပါက ပေးချင်သောအဆန်စိတ်ကို မွေးမြူရန် လိုအပ်ပါ၏။ ပေးချင်သောအဆန်စိတ် ကို မွေး မြူပါမှ လည်း လူဆိုသောလူ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်ပါ

မညာ့ရိပ်မွန်

က လူသဏ္ဍာန်ရှိသော လူသာ ဖြစ်ပါက မနုဿတ္တ ဘာဝေါ ဒုလ္လဘော ဟူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာ တော်နှင့် ညီညွတ် လိမ့်မည် မဟုတ်။

လူတွင် ပေးချင်သောစိတ်ရှိရုံနှင့်လည်း မပြီး သေး။ မကောင်းသော ဒုစရိုက်များကို မပြုလုပ်မိအောင် နေတတ်ဖို့လည်း လိုသေး၏။ မကောင်းသော ဒုစရိုက် များတွင် ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသော မကောင်းမှု ဒုစရိုက် များလည်း ရှိ၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသော မကောင်းမှု ဒုစရိုက် များလည်း ရှိ၏။ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်ရသော မကောင်းမှုဒုစရိုက်များလည်း ရှိ၏။ ထို ဒုစရိုက် သုံးမျိုးကို မပြုလုပ်မိအောင် ရှောင်ဖို့လို၏။ ထို ကဲ့သို့ ရှောင်ကြဉ်ပါ က သီလပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ရာ ရောက်၏။ သို့ရာတွင် လူဟူသည် အခါခပ်သိမ်း မကောင်းမှုဒုစရိုက်များကို ရှောင်ကြဉ် နိုင်မည် မဟုတ်။

အမှန်အားဖြင့် မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားနှင့် ပတ် သက်လာလျှင် မကောင်းမှုဒုစရိုက်ဟူသမျှကို မလုပ်မိ အောင် ရှောင်ကြဉ်ရမည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ မိသားစုနှင့် ပတ်သက်လာလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ရပ်ရွာနှင့် ပတ်သက်လာလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ နိုင်ငံလူမျိုးနှင့် ပတ် သက်လာလျှင်ဖြစ်စေ၊ လောကနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ဖြစ်စေ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များကို ရှောင်ကြဉ်ဖို့ ခဲယဉ်း ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် လောက၏အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်သောမကောင်းမှု ဒုစရိုက်များကို ရှောင်ကြဉ်ရန် မသင့်ပါချေ။ ဓမ္မ ဘက်မှ နေ၍ တိုက်ခိုက်ရမည်ဖြစ်၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

လောက၌ အဓမ္မ မလွှမ်းမိုးရလေအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ အတွက် လူဆိုသော လူတို့၌ တာဝန်ရှိပါ၏။ အကယ်၍ မိမိ၏မိသားစုကို ထိခိုက်စော်ကားမှုကို လက်ပိုက်၍ ကြည့်နေလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ရပ်ရွာ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်စော်ကားမှုကို လက်ပိုက် ၍ ကြည့်နေလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိနိုင်ငံနှင့် လူမျိုး၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်စော်ကားမှုကို လက်ပိုက် ကြည့်နေလျှင်ဖြစ်စေ၊ လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်စော်ကားမှုကို လက်ပိုက်၍ ကြည့်နေလျှင် ဖြစ်စေ လောက၌ အဓမ္မလွှမ်းမိုးလာမည် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ အဓမ္မလွှမ်းမိုးခြင်းကို မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ ခွင့်ပြုရမည် မဟုတ်။ တစ်နည်းနည်း အားဖြင့် တွန်းလှန် တိုက်ဖျက် ရ မည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တွန်းလှန် တိုက်ဖျက်ရာ၌ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် မဟုတ်ဘဲ လောက အကျိုးစီးပွား အတွက်သာ တွန်းလှန် တိုက်ဖျက်ရမည် ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ တွန်းလှန် တိုက်ဖျက် ပါမှ ဓမ္မဘက်မှ ရပ်တည်၍ တွန်းလှန် တိုက်ဖျက်ခြင်း မည်ပါ၏။

လူဟူသည် အဓမ္မကို တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ရုံနှင့် လည်း မပြီးသေး။ လွတ်လွတ် စွန့်လွှတ်သော စိတ်ထား ရှိဖို့လည်း လို၏။ လွတ်လွတ် စွန့်လွှတ်သော စိတ်ထား ရှိမှုကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် မုတ္တ စာဂဟူ၍ခေါ်၏။ ဒါနမှုကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ သီလမှုကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုး စီးပွားကို ငဲ့ကွက်ခြင်းမပြုဘဲ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်၊ လောက၏ အကျိုးစီးပွား

မညာ့ရိပ်မွန်

အတွက် ငဲ့ကွက်၍ ပြုလုပ်ခြင်းသည် လွတ်လွတ်စွန့် လွတ်မှု မုတ္တစာဂ ဖြစ်၏။

သူတစ်ပါးအား ပေးကမ်းရာ၌ ဖြစ်စေ၊ သူတစ် ပါးအတွက် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကို ကျူးလွန်ရာ၌ဖြစ်စေ ထိုသူများထံမှ တုံ့ပြန်မှုကို မမျှော်ကိုးဘဲ သက်သက် ပေးချင်၍ ပေးခြင်းမျိုး၊ သူတစ်ပါး မထိခိုက်ရလေအောင် ကူညီချင်၍ ကူညီခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်စေရမည် ဖြစ်၏။ မိမိ အတွက်မူ ပစ္စုပ္ပန်၌ နစ်နာချင်လည်း နစ်နာမည် ဖြစ်၏။ တမလွန်၌ နစ်နာချင်လည်း နစ်နာမည်ဖြစ်၏။ နစ်နာမှုတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာ ဆုံးရှုံးချင်လည်း ဆုံးရှုံးမည် ဖြစ်၏။ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများ ဆုံးရှုံးချင်လည်း ဆုံးရှုံးမည်ဖြစ်၏။ အသက် သည်ပင် ဆုံးရှုံးချင်လည်း ဆုံးရှုံးမည် ဖြစ်၏။ အပါယ်သို့ ကျချင်လည်း ကျမည် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ အကုသိုလ်ကံကြောင့် အပါယ်သို့ ကျစေကာမူ သူတစ်ပါးအတွက်၊ လောက အတွက် ဓမ္မ ဘက်က ရပ်တည်ခဲ့သော ပါရမီကုသိုလ် ကံကြောင့် ဖြစ် လေရာဘဝတို့၌ အထက်တန်းက သာဖြစ်ရ၏။ ငှက် ဖြစ်လျှင်လည်း ငှက်မင်း၊ ငှက် ပရောဟိတ်၊ မျောက် ဖြစ်လျှင်လည်း မျောက်မင်း၊ ဆင်ဖြစ်လျှင်လည်း ဆင်မင်း ဖြစ်ရ၏။ ဤသဘော ကို ဇာတ်တော်များ၌ တွေ့နိုင်၏။ အကုသိုလ်ကံက အကုသိုလ် အကျိုးကိုပေး၍ ပါရမီ ကုသိုလ်ကံက ပါရမီကုသိုလ် အကျိုးကိုပေး၏။ ကံချင်း မရော။ အကုသိုလ် အကုသိုလ်သတ်သတ်၊ ကုသိုလ် ကုသိုလ်သတ်သတ် ဖြစ်လေ၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဒါနမူ ပြုရာ၌ဖြစ်စေ၊ သီလမူ ပြုရာ၌ ဖြစ်စေ လွတ်လွတ်စွန့်လွတ်ခြင်း မုတ္တစာဂကို နေက္ခမ္မပါရမီ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ နေက္ခမ္မ၏ အနက်မှာ ကာမတို့မှ ထွက် မြောက်မှု ဟူ၍ဖြစ်၏။ ကာမအရ ဝတ္ထုကာမလည်း ပါ၏။ ကိလေသာ ကာမလည်း ပါ၏။ ကာမနှစ်မျိုးတွင် ကိလေသာကာမက ပို၍ အရေးကြီး၏။ ရွံ့ညွှန်တော့၌ ပေါက်သောကြာ သည် ရွံ့ညွှန်တို့ဖြင့် မလိမ်းကျံသော အခါ ပို၍ မြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ကာမဂုဏ်တော့၌ နေပါ လျက် တဏှာရာဂဖြင့် မလိမ်းကျံခြင်းသည် မြတ်နိုး ဖွယ်ကောင်းပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် မျက်စိ ရှိပါက မျက်စိ ဖြင့် မြင်စရာကို မြင်မည်ဖြစ်၏။ နားရှိပါက နားဖြင့် ကြားစရာကို ကြားမည်ဖြစ်၏။ နှာခေါင်း ရှိပါက နှာ ခေါင်းဖြင့် နံစရာကိုနံမည် ဖြစ်၏။ လျှာရှိပါက လျှာဖြင့် စားစရာကို စားမည် ဖြစ်၏။ ကိုယ်ခန္ဓာရှိပါက ကိုယ်ခန္ဓာ ဖြင့် ထိတွေ့ စရာကို ထိတွေ့မည်ဖြစ်၏။ မြင်စရာ၊ ကြား စရာ၊ နံစရာ၊ စားစရာ၊ ထိတွေ့စရာများကား ကာမဂုဏ် တရားများ ဖြစ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကာမဂုဏ်များ ကား အရေးကြီးကြသည် မဟုတ်။ ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်သော တဏှာရာဂ မရှိခြင်းကသာ အရေး ကြီး၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာရာဂ မရှိလျှင် ကာမဂုဏ်သည် ကာမဂုဏ်ဟူသော အမည်ကိုပင် ရနိုင်တော့မည် မဟုတ်။ သင်္ခါရဟူသော အမည် ကိုသာ ရဖို့ရှိတော့ ၏။ ထို့ကြောင့် နေက္ခမ္မအရ ကိလေသာကာမမှ လွတ်မြောက်မှုကို ပဓာနအား ဖြင့် ယူ၍ ဝတ္ထုကာမမှလွတ်မြောက်မှုကို အပဓာန အားဖြင့်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ယူရ၏။ ကိလေသာကာမမှ လွတ်မြောက် မှု ဟူသည်ကား
လွတ်လွတ်စွန့်လွတ်မှု မုတ္တစာဂ ဖြစ်၏။

လူဟူသည် လွတ်လွတ်စွန့်လွတ်မှု မုတ္တ စာဂရှိရုံ
နှင့်လည်း မပြီးသေး၊ ပညာရှိဖို့လည်း လိုသေး၏။ ပညာ
ရှိမှုကား ရိုးရိုးပညာမဟုတ်။ ပါရမီ ပညာရှိမှုပင်ဖြစ်၏။
ပါရမီပညာဟူသည် ကား အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့၏
ဖြစ်ပေါ်မှုနှင့် အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့၏ ချုပ်ပျောက်
မှုကို သိသော ပညာဖြစ်၏။ ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဆို
ရ လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိသောပညာဖြစ်၏။ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ကို သိရာတွင် အဖြစ် အနုလောမ သဘောကို
လည်း သိရ၏။ အချုပ် ပဋိလောမကို လည်း သိရ၏။
အမှန်အားဖြင့် အဖြစ် အနု လောမသဘောကို သိရုံမျှနှင့်
ပါရမီပညာ အမည် ကို မရနိုင်သေး။ အချုပ် ပဋိလောမ
ကိုပါ သိမှ ပါရမီပညာအမည်ကို ရ၏။ အချုပ်ပဋိလောမ
ကိုပါ သိပါမှ မိမိ သိသော ပညာဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်နိုင်
မည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သိရုံသာသိပြီး ကိလေသာကို
မပယ်နိုင်သောပညာသည် ရိုးရိုး ကာမာဝစရ ပညာသာ
ဖြစ်သည်။ ပါရမီပညာ မဟုတ်။ သိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်
နက် ကိလေသာကို ပယ်နိုင်သော ပညာမှသာ ပါရမီ
ပညာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် မိမိ၏အသိ၊
မိမိ၏ ပညာ ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာ စသော ကိလေသာများ
ကို ပယ်သတ်ရမည်ဖြစ်၏။

မိမိ၏အသိ၊ မိမိ၏ပညာဖြင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ
စသော ကိလေသာများကို ပယ်သတ်နိုင်ရုံမျှနှင့်လည်း

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မပြီးသေး။မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ် များကို မဖြစ်ရလေ အောင်၊ ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်များကို ပယ်သတ်နိုင် အောင် ကြိုးပမ်းဖို့ လည်း လို၏။ တစ်ဖန် မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ် များကို ဖြစ်ပွားလာအောင်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ် များကိုလည်း တိုးပွားအောင် ကြိုးပမ်းဖို့လည်း လို၏။ ထိုကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းနိုင်ပါမှ ဝီရိယပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ရာ ရောက်၏။

ဝီရိယဟူသည် အစဉ်သာ အားကောင်းသော ဝီရိယလည်း ရှိ၏။ အလယ်တိုင်အောင် အားကောင်း သော ဝီရိယလည်းရှိ၏။ အဆုံးတိုင် အောင် အားကောင်း သော ဝီရိယလည်း ရှိ၏။ ပါရမီ ဝီရိယကား လုပ်ငန်း၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးလုံး၌ အားကောင်းဖို့ လိုသည့်အပြင် မကောင်းမှုနှင့်မယှဉ်ဘဲ ကောင်းမှုနှင့်သာ ယှဉ် သော ဝီရိယဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် သမ္မပ္ပဓာန် ဝီရိယ ဟု ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် မည်သည့် လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ်၊ ပါရမီ ဝီရိယမျိုးဖြင့် လုပ် ရမည်ဖြစ်၏။ ပါရမီ ဝီရိယဖြင့် လုပ်ပါမှ လူဆို သော လူ ဖြစ်နိုင်၏။

လူဟူသည် ဝီရိယ ပါရမီရှိရုံနှင့်လည်း မပြီး သေး။ သည်းခံခြင်း ခန္တိရှိဖို့လည်း လိုအပ်၏။ လုပ်ငန်း ဟူသမျှ၌ အနည်းနှင့်အများ ကျော်လွှား ရမည့် အခက် အခဲများ ရှိစမြဲဖြစ်၏။ ထို အခက်အခဲများသည် လူ၏ အရည်အသွေးကို စမ်းသပ် တတ်သော စမ်းသပ်ချက်များ သာဖြစ်၏။ မည်သူက မည်သို့ပင် စမ်းသပ် စမ်းသပ်၊ ထိုအခက်အခဲ များကို ကျော်လွှားနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရ

ပညာ့ရိပ်မွန်

မည် ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်မကျဘဲ ကျော်လွှား နိုင်
 အောင် ကြိုးပမ်းခြင်းသည် သည်းခံခြင်း ခန္တီ မည်၏။
 ထို့ကြောင့် လူသည် လုပ်ငန်း၌ကြုံတွေ့ နေရသော အခက်
 အခဲဟူသမျှကို ကျော်လွှား နိုင်အောင် အားထုတ်ရ၏။
 ထိုကဲ့သို့ အားထုတ် နိုင်ပါမှ ခန္တီပါရမီနှင့် ပြည့်စုံရာ
 ရောက်မည် ဖြစ် ၏။

လုပ်ငန်းများတွင် တွေ့ကြုံရသော အခက် အခဲ
 များကို ကျော်လွှားနိုင်ရုံနှင့်လည်း လူဟူသည် ပြည့်စုံသည်
 မမည်သေး။ သစ္စာရှိဖို့လည်း လိုသေး ၏။ မြတ်စွာဘုရား
 အလောင်းတော်သည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတို့
 ကာလပတ်လုံး မုသာ ဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကိုမူ မည်သည့်အခါ
 မျှ မကျူးလွန်ခဲ့ ချေ။ မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်သည် ထိုမျှ
 လောက် အရေးကြီး၏။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ် အရေးကြီး
 သည်နှင့်အမျှ သစ္စာပါရမီသည်လည်း အရေးကြီး ပါ၏။
 လူလူချင်းဆက်ဆံရာ၌ စကားကို အခိုင်အမာပြု၍
 ဆက်ဆံရသည်ဖြစ်လေရာ၊ တစ်ဦး စကားကိုမူ တစ်ဦး
 က မယုံကြည်နိုင်ပါလျှင် ဤ လောက၌ လူမှု ဆက်ဆံရေး
 ဟူ၍ မည်သို့မျှ ရှိနိုင် တော့မည်မဟုတ်။ လူမှုဆက်ဆံရေး
 မရှိတော့လျှင် ဤလောကသည် ကမောက်ကမ ဖြစ်ရုံမှ
 တစ်ပါး အခြား ဘာမှ မဖြစ်နိုင်တော့။ ထို့ကြောင့် ဤ
 လောကသည် ကမောက်ကမ မဖြစ်ရလေအောင် လူ
 သည် မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဖို့လည်း လိုအပ် ပါ၏။ သို့မှ
 သာ တစ်ဦး၏ စကားကို တစ်ဦးက ယုံကြည်ပြီး အချင်း
 ချင်း ဆက်ဆံရမည်ဖြစ်၏။

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုရုံနှင့်လည်း မပြီး သေး။ ဒါနမူ၊ သီလမူ စသော လုပ်ငန်းများ မပျက်ပြား သွားရ လေအောင် ခိုင်မာသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ထို ဆုံးဖြတ် ချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ဖို့လည်း လို၏။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက် ခြင်းကို အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်သည်ဟု ဆို၏။ အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီသည် ထိုထိုပါရမီတို့၏ ဆန့်ကျင် ဘက်များကို နှိမ်နင်းပေးသော ပါရမီဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုထိုပါရ မိများ မရှိဘဲနှင့် အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီ ဟူ၍ မရှိနိုင်။ အမှန်အားဖြင့် ဒါနပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ ဒါန၏ ဆန့် ကျင်ဘက်များကို အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီက ဖယ်ရှားပေး၏။ သီလပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ သီလ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် များကို အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီက ဖယ်ရှားပေး၏။ အခြားပါရမီ ကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌လည်း အခြား ပါရမီများ၏ ဆန့် ကျင်ဘက်များကို အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီက ဖယ်ရှား ပေး၏။ ထို့ကြောင့် ထိုထိုပါရမီများသည် မိမိတို့ ဆိုင်ရာ အထွတ် အထိပ်သို့ရောက်ကြရခြင်းဖြစ်၏။ အကယ်၍ ဒါန ပြုလုပ်ရာ၌ စိတ်ကွက်စရာ အကြောင်းများနှင့် တွေ့ကြုံ သောအခါ ဒါနသည် အားပျော့လာတတ်၏။ ထိုအခါ အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီက အားပျော့မသွား ရလေအောင် အားဖြည့် ပေးရ ၏။ သီလ ဆောက်တည်ရာ၌လည်း ထိုအတူ အား ပျော့လာပါက အားပျော့မသွားရလေအောင် အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီက အားဖြည့်ပေးရ၏။ အခြား ပါရမီများ အားပျော့ သွားရာ၌လည်း အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီက အားပျော့မသွား

မညာရိပ်မွန်

အောင် ပံ့ပိုးပေး၏။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာ တွင် အဓိဋ္ဌာန် သဘောကို ပါဝင် ကြိုးပမ်းအပ်၏။

အဓိဋ္ဌာန်သဘောပါဝင်ရုံနှင့်လည်း မပြီး သေး။ မေတ္တာသဘောလည်း ပါဝင်ဖို့လိုပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် မေတ္တာဟူသည် လောက၌သိပ် သည်းခြင်း၏ သင်္ကေတ ဖြစ်၏။ မေတ္တာသာ မရှိလျှင် လောက၌ သိပ်သည်းခြင်း ဟူ၍ မရှိ တော့ဘဲ ဖရိုဖရဲ ကွဲခြင်းသာ ရှိပေလိမ့်မည်။ သိပ်သည်းခြင်းသည် “အား” ဖြစ်၏။ ဖရိုဖရဲ ကွဲခြင်း သည် အားမဟုတ်၊ “ချည့်နဲ့” ခြင်း ဖြစ်၏။

မေတ္တာကို ချစ်ခြင်း ဟူ၍ ဘာသာပြန် ဆိုကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ချစ်ခြင်းတွင် ချစ်သူချစ် လည်း ပါဝင်၏။ မိသားစုချစ်ခြင်းလည်း ပါဝင်၏။ လောကချစ်လည်း ပါဝင်၏။ ချစ်သူချစ်ကို တဏှာ ပေမဟူ၍ ခေါ်၏။ မိသားစုချစ်ကို ဂေဟသိတ ပေမ ဟူ၍ ခေါ်၏။ လောက ချစ်ကိုသာ မေတ္တာ ဟူ၍ ခေါ်၏။ ချစ်သူချစ်၌လည်း ဘောင်ရှိ၏။ မိသားစုချစ်၌လည်း ဘောင်ရှိ၏။ လောက ချစ်၌ကား ဘောင်မရှိ။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာဖြင့်ချစ်ရာ၌ လောကတွင် အချစ်မခံရသူဟူ၍ ကျန်ရစ်ခြင်း မရှိ။ အားလုံး အချစ်ခံရသူချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူ သည် လောကကို မေတ္တာဖြင့် ချစ်တတ်ဖို့ လည်းလို၏။

မေတ္တာဖြင့်ချစ်ရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ လျစ်လျူ ရှုတတ်ဖို့လည်း လို၏။ လျစ်လျူရှုခြင်းကို ဥပေက္ခာ မေတ္တာဟူ၍ ခေါ်၏။ လောကအတွက် ကောင်းစား အောင် အားထုတ်ရာ၌ လျစ်လျူမှု မရှိ၊ ကြီးစွာလုံ့လ

ဘဝအမြင်သစ်

စိုက်၏။ အကျိုးကို ရရှိခံစားရာ၌သာ လျစ်လျူရှု၏။
 ကံအတိုင်းထား၏။ ထို့ကြောင့် ဥပေက္ခာမေတ္တာ ဟူသည်
 အကြောင်း၌ လျစ်လျူမရှုဘဲ အကျိုး၌သာ လျစ်လျူရှု၏။
 ထို့ကြောင့် လူဟူသည် လောကအတွက် လုပ်ငန်း ကို
 လုပ်ရာ၌ လုပ်နိုင်သမျှ လုပ်၍ အကျိုးရရှိမှု၌မူ ကံအတိုင်း
 ရချင်သလောက် ရစေရန် လျစ်လျူရှုနိုင်ရမည်ဖြစ်၏။

လူဟူသည် ကာမေသု သမ္မာစာရ ကာမ ဂုဏ်
 တို့၌ သင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ရေးအတွက် ပါရမီ ဆယ်ပါး
 တို့ကို စွမ်းနိုင်သလောက် ကျင့်သုံးအပ်၏။ ထိုသို့ကျင့်
 သုံးပါက ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သုံးခြင်း၏
 ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ် သော သန္တောသတရားကို ထူထောင်
 ရာ ရောက်ပါ၏။

အခန်း (၁၃)

ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ညီအောင်ကြိုးစားပါ။

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ-မုသားပြောခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ် ပါ၏ဟူ၍ ဆိုရာ၌ မုသားဆိုသည်မှာ လိမ်၍ ပြောခြင်း နှင့် ပြောသည့်အတိုင်း မလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အမှန်အား ဖြင့် လိမ်၍ပြောခြင်းနှင့် ပြောသည့်အတိုင်း မလုပ်ခြင်း သည် သူတစ်ဖက် သားကို အထင်မှားအောင် လှည့်စား ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတစ်ယောက်ကို ဖြစ်စေ၊ လူအများ ကိုဖြစ်စေ အထင်မှားရလေအောင် ကြွားဝါ ခြင်း မပြုဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုခြင်းနှင့် ပြော သည့် အတိုင်းလုပ်ခြင်းသည် မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ အရ မုသား ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည် မည်၏။

ကုသိုလ်အရာတွင် သစ္စဝါစာသည် အင် အား ကောင်း၍ အကုသိုလ်အရာတွင် မုသာဝါဒ သည် အင် အားကောင်း၏။ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်အနေ ဖြင့် ငါးပါးသီလတွင် ပါဏာတိပါတ စသော သိက္ခာ

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ပုဒ်များကို အကြောင်းအား လျော်စွာ လွန်ကျူးနိုင်သော်
လည်း မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်ကိုကား သူတစ်ပါး အကျိုး
ပျက်လောက်အောင် မည်သည့်အခါမျှ လွန်ကျူးခဲ့ခြင်း
မရှိဟူ၍ ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသက သူ၏
ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ၌ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒ
သိက္ခာပုဒ်သည် ဘုရားကိုပင် ဖြစ်စေနိုင်လောက်အောင်
ကုသိုလ်အရာ၌ အရေးပါ၏။ အကုသိုလ်အရာ၌ အရေး
ပါ ကြောင်းကိုမူ အပြန်နည်းဖြင့် သိနိုင်လေ၏။

မှန်ကန်သောစကား သစ္စဝါစာသည် မုသာဝါဒ
၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မှန်ကန်စွာ ပြော
ဆိုခြင်းကို သစ္စပါရမီ အနေဖြင့် ဟောကြားတော်မူခြင်း
ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုတိုင်းလည်း သစ္စ
ပါရမီ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ပါရမီ ဟူသည်မှာ မြင့်မြတ်
သူတို့၏ လုပ်ငန်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မှန်ကန်စွာ ပြောဆို
ရာ၌ မြင့်မြတ်မှု သဘောပါအောင် ပြောဖို့ လို၏။ သို့မှ
သာ မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်းသည် သစ္စပါရမီမြောက်
သော ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့်
သူ တစ်ပါးထံမှ အကျိုးကို မမျှော်ကိုးသော စိတ်ထားဖြင့်
မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုခြင်းသည်သာ မြင့်မြတ်သော
သဘောကို ဆောင်၏။ အသိဉာဏ်ပညာနှင့် ယှဉ်ရာ၌
လည်း ရောက်၏။ နိဗ္ဗာန်၏ အထောက်အပံ့လည်း ဖြစ်
၏။ လောက၌ မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ် သည် ဖြစ်စေ၊
ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်ပြီး လုပ်ပါမှ မြင့် မြတ်ရာရောက်၏။ မြင့်
မြတ်ရာ ရောက်ပါမှလည်း ပါရမီမြောက်၏။ ပါရမီ

၁၅၂

ဦးရွှေအောင်

မြောက်ပါမှလည်း နိဗ္ဗာန် ကို ရောက်နိုင်၏။ သို့မဟုတ်ပါက နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ဖို့အကြောင်း မရှိပါချေ။

လောကတွင် လူဟူသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မလွဲမသွေ ဆက်ဆံရ၏။ ထိုသို့ဆက်ဆံရာတွင် စကားသည် ပဓာနကျသော ကဏ္ဍမှ ပါဝင်၏။ စကားကို အားကိုး၍ ယုံထိုက် မယုံထိုက် ဆုံးဖြတ် ကာ ဆက်ဆံခြင်း ဖြစ်လေရာ မမှန်မကန်သော စကားကို အားကိုးပြီးဆက်ဆံမိပါက လောက သည် ကမောက်ကမ ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ ထို့ ကြောင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံရာတွင် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်မှ ရှောင်ကြဉ်ကာ မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုပြီး ဆက်ဆံဖို့လို၏။ ထိုကဲ့သို့ ပြောဆိုပြီး ဆက်ဆံခြင်းအားဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ် ထွန်းစေနိုင် ၏။ ပြောသူအနေဖြင့် မြင့်မြတ်မှုသဘော ပါဝင် ပါက သစ္စပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ရာလည်းရောက်၏။ သစ္စပါရမီ သဘော မရောက်သည့်တိုင်အောင် မုသာဝါဒ သိက္ခာ ပုဒ်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရာ ရောက်သည်ကတော့ အမှန် ဖြစ်၏။

နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး ဟူသော ဆိုရိုး စကား ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် စာ ဟူသည်မှာလည်း စကား၏ အုပ်စုဝင်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ ဝစီကံသည် သစ္စာနှင့် ယှဉ်ပါက လောကကို စောင့်ရှောက်တတ်၏။ သစ္စာနှင့် မယှဉ်ပါက လောကကို ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်သည် ဝစီကံအပေါ်၌

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

တည်၏။ ဝစီကံ ဟူသည် စကားပင်ဖြစ်၏။ ဒဿန ကျမ်းများ၌မူ စကားသံနှင့် ပတ်သက်၍ အဆင့်လေးဆင့် ထားကြ၏။ ယင်းအဆင့် လေးဆင့်မှာ-

(၁) ပရာ၊ (၂) ပဿန္တိ၊ (၃) မဇ္ဈိမာ၊ (၄) ဝဲခါရီ တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ပရာအဆင့်မှာ “စကားလုံး အလျဉ်” အဆင့်ဖြစ်၏။ ပဿန္တိအဆင့်မှာ စကား လုံး အလျဉ် အဆင့်ထဲမှ “ပုံစံမဲ့ စကားသံ” အဆင့် ဖြစ်၏။ မဇ္ဈိမာ အဆင့်မှာ “ပုံစံရှိ စကားသံ” အဆင့် ဖြစ်၏။ ဝဲခါရီ အဆင့်မှာ ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ်သို့ ရောက်သော အသံ အဆင့် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပရာအဆင့်၊ ပဿန္တိ အဆင့်၊ မဇ္ဈိမာအဆင့်တို့သည် ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ်သို့ ရောက်သော အသံအဆင့်များ မဟုတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် ထိုအဆင့် သုံးဆင့်တို့သည် ဒိဗ္ဗသောတ အဘိဉာဉ်မှ တစ်ပါး ပကတိ နားဖြင့် ကြားနိုင် သော အဆင့်များ မဟုတ်ကြချေ။ ဝဲခါရီအဆင့် သည်သာလျှင် ပကတိ နားဖြင့် ကြားနိုင်သော အသံအဆင့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့ ကြားနေရသော အသံအဆင့်များသည် ဝဲခါရီအဆင့် စကားသံများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ဒဿန ပညာရှင် များက ဆိုကြ၏။

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိအရ မုသားကို မဆို ခြင်း သည် ဖြောင့်မတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုဖြောင့်မတ်ခြင်းသည် နှစ်မျိုးရှိ၏။ သာမန်ဖြောင့်မတ်ခြင်းနှင့် အလွန်ဖြောင့် မတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြ၏။ သာမန် ဖြောင့်မတ်ခြင်းကို ပါဠိ ဝေါဟာရအားဖြင့် ဥဇု ဟု ခေါ်၏။ အလွန်ဖြောင့်မတ်ခြင်း

ပညာရိပ်မွန်

ကို သုဟုဇ ဟု ခေါ်၏။ သာမန် ဖြောင့်မတ်ခြင်းအရ ကိုယ်
 နှင့် နှုတ် ရှေ့နောက် ညီညွတ်ခြင်း ဖြစ်ပါက မုသာဝါဒါ
 ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်ကို အသွင်သဏ္ဍာန် အားဖြင့် စောင့်
 ထိန်းရာ ရောက်၏။ အမှန် အားဖြင့် မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ
 သိက္ခာပုဒ်အရ အပြောနှင့် အလုပ် ရှေ့နောက် ညီ ညွတ်
 လျှင်ပင် သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနက်သည် ပြီးပြည့်စုံ
 ၏။ သို့ရာတွင် အနှစ်သာရအားဖြင့်မူ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်
 ထိန်းရာ မရောက်သေးချေ။ အနှစ်သာရ အားဖြင့် မုသာ
 ဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းမည်ဆိုပါလျှင်
 စိတ်၏ စွမ်းအား ပါဝင်ဖို့ လိုပါ၏။ အမှန်အားဖြင့်
 လောက၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်ကို ဖန်တီးသူမှာ စိတ်သာ
 ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်ကို
 တကယ်တမ်း အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်း မည်ဆိုပါ
 က စိတ်စွမ်းအားပါဝင်ဖို့ လိုခြင်းဖြစ် သည်ဟု ဆိုခြင်း
 ဖြစ်၏။

ဤလောက၌ စိတ်က တကယ်တမ်း မပါဘဲ
 နှုတ်က ပြောပြီး ပြောသည့်အတိုင်း လုပ်ကိုင်ခြင်းများ
 သည် ရှိတတ်ပါ၏။ စိတ်ထဲကမူ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ချင်
 ဖြစ်နေတတ်၏။ သို့မဟုတ် လုံးလုံး စိတ်မပါဘဲလည်း
 ဖြစ်ချင် ဖြစ်နေတတ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်နေပါက မုသာဝါဒါ
 ဝေရမဏိ အရ သိက္ခာပုဒ် ကို လုံသည်ဆိုရုံမျှ စောင့်ထိန်း
 ရာ ရောက်၏။ ထိုသို့ စောင့်ထိန်းရုံမျှနှင့် လောက၌
 ငြိမ်းချမ်း သာယာမှု ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ဖို့ ခက်ပါ၏။
 အမှန်အားဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဟူ၍မရှိဘဲ

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မိမိတို့၏ ဘဝလုံခြုံမှုဟူသည် တကယ်တမ်း ဖြစ်ကောင်း သောအရာ မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာတွင် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်သည် ဖြစ်စေ၊ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုဖြစ်ရေးကို ရှေးရှုပြီး လုပ် ငန်း များကိုလုပ်ဖို့ လူတိုင်း၌ တာဝန် ရှိပါ၏။ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်မှ မိမိ တို့၏ ဘဝလုံခြုံမှု သည် လည်း ဖြစ်ပေါ်ပေလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်လေရာ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိအရ သိက္ခာ ပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် အသွင်သဏ္ဍာန် အားဖြင့် စောင့် ထိန်းရုံမျှနှင့် မကျေနပ်သေးဘဲ အနှစ်သာရအားဖြင့်ပါ စောင့်ထိန်းနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းအပ်၏။ အနှစ်သာရ အားဖြင့် စောင့်ထိန်း နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရာ၌ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ တစ်ဖြောင့်တည်းကျဖို့လို၏။ ကိုယ်နှင့်နှုတ်တို့ တစ် ဖြောင့်တည်း ကျရုံနှင့် မလုံလောက်။ စိတ်ပါ တစ် ဖြောင့်တည်း ကျဖို့လိုခြင်းဖြစ်၏။ စိတ်ထဲကလည်း အမှန်အတိုင်း ပြောချင်မည်။ နှုတ်ကလည်း စိတ် ထဲက ရှိသည့်အတိုင်း ပြောမည်။ ကိုယ်ကလည်း ပြောသည့် အတိုင်း လုပ်မည်ဆိုပါမှ အလွန် ဖြောင့် မတ်ခြင်း သုဟုဇု ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံမည်ဖြစ်၏။ သုဟုဇုဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံအောင် ကြံစည်ခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း၊ လုပ်ကိုင်ခြင်း ဖြစ်လျှင် မုသာ ဝါဒါ ဝေရမဏိအရ သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းရာ ရောက်၏။ သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ် သာရ အားဖြင့် စောင့်ထိန်းရာ ရောက်ပါမှလည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ထွန်းခြင်းသည် လောက၌ အဓမ္မ

မညာရိပ်မွန်

အပေါ် ဓမ္မကအောင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမည်
 ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ အဓမ္မအပေါ် ဓမ္မက
 အောင်နိုင်အောင် ဆောင် ရွက်ဖို့ရန် လူတိုင်း၌ တာဝန်
 ရှိ၏။ တာဝန် ရှိသည် ဟု သိရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။
 တာဝန်ကို ကျေပွန် အောင် ဆောင်ရွက်ဖို့လည်းလိုသေး
 ၏။ တာဝန်ကို ကျေအောင် ဆောင်ရွက်ပါမှ ရတောင့်ရခဲ
 ရလာ သော လူ့ဘဝကို ရကျိုးနပ်ပေလိမ့်မည်။

စကားလုံးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓစာပေ ကျမ်း
 ဂန်များ၌ နိရုတ္တိ၊ ဓမ္မ၊ အတ္တ၊ ပဋိဘာန ဟူသော ဝေါဟာ
 ရများ ရှိကြ၏။ ထိုတွင် နိရုတ္တိဟူ သည်မှာ အသံသာ
 ဖြစ်၏။ ဓမ္မဟူသည်မှာ ဝေါဟာရအဖြစ်သို့ ရောက်သော
 အသံဖြစ်၏။ ယင်းကို သဒ္ဒါဟူ၍လည်းကောင်း၊ အမည်
 ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ အတ္တဟူသည်မှာ သဒ္ဒါ
 သို့မဟုတ် အမည်က ထွန်းပြသော အရာဝတ္ထု ဖြစ်၏။
 ပဋိဘာန ဟူသည်မှာ နိရုတ္တိအပေါ်၌ အခြေခံသော သဒ္ဒါ
 နှင့် အရာဝတ္ထုတို့၏ အဆက်အစပ် ဖြစ်၏။ ယင်းကို
 ဉာဏ်၌ထင်လာခြင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အနက် ဟူ၍
 လည်းကောင်း ဆိုရ ၏။ ဤသို့လျှင် နိရုတ္တိ၊ ဓမ္မ၊ အတ္တနှင့်
 ပဋိဘာန တို့၏ အနက်ကို ဖော်ပြနိုင်၏။ ဤသို့ဖော်ပြ
 ခြင်း မှာ စကားနှင့်စပ်သော ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

ဖော်ပြပါ နိရုတ္တိ၊ ဓမ္မ၊ အတ္တနှင့် ပဋိဘာန တို့၏
 အနက်ကို သိသာနိုင်ရန် ငွေစက္ကူ ဥပမာဖြင့် ပြောဆိုနိုင်
 မည်ဖြစ်၏။ ငွေစက္ကူတွင် စက္ကူသားလည်း ပါ၏။
 စက္ကူသား၏ တစ်ဖက်စီတွင် ခေါင်း နှင့် ပန်းလည်း ပါ

ဘဝအမြင်သစ်

၏။ ထို့နောက် တန်ဖိုးလည်း ပါ၏။ ထိုတွင် ငွေစက္ကူ သားသည်နိရုတ္တိနှင့် တူ၏။ ခေါင်းသည် ဓမ္မနှင့် တူ၏။ ပန်းသည် အတ္တနှင့် တူ၏။ တန်ဖိုးသည် ပဋိဘာနနှင့် တူ၏။ ငွေစက္ကူ တွင် ခေါင်းနှင့် ပန်း မပါဝင်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ခေါင်း ချည်း ပါဝင်လျှင် ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ပန်းချည်း ပါဝင်လျှင်ဖြစ်စေ တန်ဖိုးကို ရိုက်နှိပ်ထားလျှင် ဖြစ်စေ ထိုငွေစက္ကူသည် အသုံးပြု၍ မရသကဲ့သို့ နိရုတ္တိတွင် လည်း ဓမ္မ မပါလျှင် ဖြစ်စေ၊ အတ္တမပါ လျှင် ဖြစ်စေ၊ ပဋိဘာန မပါလျှင်ဖြစ်စေ ထိုနိရုတ္တိ သည် အသုံးပြု၍ ရသော နိရုတ္တိ မဟုတ်။

နိရုတ္တိတွင် ဓမ္မသည် သဒ္ဓါ သို့မဟုတ် အ မည် ဖြစ်၏။ အတ္တဟူသည် သဒ္ဓါ သို့မဟုတ်အမည် က ထွန်း ပြသော အရာဝတ္ထုဖြစ်၏။ ပဋိဘာန ဟု သည်ကားသဒ္ဓါ နှင့်အရာဝတ္ထုတို့၏ အဆက်အစပ် ဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် အနက်ဟူ၍ခေါ်ရ၏။ ထို့ ကြောင့် ပဋိဘာနတွင် ဓမ္မ သဘောလည်း ပါဝင် ၏။ အတ္တသဘောလည်းပါဝင်၏။ နိရုတ္တိသဘော လည်း ပါဝင်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ငွေစက္ကူ၏ တန်ဖိုးကို သိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် စက္ကူ သား သဘောကိုလည်း သိပြီးဖြစ်၏။ ခေါင်း ၏ သဘော ကိုလည်း သိပြီးဖြစ်၏။ ပန်း၏သဘော ကိုလည်း သိပြီး ဖြစ်၏။ ထိုငွေစက္ကူကား ကျပ်တန် ဖြစ်သည်၊ ငါးကျပ် တန်ဖြစ်သည်၊ တစ်ဆယ်တန် ဖြစ်သည်ကို လည်း ကောင်း၊ ခေါင်းကမည်သို့ ဖြစ်သည်၊ ပန်းက မည်သို့ ဖြစ်သည်ကို လည်း ကောင်း ငွေစက္ကူ၏ တန်ဖိုးကို မြင်

ပညာ့ရိပ်မွန်

၁၅၈

ဦးရွှေအောင်

သည်နှင့် သိနိုင်၏။ ထိုနည်းအတူပဋိဘာနကို မြင်သည်
နှင့် နိရုတ္တိ၏ သဘောကိုလည်း သိ၏။ ဓမ္မ၏ သဘော
ကိုလည်း သိ၏။ အတ္တ သဘောကို လည်း သိ၏။ ထိုသို့
သိခြင်းသည် တစ်ပြိုင်နက် သိခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ပဋိဘာနကို အသိ၏ အသိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်
၏ဉာဏ်ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရခြင်းဖြစ်၏။ အသိ၏
အသိ၊ သို့မဟုတ် ဉာဏ်၏ ဉာဏ် ဟူသည်မှာ နိရုတ္တိ
အသိ၊ ဓမ္မအသိ၊ အတ္တအသိတည်းဟူသော အသိသုံးမျိုး
တို့ကို တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ရာအသိပင် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် သဒ္ဓါကိုသာ သိပြီး ယင်း သဒ္ဓါက
ရည်ညွှန်းသော အရာဝတ္ထုကို မသိလျှင် “ဒီသဒ္ဓါက ဘာ
ကို ဟောပါလိမ့်” ဟူ၍ စူးစမ်းရ၏။ အရာဝတ္ထုကိုသာ
သိပြီး သဒ္ဓါကို မသိပါကလည်း “ဒီအရာဝတ္ထုကို ဘာ
ခေါ်ပါလိမ့်”ဟူ၍ စူးစမ်းရ ၏။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သိမှ
တစ်ပါး ကျန်သော အသိ ဟူသမျှသည် သဒ္ဓါနှင့် အနက်
တို့ဖြင့် ဝန်းရံရ၏။ သဒ္ဓါနှင့် အနက်တို့ ဝန်းရံသဖြင့်
လည်း ကျန်သော အသိအားလုံးကို သဒ္ဓါနှင့် အနက်
တို့ဖြင့် ပြောနိုင် ဆိုနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ပြော၍ ဆို၍ ရခြင်း
သည်လည်း ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်မှာမူကား သဒ္ဓါနှင့် အနက်တို့
ဝန်းရံ ခြင်း မရှိသဖြင့် နိဗ္ဗာန် ကို သဒ္ဓါနှင့် အနက်တို့ဖြင့်
လည်း ပြောနိုင်ဆိုနိုင် ခြင်း မရှိ။ ပြော၍ ဆို၍လည်း
မရ။

အသိ၏ ကိုယ်ထည်သည် စကားလုံးဖြစ်၏။
စကားလုံးဟူရာ၌ အသံထွက်ခြင်းနှင့် အသံ မထွက်ခြင်း

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

သည် ပဓာန မဟုတ်။ သဒ္ဓါနှင့်အနက် ပါခြင်းသာ ပဓာန ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အနက် ဆိုသည်မှာသဒ္ဓါနှင့် သဒ္ဓါ က ရည်ညွှန်းသော အရာဝတ္ထုတို့၏ အဆက်အစပ်ဖြစ် ၏။ ယင်းကို ပဋိဘာနဟု ခေါ်၏။ ငွေစက္ကူတွင်ခေါင်း၊ ပန်းနှင့် ယင်းတို့ ၏ တန်ဖိုးပါဖို့သာ ပဓာန ဖြစ်သကဲ့ သို့ ပင်ဖြစ်၏။ အသံထွက်ခြင်းနှင့် မထွက်ခြင်းမှာ ပဓာန မဟုတ် ဟူ၍ ဆိုရာ၌ စကားလုံးဟူသမျှ သည် အသံ မထွက်သော အဆင့်မှ အသံထွက် သော အဆင့်သို့ ရောက်မြီ ဖြစ်၏။ လောကတွင် မည်သည့် အရာဝတ္ထုကို သိသည်ဖြစ်စေ ရှေးဦး စွာ စိတ်ထဲက အရာဝတ္ထု၏ အမည်ကို ရွတ်ဆိုရ ၏။ အသံကတော့ ထွက်ချင်မှ ထွက် ၏။ ခွေးကို သိရာ၌ စိတ်ထဲက “ခွေး” ဟူ၍ ရွတ်ဆို ရ၏။ စိတ်ထဲက ရွတ်ဆိုရုံမျှနှင့် သိခြင်းကိစ္စ သည်ပြီး၏။ သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမှ သိသည့်အတိုင်း အသံထွက်၍ ရွတ်ဆို ချင်လည်း ရွတ်ဆိုပေလိမ့်မည်။ မရွတ်ဆိုဘဲ တိတ်တိတ် နေချင်လည်း နေပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် နိဗ္ဗာန် ကိုသိသော အသိမှတစ်ပါး ကျန်အသိ ဟူသမျှသည် သဒ္ဓါ သို့မဟုတ် အမည်၊ အနက်တို့နှင့် ကင်း၍ ဖြစ် ကောင်းသော သဘော မရှိ။ ထို့ကြောင့် အသိ၏ ကိုယ် ထည်သည် စကားလုံး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အသိ၏ ကိုယ်ထည်အရ စကားလုံးများကို ပြောသည့် အခါ စကားလုံးများသည် မှန်ဖို့အရေးကြီး၏။ စကား လုံး များ မှန်နိုင်စေရန် အသိကလည်း မှန်ဖို့ အရေးကြီး ၏။ စကားလုံးများ မှန်သောအခါ သစ္စာပြု၍ ရ၏။

ပညာရိပ်မွန်

လူဟူသည် စကားမပြောဘဲ မနေနိုင် သော သတ္တဝါဖြစ်၏။ စကားပြောသောအခါ ကိုယ် ဖြင့်လည်း ပြော၏။ ကိုယ်ဖြင့် ပြောပါက ကာယကံ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ နှုတ်ဖြင့်လည်းပြော၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြောပါက ဝစီကံ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း ပြော၏။ စိတ်ဖြင့် ပြောပါက မနောကံ ဟူ၍ ဆိုရ ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောကတွင် နှုတ်ဖြင့် ပြော သည်ကိုသာ စကားပြောသည် ဟူ၍ ဆိုကြ ၏။ နှုတ်ဖြင့်ပြောမှသာ ကြားရခြင်းကြောင့်ကြားရ သည် ကို အကြောင်းပြု၍ နှုတ်က ပြောသော စကားလုံး များ ကိုသာ စကားဟူ၍ ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကံသုံးပါး လုံးဖြင့် စကားပြောသည်က တော့အမှန်။ ဖြောင့်မှန်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ကံ သုံးပါးလုံးနှင့်ဆိုင်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကံ သုံးပါးတို့ ဖြင့် စကားပြောသည် ဟူ၍ ဆိုရခြင်းဖြစ်၏။

စကားပြောရာတွင် ကြားရသည်၊ မကြား ရသည် မှာ ပဓာနမဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့်လည်း လောကတွင် ကြားရသော စကားများထက် မကြား ရသော စကားများ က ပို၍စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်း၏။ “စားပါ” ဟူ၍ နှုတ်ကပြောသော် လည်း ကိုယ်ကမူ မပေး။ စိတ်က လည်း မပေးချင်။ ထိုအခါ ကိုယ်ဖြင့်ပြောသော စကား များနှင့် နှုတ်ဖြင့်ပြောသော စကားများကိုမူ ကြားရ၏။ စိတ်ဖြင့် ပြောသော စကားကိုမူ မကြားရ။ အကယ်၍သာ စိတ်ဖြင့်ပြောသော စကားကိုကြား ရပါမူ အမှန်အတိုင်း ပို၍သိ မည်ဖြစ်၏။ လောကတွင် အမှန်အတိုင်း သိဖို့က

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ပို၍ အရေး ကြီး၏။ သဘာဝ တောတောင် ရေမြေတို့ သည် စကားပြောကြသည်ပင်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူတို့ ပြောသော စကားများကား ပကတိနားဖြင့် ကြား ရသော စကားများ မဟုတ်ကြ။ ဉာဏ်နားဖြင့် နားထောင်တတ် သူမှ ကြားရသော စကားများ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် လောကတွင် ပကတိနားဖြင့် ကြားရသော စကားများ ထက် ပကတိနားဖြင့် မကြားရသော စကားများက ပို၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသည်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌ “မုသားမပါ လင်္ကာမချော” ဟူသော ဆိုရိုးစကား ရှိ၏။ထိုစကား သည် လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌သာ မှန်၏။ သစ္စာ နယ်ပယ်၌မူ မမှန်။သစ္စာနယ်ပယ်၌မူ မှန်စေရန်အတွက် ကာယကံနှင့်ဝစီကံ လည်း ရှေ့နောက်ညီညွတ်ဖို့ လို၏။ အထူးအားဖြင့် မနောက်ပါ ရှေ့နောက် ညီညွတ်ဖို့ လို၏။ သို့မှသာ ဖြောင့်မတ်ခြင်း ဖြစ် မည်။ အလွန်ဖြောင့်မတ် ခြင်း ဖြစ်မည်။ ဖြောင့် မတ်ခြင်းနှင့် အလွန်ဖြောင့်မတ်ခြင်း ဖြစ်ပါမှ သစ္စာဆို၍ရ၏။ သစ္စာဆိုခြင်းသည် သစ္စာ နယ် ပယ်၌ မှန်ကန်ခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာနယ်ပယ်၌ မှန်ကန် ခြင်းဖြစ်ပါမှ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ အရ မုသားကိုအသွင် သဏ္ဍာန်အားဖြင့် သာမက အနှစ် သာရအားဖြင့်ပါ ရှောင် ကြဉ်ရာရောက်၏။ ထိုသို့ ရှောင်ကြဉ်နိုင်မှလည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်း သာယာမှုကို ဖြစ်စေနိုင်မည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ချမ်းသာခြင်းဟူသည်မှာ ငြိမ်းချမ်းသာ ယာမှု အပေါ်၌ တည်၏။ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု မရှိသမျှ

မညာရိပ်မွန်

၁၆၂

ဦးရွှေအောင်

ကာလပတ်လုံး မိမိတို့၏ ဘဝလည်း မလုံခြုံ၊ ချမ်းသာ
ခြင်းလည်း မရှိ။ ထို့ကြောင့်လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု
ရှိရလေအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်ခြင်းဖြစ်၏။

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိအရ လောက၌ ပကတိ
နားဖြင့် မကြားရသော စကားများထက် ပကတိနားဖြင့်
ကြားရသော စကားများက ပို၍ အရေးကြီး၏။ ပကတိ
နားဖြင့် မကြားရသော စကားများကို ဉာဏ်နားဖြင့် ကြား
နိုင်သူတို့ကား လူနည်းစုမျှသာ ဖြစ်ကြ၏။ လူမှု
ဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်တွင် လူများစုသည် ပဓာနဖြစ်၏။
မုသာ ဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်မှာလည်း လူတိုင်း
လူတိုင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဟောကြားထားသော သိက္ခာပုဒ်
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒါ ဝေရ မဏိ သိက္ခာပုဒ်ကို
စောင့်ထိန်းရာတွင် အသွင် သဏ္ဍာန်အားဖြင့် စောင့်ထိန်း
သည့်သဘောနှင့် ကာယကံနှင့်ဝစီကံတို့ရှေ့နောက်
ညီညွတ်အောင် စောင့်ထိန်းရမည်ဖြစ်၏။ ထို့ထက်
ကျော်လွန်၍ အနှစ်သာရအားဖြင့်ပါ စောင့်ထိန်းသည့်
သဘော နှင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတည်း ဟူသော
ကံသုံးပါးတို့ ရှေ့နောက် ညီညွတ်အောင် စောင့် ထိန်း
ရာ၏။

အခန်း (၁၄)

အတုမာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြခြင်း

အသံဟူသမျှသည် စိတ်ထဲမှ စ၍ဖြစ်၏။ ဌာန် ကရိုက်ပယတ်အဆင့်သို့ ရောက်သောအခါမှသာ နှုတ်၌ဖြစ်၏။ ဌာန် ကရိုက်ပယတ်အဆင့်သို့ ရောက်ပါမှလည်း ဝေါဟာရအမည်ကို ရ၏။ ဝေါ ဟာရအမည်ကို ရပါမှလည်း အနက်ကို ဟောနိုင် ၏။ အနက်ကို ဟောနိုင်သော ဝေါဟာရကား မာယာနှင့် ယှဉ်သည်လည်းရှိ၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ် သည်လည်းရှိ၏။ မာယာနှင့် ယှဉ်သော ဝေါဟာရ ဟူသည်မှာ စိတ်နှင့် နှုတ် ရှေ့နောက်မညီသော ဝေါဟာရများဖြစ်၏။ စိတ်ထဲရှိသည်တစ်မျိုး၊ နှုတ်က ပြောသည်က တစ်မျိုး၊ ဤသို့ စိတ်နှင့် နှုတ် ရှေ့နောက် မညီညွတ်သော ဝေါဟာရမျိုးဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်သော ဝေါဟာရ ဟူသည်မှာ စိတ်နှင့် နှုတ် ရှေ့နောက် ညီညွတ်သော ဝေါဟာရ ဖြစ်၏။ စိတ်ထဲက ရှိသည့်အတိုင်း နှုတ်က ပြော၏။ဤသို့ လျှင် စိတ်နှင့် နှုတ်တို့သည် ရှေ့နောက် ညီညွတ် ကြ၏။

မညာရိပ်မွန်

နှုတ်ကပြောသောအခါ ကိုယ်အမှုအရာလည်း ပါဝင်လာ၏။ ထိုအခါ ကိုယ်အမှုအရာသည် မာယာနှင့် ယှဉ်သော ကိုယ်အမှုအရာလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်သော ကိုယ်အမှုအရာလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မာယာနှင့် ယှဉ်သော ကိုယ်အမှုအရာ ဟူသည်မှာ နှုတ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ စိတ်နှင့် ဖြစ်စေ ရှေ့နောက်မညီညွတ်သော ကိုယ်အမှု အရာဖြစ်၏။ စိတ်ထဲကရှိသည်က တစ်မျိုး၊ ကိုယ်က လုပ်သည်က တစ်မျိုး၊ ဤသို့ ကိုယ်၊ စိတ်၊ နှုတ်တို့ ရှေ့နောက် မညီညွတ်သော ကိုယ်အမှုအရာမျိုး ဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်သော ကိုယ်အမှုအရာ ဟူသည်မှာ စိတ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ နှုတ်နှင့် ဖြစ်စေ ရှေ့နောက် ညီညွတ်သော ကိုယ် အမှုအရာဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့သည် ရှေ့နောက်ညီညွတ်ကြ၏။

နှုတ်သည်လည်း စိတ်နှင့် ရှေ့နောက်ညီ ညွတ် ပါမှ၊ ကိုယ်အမှုအရာသည်လည်း နှုတ်နှင့်စိတ် တို့နှင့် ရှေ့နောက်ညီညွတ်ပါမှ သစ္စာနှင့် ယှဉ်သည် မည်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်ပါမှလည်း သစ္စာပါရမီ ထိုက်၏။ သစ္စာပါရမီ ထိုက်ပါမှလည်း တကယ်တမ်း ကောင်းကျိုးကို ပေး၏။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် မာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြ ၏။ သစ္စာကို မမြတ် နိုးတတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် “မုသားမပါ လင်္ကာမချော” ဟူသော ဆိုရိုးကို တီထွင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။

တစ်ရံသောအခါက ဆရာနှင့် တပည့်တို့ သည် ခရီးသွားကြ၏။ လမ်းတွင် လူတစ်ယောက် က ဝက်လို

ဘဝအမြင်သစ်

အော်နေ၏။ သူ၏အော်သံသည်ဝက်၏ အော်သံနှင့် အလွန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် လူအများက ဝိုင်းအံ့၍ ကြည့်ကြ၏။ တပည့်လုပ်သူကလည်း အများနည်းတူ ဝင်၍ ကြည့်၏။ အမှန်အားဖြင့် အံ့ဩဘွယ်ကောင်းသော ပြကွင်း ပင်ဖြစ်၏။ ဆရာ လုပ်သူက တပည့်လုပ်သူအား “ဒီထက်ကောင်း သော ပြကွင်းကို ပြသပါမည်” ဟု ပြော၍ ခေါ်မှ တပည့်လုပ်သူက လိုက်လာ၏။ ဆရာနှင့် တပည့် တို့ ခရီးဆက်ကြ၏။ လမ်းတွင် တပည့်လုပ်သူက ဆရာအား ဝက်အော်သံကို ပြပါရန် ပြောလေရာ ဆရာက တပည့်အား ဝက်တစ်ကောင်ဖမ်းစေ၏။ ဖမ်းပြီးနောက် တုတ်နှင့် ရိုက်စေ၏။ ထိုအခါ ဝက် သည် အော်လေ၏။ ထိုအခါ ဆရာက လူကအော် သော ဝက်သံနှင့်ဝက်က အော်သောဝက်သံ နှစ်မျိုး အနက် မည်သည့်အသံက ပို၍နှစ်သက်ဖွယ် ရှိသနည်းဟု မေးလေရာ၊ တပည့်က ဝက်က အော်သော ဝက်သံသည် ဘာမျှဆန်းသည် မဟုတ်။လူက အော်သော ဝက်သံသည်သာ ဆန်း၏။ ထို့ကြောင့် ဝက်ကအော်သောဝက်သံထက် လူက အော်သော ဝက်သံက ပို၍နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါသည်ဟု ပြန်လည် ဖြေကြား၏။

လူကအော်သော ဝက်သံသည် “အတု” မာယာ ဖြစ်၏။ဝက်ကအော်သောဝက်သံသည်သာ “အစစ်” သစ္စာဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် အဝိဇ္ဇာ၏ မာယာ ကွန်ရက်၌ မွေးဖွား၍ ကြီးပြင်း လာသူများဖြစ်ကြသည့် အလျောက် “အတု”မာယာ ကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြ၏။

ပညာ့ရိပ်မွန်

အစစ်သစ္စာကို မမြတ် နိုးတတ်ကြ။ “အစစ်”သစ္စာကို မြတ်နိုးတတ်ဖို့ ဆို သည်မှာလည်း အမြင်ကို ပြောင်းလဲပစ် နိုင်ပါမှ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အမြင်ကို ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ ဆို သည်မှာလည်း အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ စွမ်း ဆောင်ချက်ကို သိပါမှဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် ဘဝကို ဖန်တီးနေသည်မှာ အာသဝေါ တရား လေးပါးပင် ဖြစ်၏။ အာသဝေါတရားကို အရက်နှင့် နှိုင်းလေ့ရှိ၏။ အရက် ဟူသည် အရက် မူးသမားကို လောက၌ ကမောက် ကမ မြင်စေနိုင်၏။ စိတ်ဆိုးစရာ မဟုတ်ပါဘဲလျက် စိတ်ဆိုးစရာ အဖြစ် မြင်စေနိုင်၏။ ချစ်စရာ မဟုတ်ပါဘဲ လျက် ချစ်စရာအဖြစ် မြင်စေနိုင်၏။ အရက်မူးသမား၏ လောကအမြင်ကား အားလုံး ကမောက်ကမ သာ တည်း။

ထိုနည်းအတူ အာသဝေါတရားတို့သည် လည်း ပုထုဇဉ်တို့အား လောက၌ ကမောက်ကမ မြင်စေနိုင်၏။ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့တွင် ကာမာသဝက မမက် မောစရာ မဟုတ်သော ရုပ် နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတို့ကိုပင် မက်မောစရာ ကာမဂုဏ်အဖြစ်မြင်စေ၏။ ဘဝါသဝက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အရာဝတ္ထု မဟုတ်သော ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့ကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုအဖြစ် မြင်စေ ၏။ ဒိဋ္ဌာသဝက ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အမှားကို အမှန်၊ အမှန်ကို အမှားအဖြစ် မြင်စေ၏။ အဝိဇ္ဇာသဝက ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မာယာကို သစ္စာ၊ သစ္စာကို မာယာအဖြစ် ကမောက်ကမ မြင်ရအောင် ဖော်၍ မာယာကို မာယာ အဖြစ်၊ သစ္စာကို

ဘဝအမြင်သစ်

သစ္စာအဖြစ် အမှန်အတိုင်း မမြင်ရအောင် ဖုံး၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် လောက၌ ဓမ္မကိုဓမ္မအဖြစ်အမှန်အတိုင်း မမြင်ဘဲအဓမ္မအဖြစ် ကမောက်ကမမြင် နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ အဓမ္မကိုလည်း အဓမ္မအဖြစ် အမှန်အတိုင်း မမြင်ဘဲ ဓမ္မအဖြစ် ကမောက်က မမြင်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ မြင်ခြင်းမှာ အာသဝေါတရားတို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အမြင်မှန်ဖို့အတွက် အာသဝေါတရားတို့ကို ပယ် သတ်နိုင်ဖို့ လိုပါ၏။ အာသဝေါတရားတို့ကို ပယ် နိုင်ရန် ရှေးဦးစွာ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ကာယကံမှု၊ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ဝစီကံမှု၊ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော မနောကံမှုတို့ကိုတည်ဆောက်ရပေလိမ့်မည်။

သစ္စာနှင့် ယှဉ်သောကံဖြစ်မှသာ သစ္စာရှိ ခြင်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရာ၏။ သို့မဟုတ်ပါက သစ္စာမဲ့ခြင်း ဟူ၍သာ ဆိုနိုင်၏။ သစ္စာရှိခြင်းကို သစ္စာပါရမီ၌ထည့်သွင်းရ၏။ သစ္စာပါရမီ၌ ထည့် သွင်းခြင်း ခံရမှသာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ငန်း ဖြစ်၏။ သစ္စာမဲ့ခြင်းကား ယုတ်ညံ့သူတို့၏ လုပ်ငန်း ဖြစ်၏။

လူ့ဘဝ ဟူသည်မှာ မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘောအရ အလွန်ရခဲသော ဘဝမျိုးဖြစ်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်က “အပ်”တစ်စင်း၊ လူ့ပြည်က “အပ်” တစ်စင်း၊ အပ်သွားခြင်းသာ ထိဖွယ်ရာ၊ ပမာပုံသို့ ခင်း ဟူသည်နှင့်အညီ ရတောင့်ရခဲ ရလာသော လူ့ဘဝကို မှန်မှန်ကန်ကန် အသုံးချဖို့လို၏။ မှန်မှန်ကန်ကန် အသုံးချဖို့ဆိုသည်မှာ

ပညာ့ရိပ်မွန်

အရာရာ၌ သစ္စာ ရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ လောက၌ တကယ်
တမ်း သစ္စာရှိလာလျှင် လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌
တကယ်တမ်း အသုံးဝင်ပါ၏။

အသံသည် ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ်အဆင့် သို့
ရောက်ပြီး ဝေါဟာရအမည်ကို ရလာလျှင် မိမိ၏ဆိုလို
ရင်းကို သိစေနိုင်၏။ ယင်းဆိုလိုရင်းသည် သစ္စာနှင့်
ယှဉ်မှ မှန်ကန်သော ဆိုလိုရင်း ဖြစ်၏။ မှန်ကန်သော
ဆိုလိုရင်းဖြစ်မှ ယုံကြည် ထိုက်၏။ ကျမ်းဂန်များ၌
တကယ်တမ်း ယုံကြည်ထိုက်သော ဆိုလိုရင်းဟူသည်
အရိယာတို့၏ စကားလုံးများ၌သာ ရကောင်းသည်ဟူ၍
ဖော်ပြ ထား၏။ အမှန်အားဖြင့် အရိယာတို့၏ စကားလုံး
များသည် ကံသုံးပါးတို့၌ တစ်ဖြောင့်တည်း ကျ ကြ၏။
ထို့ကြောင့် ရိုးဖြောင့်ခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်ခြင်း
ဖြစ်၏။ သစ္စာ နှင့်ယှဉ်၍လည်း ယုံကြည် ထိုက်ခြင်းဖြစ်
၏။ တကယ်တမ်း ယုံကြည်ထိုက်သော စကား ဖြစ်ပါမှ
လည်း လောက လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌ တကယ်
တမ်း အသုံးဝင်၏။ လူမှု ဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌
တကယ်တမ်း အသုံးဝင်မှလည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်း
သာယာမှုကို ဖြစ်စေ ပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ဘဲ လူလူချင်း
ဆက်ဆံရာ၌ “တထင့်ထင့်” ဖြင့် ဆက်ဆံနေရပါက
လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ရနိုင်ဖို့အကြောင်း
မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် စကားပြောရာတွင် မှန်မှန်ကန်ကန်
ပြောဖို့ အရေးကြီး၏။

မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မြင့်

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

မြတ်သူတို့၏ စကားများသည်လည်း အရိယာတို့၏ စကားကဲ့သို့ပင် ကံသုံးပါး၌ တစ် ဖြောင့်တည်း ကျပါ၏။ သို့ဖြစ်၍သာ မြင့်မြတ်သူ တို့၏ စကားများကိုလည်း ကျမ်းဂန်များတွင် သစ္စာပါရမီ၌ ထည့်သွင်းထားခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လောက၌ သစ္စာရှိသော စကားကို ဆိုကြသူများသည် သစ္စာမဲ့သော စကား ကို ဆိုကြသူများ ထက်အရေအတွက်အားဖြင့် နည်းပါး၏။ ဗြဟ္မဏကျမ်း များ၏ အဆိုအရ ခေတ် သည် သစ္စာယုဂခေတ်၊ ကြေတာ ယုဂခေတ်၊ ဒွါပရ ယုဂခေတ်၊ ကလိယုဂခေတ် ဟူ၍ ခေတ်အားဖြင့် လေးခေတ်ရှိ၏။ ထိုတွင် သစ္စာစကားကို လေးပုံ ပုံလျှင် လေးပုံလုံး ပြောသောခေတ်သည် သစ္စာ ယုဂ မည်၏။ သစ္စာစကားကို လေးပုံ ပုံလျှင် သုံးပုံပြော သောခေတ်သည် ကြေတာယုဂခေတ် မည်၏။ သစ္စာ စကားကို လေးပုံပုံလျှင် နှစ်ပုံပြောသော ခေတ်သည် ဒွါပရယုဂခေတ်မည်၏။ သစ္စာစကား ကို လေးပုံ ပုံလျှင် တစ်ပုံနှင့် တစ်ပုံအောက် ပြောသော ခေတ်သည် ကလိ ယုဂခေတ် မည်၏။

ယနေ့ခေတ်ကို ကလိယုဂခေတ် ဟူ၍ဆိုကြလေ ရာ၊ သစ္စာစကားကို ပြောသောပုဂ္ဂိုလ် များသည် လေးပုံ ပုံလျှင် တစ်ပုံနှင့် တစ်ပုံအောက် ပင်ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် သစ္စာစကားပြောမှုနှင့် ပတ်သက်လျှင် ယနေ့ခေတ်သည် ဆီမီးခွက်ခေတ် ပင်ဖြစ်တော့၏။ သို့ရာတွင် ဆီမီးခွက်ကို ငြိမ်း မသွားရလေအောင် အားထုတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ဆီမီး

ပညာ့ရိပ်မွန်

ခွက် ငြိမ်းမသွားပါမှ ဆီမီးခွက်မှ အလင်းရောင်ကို ကမ္ဘာ သို့ ဖြန့်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်း၍ ရနိုင်ပေမည်။ ထိုသို့ ကြိုး ပမ်းနိုင်ရန် လူဆိုသော လူတိုင်း၌ တာဝန်ရှိ၏။ အထူး အားဖြင့် သစ္စာ၌ ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၌ တာဝန် ရှိ၏။ ထိုတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် စွမ်းနိုင် သလောက် ထမ်းရွက်ရမည် ဖြစ်၏။

သစ္စာစကားနှင့်ပတ်သက်လျှင် မှန်ကန်ဖို့ က အရေးကြီး၏။ ကံသုံးပါး ရှေ့နောက် ညီညွတ်ဖို့ က အရေးကြီး၏။ ပရိတ်ကြီး ဝဋ္ဋသုတ်၌ ငုံးမင်းက သစ္စာ ပြုခြင်းကို ဖော်ပြထား၏။ ငုံးမင်းက သစ္စာပြု လိုက်သည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက် တောမီးသည် လောင်လက်စကို မလောင်နိုင်ဘဲ ငုံးမင်းကို ရှောင်သွား၏။ ဤသည် မှာ မှန်သော သစ္စာစကား၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်၏။ မှန်သောသစ္စာစကားကို နတ်ဒေဝါများက စောင့်ရှောက် ကြ၏။ ဤသစ္စာ စကား၏ အခြေခံသည် “သောက” ဖြစ် နိုင်သော် လည်း တကယ်တမ်း သစ္စာအဆင့်သို့ ရောက် ချိန် ၌မူ ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာန်း ဥပနိဿယ ပစ္စည်း ခန်း၌ အကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူး ပြုနိုင်သည်ပင် ဖြစ်၏။

ကဏှာဒီပါယနဇာတ်၌လည်း မြွေကိုက်ခံရသော သားငယ် အဆိပ်ပြေရေးအတွက်ရသေ့ကြီး ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမသုံးဦးတို့ အသီးသီး သစ္စာပြု ရာ၌ ဆရာရသေ့ က “ရသေ့ဝတ်နှင့် နေရသော်လည်း တစ်နေ့မှ ရသေ့ဝတ်

ဘဝအမြင်သစ်

နှင့် မပျော်ပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်သောစကား ဖြစ်ပါတယ်။ ဤမှန်သော စကားကြောင့် ကလေး၌ တက်နေသော မြွေဆိပ်သည် ကျပါစေသား” ဟု သစ္စာပြု လိုက်ရာ မြွေဆိပ် သုံးပုံတစ်ပုံ ကျသွား၏။ တစ်ဖန် ဒါယကာက “ဤရသေ့ကို မိဘအစဉ်အလာအရ ကိုးကွယ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ထဲက နည်းနည်းမှ မကြည်ညိုပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်သောစကား ဖြစ်ပါတယ်။ ဤမှန်သော စကားကြောင့် ကလေးငယ်၌ တက်နေသောအဆိပ်သည် ကျပါစေသား” ဟု သစ္စာပြုလိုက်ရာ မြွေဆိပ်သည် သုံးပုံနှစ်ပုံ ကျသွား၏။ တစ်ဖန် ဒါယိကာမက “မိဘများ ပေးစားလိုသာ ဒီခင်ပွန်းကို ယူခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီခင်ပွန်းကိုနည်းနည်းမှ မချစ်ခင်ပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်သောစကား ဖြစ်ပါတယ်။ ဤ မှန်သော စကားကြောင့် ကလေးငယ်၌ တက်နေသော မြွေဆိပ်သည် ကျပါစေသား” ဟု သစ္စာပြု လိုက်ရာ မြွေဆိပ်သုံးပုံလုံး ကျသွား၏။ ဤဇာတ်၌ သူတို့ ပြုကြသော သစ္စာစကားသည် ကံသုံးပါးလုံး ရှေ့နောက် ညီ၏။ ထို့ကြောင့် မှန်ကန်၏။ ဖြောင့်မတ်၏။ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော အသံ၌ အာနိသင်ရှိ၏။ စွမ်းအင်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သစ္စာ ပြု၍ ရခြင်း ဖြစ်၏။ သစ္စာပြုရာ၌ ဥပတ္တမ္ဘက အဆင့်အနေဖြင့် အကုသိုလ်ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ဇနကအဆင့် အနေဖြင့်မူ ကုသိုလ်သာ ဖြစ်နိုင်၏။

ဗြာဟ္မဏကျမ်းများ၌ အသံကို ဗြာဟ္မာ ဟူ၍ ဆို၏။ ဗြာဟ္မသည် နေရာတိုင်း၌ရှိ၏။ နေရာတိုင်း၌

မညာရိပ်မွန်

ရှိခြင်းကို သဗ္ဗဗျာဓိဟူ၍ ဆို၏။ ထို့အတူ အသံသည် လည်း နေရာတိုင်း၌ရှိ၏။ အသံသည် သဗ္ဗဗျာဓိပင် ဖြစ်၏။ အသံကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင် လုပ်၍မရ။ ထွက် ပေါ်လာအောင်သာ လုပ်၍ရ၏။ သက်မဲ့၌လည်း အသံ သည်ရှိ၏။ သက်ရှိ၌လည်း အသံသည် ရှိ၏။ သစ်တုံး ကို ခေါက်ကြည့်ပါက အသံထွက်လာသည် ကို တွေ့ရ၏။ သက်ရှိအတွက် ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ်တို့အဆင့်သို့ ရောက်လာ ပါက အသံသည် ထွက်လာ၏။ ရှိခြင်းနှင့် ထွက်ပေါ်လာခြင်းသည် ခြားနား၏။ ရှိခြင်းကား နိစ္စ၊ ထွက် ပေါ်ခြင်းကား အနိစ္စ။ ရှိခြင်းတွင် ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ မရှိ။ ထွက်ပေါ်ခြင်းတွင်သာ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ မရှိဘဲ ထာဝရ ရှိနေသော ဓမ္မကိုသာ ရှိခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ အရှိ တရားဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ ရှိနေသော ဓမ္မကိုကား ထွက်ပေါ်ခြင်း ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ အဖြစ်တရား ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။

သစ်တုံးထဲ၌လည်း အသံသည် ရှိ၏။ မြေကြီး ထဲ၌လည်း အသံသည်ရှိ၏။ အကြောင်း တရားတို့ တိုက် ဆိုင်မှု မရှိ၍သာ မကြားရခြင်း ဖြစ်၏။ သစ်တုံးကို တုတ်နှင့်ခေါက်လိုက်သော အခါ အသံသည် ထွက်ပေါ် လာ၏။ မြေကြီးကို ဖနှောင့်နှင့် ပေါက်လိုက်သောအခါ အသံသည် ထွက်ပေါ်လာ၏။ တုတ်နှင့်ခေါက်ခြင်း၊ ဖနှောင့် နှင့်ပေါက်ခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်း ဆုံမှုပင် ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်းဆုံမှု မရှိ

ဘဝအမြင်သစ်

သောအခါ အသံသည် ထွက်ပေါ်မလာတော့။ အသံ မရှိ
 တော့၍ မဟုတ်။ အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်းဆုံမှု
 မရှိသောကြောင့်သာ အသံထွက်ပေါ် မလာခြင်းဖြစ်၏။
 အမှန်အားဖြင့် အသံသည် ဥပါဒ် ဌီ ဘင်မဲ့ အနေဖြင့်
 ထာဝစဉ်ရှိပါ၏။ ထို့ကြောင့် အသံကို နေရာတိုင်း၌
 ရှိသည့်အတွက် ပြာဟွာဟူ၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ပြာဟွာ
 ဖြစ်ပါက သဗ္ဗသတ္တိမန္တ အနေဖြင့် အနှိုင်းမဲ့စွမ်းအင်ရှိ၏။
 သို့ဖြစ်၍လည်း သစ္စာပြု၍ ရခြင်းဖြစ်၏။ ကျိန်စာ တိုက်
 ၍ ရခြင်းဖြစ်၏။

ပြာဟွာဏဝါဒသည် ထေရဝါဒနှင့်ခြားနား ၏။
 ပြာဟွာဏဝါဒအရ အသံချည်းသက်သက်ကပင် စွမ်းအင်
 အနန္တရှိ၏။ သုံးတတ်ဖို့သာ လို၏။ တန္တရဝါဒဟူသည် မှာ
 ပြာဟွာဏဝါဒမှ ခွဲထွက်လာ သော ဝါဒပင်ဖြစ်၏။
 တန္တရဝါဒသည် အသံကို အသုံးချသော ဝါဒဖြစ်၏။
 ထေရဝါဒကား အသံချည်းသက်သက် အသုံးကျကြောင်း
 ကို မဆို။စေတနာနှင့်ယှဉ်မှသာ အသုံးကျကြောင်းကို ဆို
 ၏။ စေတနာနှင့်ယှဉ်ရာတွင်လည်း ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
 မနောကံတို့ တစ်ဖြောင့်တည်းကျမှသာ သစ္စာထိုက်
 သဖြင့် အသုံးကျကြောင်းကို ဆို၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
 မနောကံတို့ ဆိုသည်မှာ တရားကိုယ်အားဖြင့် ကာယ
 စေတနာ၊ ဝစီ စေတနာ၊ မနောစေတနာတို့ပင် ဖြစ်ကြ၏။
 ဤ သို့လျှင် ပြာဟွာဏဝါဒနှင့် ထေရဝါဒတို့သည် အချင်း
 ချင်း ခြားနားကြ၏။ ထိုသို့ပင် ခြားနားသော်လည်း အသံ

မညာရိပ်မွန်

နှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်သားဖွယ် ဟူသမျှကို ထေရဝါဒ အတိုင်းသာ မှတ်ယူရမည် ဖြစ်၏။

လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကြရာတွင် အသိက ဦးဆောင်၏။ တစ်ဖန် အသိကို စကားလုံးများက ဦးဆောင်၏။ ကိုယ်တွေ့အားဖြင့်လည်း မည်သည့် အရာဝတ္ထုကို သိသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့သိရာ၌ စိတ်ထဲက စကားလုံးများကို အသံမထွက်ဘဲ ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိခြင်းဖြစ်၏။ ခွေးကို သိလျှင်လည်း ခွေးဟူ၍ ရွတ်ဆို၏။ အသံကမူ မထွက်။ နွားကို သိလျှင်လည်း စိတ်ထဲကအသံမထွက်ဘဲ နွားဟူ၍ ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိခြင်းဖြစ်၏။ အခြားဘာကို သိသိ စကားလုံးများကို ရှေးဦးစွာ ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိ၍ ရလေ၏။ ထို့ကြောင့်အသိကို စကားလုံးများက ဦးဆောင်သည်ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်၏။ အကယ်၍ အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုကို အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုမှန်းသာ သိပြီး ယင်းအသိ နှင့်ပတ်သက်သော စကားလုံးများကို မရွတ်ဆိုနိုင်လျှင် ယင်းအသိသည် ပြည့်စုံသော အသိမဟုတ်။

အသိဟူသမျှသည် စကားလုံးကို စိတ်ထဲ က ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိခြင်း ဟူ၍ဖြစ်လေရာ အသိဖြစ် ပေါ်တိုင်း စကားလုံးကို ရွတ်ဆိုမှု ပါဝင်ရ၏။ ထိုသို့ ပါဝင်သဖြင့် စကားလုံးရွတ်ဆိုမှုကို အသံထွက်သည်ဖြစ်စေ၊ မထွက် သည်ဖြစ်စေ ရွတ်ဆိုသူက ကြားရ၏။ တန်ခိုးရှင်နတ် ဗြဟ္မာများကလည်း ကြားရ၏။ ထို့ကြောင့် ဘာကိုပဲ ကြံသည်ဖြစ်စေ၊ ဘာကိုပဲသိသည်ဖြစ်စေ ထိုထိုကြံသမျှ ထိုထိုသိ သမျှ စကားလုံးနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ကောင်းသော

ဘဝအမြင်သစ်

ကြောင့် ထိုထိုကြံသမျှ၊ ထိုထိုသိသမျှကို တန်ခိုးရှင်
 နတ်ဗြဟ္မာများက သိကြသည်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ ကြောင့်
 မိမိ၏ ကြံစည်မှု၊ မိမိ၏ သိမှုနှင့် ပတ် သက်၍ မိမိကိုယ်
 တိုင်က သိသလို တန်ခိုးရှင် နတ် ဗြဟ္မာများကလည်း
 သိကြသည်ပင်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မိမိအနေဖြင့်
 သစ္စာကို ဆိုသည် မှန်စေဦး၊ မိမိဆိုသော သစ္စာသည်
 တကယ်တမ်း သစ္စာထိုက် သည် မထိုက်သည်ကို တန်ခိုး
 ရှင် နတ်ဗြဟ္မာများက သိကြပေလိမ့်မည်။

အခန်း ၁၅

တကယ်တမ်း သစ္စာထိုက်ရန် လိုအပ်ချက်

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ - မုသားပြောခြင်းမှ ရှောင် ကြည် ပါ၏ ဟူရာ၌ မုသားဟူသည်မှာ မဟုတ်မမှန်သော အရာဝတ္ထုကို ပြောဆိုသော စကား ဖြစ်၏။ အရာဝတ္ထုက ဟုတ်မှန်ပါလျက် မဟုတ်ဟု ပြောဆိုသောစကားသည် လည်းကောင်း၊ အရာဝတ္ထုက မဟုတ်မမှန်ပါလျက် ဟုတ်မှန်သည်ဟု ပြောဆိုသောစကားသည်လည်း ကောင်း မုသား ဖြစ်၏။ စာပေ ကျမ်းဂန်အရ မုသားသည် ကိုယ်နှင့် နှုတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန် သိစေခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာ တွင် သစ္စာထိုက်အောင် ပြောဆိုရာ၌ကား စေတနာသည် အရေးကြီး၏။ ထို့ကြောင့် တကယ်တမ်း မုသားမှ လွတ် ကင်းပြီး သစ္စာထိုက်အောင် ဆိုသော စကားသည်ကား မနောကံ၌ အခြေတည်မှ ဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ ကာယကံနှင့် ဝစီကံတို့မျှ လောက်ဖြင့် မလုံလောက်။

တကယ်တမ်း သစ္စာထိုက်အောင်ဆိုလျှင် ကာယ ကံ၊ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့ တစ်ပြောင့်တည်း ကျဖို့ လို၏။ တစ်ပြောင့်တည်း ကျခြင်းမှာလည်း နှစ်မျိုးရှိ၏။ တစ်မျိုး

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

သော တစ်ဖြောင့်တည်းကျခြင်းမှာ “သာဝယဝ”ဖြစ်၍ အခြား တစ်မျိုးသော တစ်ဖြောင့်တည်းကျခြင်းမှာ “နိရဝယဝ”ဖြစ်၏။ “သာဝယဝ” သဘောအရ တစ်ဖြောင့်တည်းကျခြင်းမှာ ကာယကံ၊ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့သည် အချင်းချင်း ရောနှောရုံ သဘောမျှရှိခြင်းဖြစ်၏။ ကာယကံ ကလည်း ကာယကံသတ်သတ်၊ ဝစီကံကလည်း ဝစီကံ သတ်သတ်၊ မနောကံကလည်း မနောကံ သတ်သတ်။ သူတို့ချင်း ရောနှောတော့ ရောနှော ၏။ သို့ရာတွင် တစ်သားတည်းဖြစ်အောင်တော့ မပေါင်း။ “သာဝယဝ” ၏အနက်မှာလည်း အစိတ် စိတ်အနေဖြင့် ရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ “နိရဝယဝ” ၏ အနက်မှာကား အစိတ်စိတ် အနေဖြင့် မရှိခြင်း ဟူ၍ဖြစ်ရာ၊ “နိရဝယဝ”သဘော အရ တစ်ဖြောင့်တည်းကျပါက ကာယကံ၊ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့သည် အချင်းချင်း ရောနှောရုံ အဆင့်ကို ကျော်လွန်ကာ တစ်သားတည်းကျခြင်း အဆင့်သို့ ရောက်လေ၏။

အမှန်အားဖြင့်လည်း အရာဝတ္ထုများကို စုပေါင်း ရာတွင် ရောနှောသော အဆင့်လည်း ရှိ၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် သံယောဂ သမ္ပန္န ဟုခေါ်၏။ ဆန်နှင့်စပါးကို ရောနှော ထားသည့် သဘောမျိုးဖြစ်၏။ အောက်စီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒြိုဂျင် နှစ်ဆတို့ကို စုပေါင်းလိုက် ပါက ရေ ဖြစ်သွား၏။ ယင်းကဲ့သို့ စုပေါင်းခြင်းမျိုးကိုမူ သမဝါယသမ္ပန္န ဟုခေါ်၏။ သံယောဂသမ္ပန္နအရ စုပေါင်းခြင်းကို ရောနှောခြင်းဟုဆို၏။ ရောနှောခြင်း

ပညာရိပ်မွန်

အရ စုပေါင်းရာတွင် ပါဝင်သော အရာဝတ္ထု တို့မှတစ်ပါး အခြားသော အရာဝတ္ထုသစ် ထွက်ပေါ်မလာပေ။ သမဝါယ သမ္ပန္နအရ စုပေါင်းရာ တွင် ပါဝင်သော အရာဝတ္ထု များ ပျောက်သွားပြီး အခြားသော အရာဝတ္ထုသစ် တစ်ခု ထွက်ပေါ် လာရ၏။ ဆန်နှင့်စပါး စုပေါင်းရာတွင် ဆန်နှင့် စပါးသာရှိပြီး အခြားဘာမျှ မရှိ။ အောက်စီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒြိုဂျင်နှစ်ဆတို့ ပေါင်းရာတွင် အောက်စီဂျင် နှင့် ဟိုက်ဒြိုဂျင်တို့ ပျောက်သွားပြီး ရေဖြစ်ပေါ် လာ၏။ ဤသို့ အရာဝတ္ထုသစ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် စုပေါင်းနိုင်မှသာ အားသစ်ကို ရလေ၏။

သို့ဖြစ်လေရာ ကံများကို သစ္စာထိုက်အောင် စုပေါင်းရာ၌ ကာယကံ၊ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့ကို တစ်သားတည်းကျအောင် စုပေါင်း အပ်၏။ ထိုအခါ ကာယကံသည်လည်း ကာယကံ အနေဖြင့် သတ်သတ် မရှိ။ ဝစီကံသည်လည်း ဝစီကံ အနေဖြင့် သတ်သတ်မရှိ။ မနောကံသည် လည်း မနောကံအနေဖြင့် သတ်သတ်မရှိ။ အားလုံး တစ်ပေါင်းတည်း အနေဖြင့်သာ သစ္စာထိုက် သော ကံဟူ၍ ဖြစ်လာမည်ဖြစ်၏။ သစ္စာ ထိုက်သော ကံကား ဓမ္မသစ်ဖြစ်၏။ ဓမ္မသစ်ဖြစ်၍ အားရှိခြင်း ဖြစ်၏။ အားရှိ၍လည်း လောက၌ အံ့ဖွယ်ကောင်း လောက်အောင် အကျိုးတရားများ ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

လောက၌ အံ့ဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် အကျိုးတရားများကို ဖြစ်ပေါ်စေလိုပါက သစ္စာဆိုခြင်း

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

ဖြင့် အားထုတ်အပ်၏။ သစ္စာဆိုခြင်း ကား လူတိုင်း လုပ်နိုင်စွမ်းသော အလုပ်ဖြစ်၏။ လူတိုင်းလုပ်နိုင်စွမ်းသော်လည်း ကာယကံ၊ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့ တစ်ဖြောင့်တည်းကျဖို့တော့ လိုအပ်၏။ တစ်ဖြောင့်တည်း ကျရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ တစ်သားတည်း ဖြစ်ဖို့လည်း လိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သစ္စာဆိုနိုင်ရေးအတွက် ကာယကံ၊ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့ကို တစ်ဖြောင့်တည်းကျ အောင်အားထုတ်အပ်၏။

သစ္စာနှင့်စပ်၍ ဆိုရလျှင် သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည်စေရန် ပြောဆိုသော သစ္စာလည်းရှိ၏။ မိမိအလိုရှိသော အရာဝတ္ထုကို ရနိုင်စေရန် ပြောဆိုသော သစ္စာလည်းရှိ၏။ မဟုတ်မမှန် ပြော ဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် ပြောဆိုသော သစ္စာ လည်း ရှိ၏။ ထိုသစ္စာသုံးမျိုးတို့တွင် မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် ပြောဆိုသော သစ္စာသည် အခြေခံ အကျဆုံးဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သစ္စယုဂ ခေတ်သည် ဤသစ္စာအပေါ်၌ တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စယုဂခေတ်ဟူသည် လူလေးပုံ ရှိလျှင် လေးပုံလုံးက မုသားပြောခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ပြီး မှန်ကန်သော သစ္စာစကားကို ပြောသောခေတ် ဖြစ်၏။

သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည်စေရန် ပြောသော သစ္စာနှင့် ပတ်သက်၍ဆိုရလျှင် မဟာသုတ သောမမင်းက ပေါရိသာဒအား သစ္စာပြုရာ၌ “အဆွေတော် ပေါရိသာဒ၊ ငါသည် သင့်ထံမှ ခေတ္တထွက်ခွာ၍ နေပြည်တော်၌ ချိန်းဆိုထားသည့်အတိုင်း နန္ဒပုဏ္ဏားနှင့် စကားကြွေး မရှိရ

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဦးရွှေအောင်

လေအောင် တရားတော်ကို နာပြီးနောက် သစ္စာ ကိုစောင့်
သောအားဖြင့် သင့်ထံသို့ ပြန်လာပါမည်။ ငါသည်
မဟုတ် မမှန် ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ခဲ့သော် ဤသန်လျက်
လှုံ တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်သောမင်းမျိုး၌
နောက် ထပ်တစ်ဖန် မဖြစ်ပါစေသား” ဟူ၍ ပေါရိသာဒ
ယုံကြည်လာ အောင် သစ္စာဆိုခဲ့၏။ ဤသစ္စာမျိုးမှာ သူ
တစ်ပါးတို့ ယုံကြည်စေရန် ဆိုသော သစ္စာ ဖြစ်၏။

ဤသစ္စာသည်လည်း အားရှိသော သစ္စာ ပင်ဖြစ်
၏။ အားရှိသည် ဆိုသော်လည်း သစ္စာ ဆိုသူ ကိုယ်တိုင်က
မုသားကို မဆိုတတ်သူဖြစ်ပါမှ အားရှိ၏။ ထို့ကြောင့်
ဤသစ္စာသည်လည်း မုသား ကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်
သော သစ္စာ၌ အခြေတည်ပါ၏။

မိမိအလိုရှိသော အရာဝတ္ထုကို ရနိုင်စေ ရန် ပြော
ဆိုသောသစ္စာနှင့် ပတ်သက်၍ ဆိုရလျှင် သိဝိမင်းကြီး၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် မှတ်သားဖွယ် ကောင်း၏။ သိဝိမင်းကြီး
ကား မျက်စိနှစ်ကွင်း အလင်း မရတော့သဖြင့် မင်းမလုပ်
တော့ဘဲ မင်္ဂလာ ဥယျာဉ်တော်ရှိ ရေကန်အနီး၌ နေ၏။
ထိုသို့နေသောအခါ မိမိ လှူဒါန်းလိုက်သော မျက်စိ
အလှူဒါနကို အမြဲမပြတ် ဆင်ခြင်၍နေ၏။ တစ် နေ့တွင်
သိကြားမင်းလာ၍ “သင်မင်းကြီး အလိုရှိသော ဆုကို
တောင်းတော်မူပါ” ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ သိဝိမင်းကြီးက
“ကျွန်ုပ်မှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာရွှေငွေ များစွာရှိပါ၏။
ယခုအခါ မျက်စိနှစ်ဖက် စုံလုံးပျက်နေသဖြင့် သေခြင်း
ကိုသာ အလိုရှိပါသည်”ဟု ပြောလျှင်၊ သိကြားမင်းက

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

“အရှင်မင်းကြီး၊ သေခြင်းကို အလိုရှိပါသည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ တကယ်ပင် သေခြင်းကို အလိုရှိပါ သလော၊ သို့မဟုတ် မျက်စိမမြင်သဖြင့် ပြောခြင်း ဖြစ်ပါသလော”ဟူ၍မေး ၏။ သိဝိမင်းကြီးကလည်း မျက်စိမမြင်သဖြင့် ပြောဆို ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြောလေရာ သိကြားမင်းက “အရှင် မင်းကြီး မျက်စိမြင်လာစေရန် ကျွန်ုပ် ဖန်ဆင်းနိုင်စွမ်း မရှိပါ။ သို့ရာတွင် သစ္စာ၏ စွမ်းအင်ဖြစ်ကား တတ်နိုင် ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မင်းကြီး အနေဖြင့် သစ္စာပြုတော် မူပါ”ဟု ပြောဆို၏။

ထိုအခါ သိဝိမင်းကြီးက “ကျွန်ုပ်ထံ မှောက် တောင်းရမ်းရန် လာရောက်ကြသော အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထိုအလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အနက် မိမိတို့ အလိုရှိရာကို တောင်းရမ်း သော အလှူခံတို့ကို လည်း ကောင်း ကျွန်ုပ်သည် နှစ်သက် မြတ်နိုးသည်ချည်းဖြစ်ပါ ၏။ ဤသစ္စာကြောင့် ကျွန်ုပ်၏မျက်စိသည် ကောင်းစွာ ဖြစ်သတည်း” ဟု သစ္စာပြုလိုက်လျှင် ပထမမျက်စိသည် ကောင်း စွာ ဖြစ်လာ၏။ ထို့နောက် “မျက်မမြင် ပုဏ္ဏား သည် ကျွန်ုပ်ထံ လာရောက်၍ မျက်စိကို အလှူခံသော အခါ ထိုပုဏ္ဏားအား ကျွန်ုပ် မျက်စိနှစ်ဖက်လုံးကို လှူ ဒါန်းလိုက်ပါ၏။ ထိုသို့လှူဒါန်းသောအခါ ကျွန်ုပ် သည် နှစ်ခြိုက်အားရ ဝမ်းသာလှပါ ၏။ ဤသစ္စာစကား သည်လည်း မှန်သော သစ္စာ စကားဖြစ်ပါ၏။ ဤမှန် သော သစ္စာစကားကြောင့် ကျန်မျက်စိတစ်ဖက်သည် ကောင်းစွာ ဖြစ်ပါစေသတည်း” ဟု သစ္စာပြုလိုက်သည်

ပညာ့ရိပ်မွန်

နှင့် တစ်ပြိုင် နက် ကျန်မျက်စိတစ်ဖက်လည်း ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ထို့ကြောင့် ဤသစ္စာသည်လည်း သိကြား မင်းပင် ဖန်ဆင်းနိုင်စွမ်း မရှိသော မျက်စိ နှစ်ဖက်လုံးကို ရစေနိုင်လောက်အောင် အားရှိ ပါ၏။ အားရှိသည်ဆိုသော်လည်း မုသား မဆိုတတ် သူတို့က ပြုမှသာ အားရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသစ္စာ သည်လည်း မုသားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သောသစ္စာ၌ပင် အခြေတည်ပါ၏။

ဖော်ပြပါ သစ္စာနှစ်ပါးတွင် ပထမသစ္စာ က သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည်စေဖို့အတွက် သစ္စာပြု ခြင်းဖြစ်၏။ ဒုတိယသစ္စာက မိမိဆန္ဒ ပြည့်ဝစေဖို့ အတွက် သစ္စာပြု ခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာနှစ်ပါးစလုံးမှာ မုသားကို ရှောင်ကြဉ်သော သစ္စာအပေါ်၌ အခြေခံရ၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ မဟုတ်မမှန် ပြောဆို ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှုသည် များစွာ အရေးကြီး၏။ ထိုကဲ့သို့ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပြီးဆိုလျှင် သစ္စာပြု ခြင်း အားဖြင့် မိမိ၏ဆန္ဒကို ပြည့်ဝအောင် လုပ်၍ ရသည် ချည်းဖြစ်လေ၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်း စောရကကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသော မဟာမိတ္တမထေရ်၏ မိခင်၏ ရင်သား၌ အဆိပ်အိုင်းအနာ ပေါက်လာ၏။ ထိုအခါ မိခင်က သမီးဘိက္ခုနီမအား မောင်တော် မဟာမိတ္တမထေရ်ထံ ဆေးတောင်းရန် လွှတ်လိုက်၏။ မိခင်၏ စေခိုင်းချက်အတိုင်း နှမဖြစ်သူ ဘိက္ခုနီမက မောင်တော် မဟာမိတ္တထံ ဆေးလာတောင်း၏။ မဟာမိတ္တမထေရ်ထံ

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

တွင် အိုင်းအနာ ပျောက်ဆေးဟူ၍မရှိ။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ မိခင်၌ စွဲကပ်နေသော အိုင်း အနာကို ပျောက်ကင်းစေချင်၏။ သီလရှိသူ၏ ဆန္ဒ ဟူသမျှသည် ပြည့်စုံမြဲဖြစ်၏ ဟူ၍ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဒေသနာတော်ကို အားကိုး၍ မဟာမိတ္တမထေရ်က ဤသို့သစ္စာပြု၏။

“ငါသည် ရဟန်းဖြစ်သည့် အခါမှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် တပ်မက်သော တဏှာရာဂဖြင့် ဣန္ဒြေကို ဖျက်ကာ မိန်းမအာရုံကို မကြည့်ဖူးပေ။ ဤစကားသည် မှန်သောသစ္စာဖြစ်၏။ ဤမှန် သော သစ္စာစကားကြောင့် ငါ့မိခင်၏ ချမ်းသာ ခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း” ဟု မြွက်ဆိုပြီးလျှင်၊ နှမဖြစ်သူ ဘိက္ခုနီမအား “သင်ပြန်၍ ယခု ငါဆိုသော သစ္စာ စကားကို မိခင်ထံရောက်လျှင် ရွတ် ဆို၍ မိခင်ကိုယ်ကို သုံးသပ်ပါလေ” ဟု မှာလိုက် ၏။

သမီး ဘိက္ခုနီမကလည်း မောင်တော် မဟာမိတ္တမထေရ် မှာလိုက်သည့်အတိုင်း မိခင်ထံ သွား၍ သစ္စာဆိုပြီး မိခင်၏ကိုယ်ကို သုံးသပ်လိုက် ရာ၊ မိခင်၏ ရင်သား၌ စွဲကပ်နေသော အဆိပ် အိုင်းအနာသည် ရေမြှုပ်စိုင်းသကဲ့သို့ ခဏချက်ချင်း ကျေပျောက်သွား၏။ ထိုအခါ မိခင်ကြီး က “မြတ်စွာဘုရားသာ သက်တော်ထင်ရှား ရှိပါလျှင် ငါ့သား မဟာမိတ္တ၏ ဦးခေါင်းတော်ကို ရွှေ လက်တော်ဖြင့် အဘယ်မှာလျှင် မသုံးသပ်ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း” ဟု ဝမ်းမြောက်စကားဆို၏။

နောက်ဝတ္ထုတစ်ခုရှိသေး၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်း တွင် ပင်ဖြစ်၏။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ရောဂါ ဖြစ်သော

အခါ ဆေးဆရာက ယုန်သားအစိုကို ရလျှင် ပျောက်မည် ပြောသဖြင့် သားကြီးဖြစ်သူက ညီငယ် ဇေဂ္ဂကို လယ် တောသို့သွား၍ ယုန်ရှာရန် လွှတ်လိုက်၏။ ညီငယ် ဇေဂ္ဂလည်း လယ်တောသို့ ယုန်ရှာရန် ထွက်ခဲ့၏။ ယုန် တစ်ကောင်သည် ဇေဂ္ဂကို မြင်၍ ပြေးလေရာ နွယ်ပင် နှင့် ငြိပြီး မပြေးနိုင်ဘဲရှိ၏။ ထိုအခါ ဇေဂ္ဂသည် ယုန်ကို အလွယ်တကူပင် ဖမ်းမိ၏။ သို့ရာတွင် ယုန်သည် ကြောက်လန့်သဖြင့် အော်လေ၏။ ဇေဂ္ဂသည် “ငါ့မိခင် အသက်ချမ်းသာရေးအတွက် သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို သတ်ရမည်ဆိုလျှင် တရားမည်မဟုတ်။ မကောင်းမှုဖြင့် ကောင်းကျိုး ကိုရအောင် အားထုတ်ခြင်းသည် သူမိုက် တို့၏ ကျင့်စဉ်သာ ဖြစ်၏”ဟု ဆင်ခြင်ကာ ယုန်ကို လွှတ်လိုက်၏။ ထို့နောက် ဇေဂ္ဂသည် အိမ်သို့ ပြန် လာ ၏။

အိမ်သို့ ရောက်သောအခါ “ယုန်ကို မရခဲ့ဘူး လား” ဟူ၍ အစ်ကိုကြီးက ညီငယ်ဇေဂ္ဂအား မေးရာ ဇေဂ္ဂကလည်း ယုန်ကိုရကြောင်း၊ စဉ်းစားကြည့်သော အခါ တရားသည်မထင်၍ လွှတ်လိုက်ကြောင်း အမှန် အတိုင်းပင် ပြန်ပြော၏။ အစ်ကိုကြီးက မကျေမနပ် ပြော ဆိုသောအခါ ဇေဂ္ဂသည် မိခင်ထံသို့သွား၍ “အကျွန်ုပ် သည် လူ ဖြစ်သည်မှစ၍ ယနေ့အထိ သေစေလိုသော စိတ် ဖြင့် သတ္တဝါကို သတ်ဖူးသည်မရှိပါ။ ဤစကား သည် မှန်သော သစ္စာဖြစ်ပါ၏။ ဤမှန်သော သစ္စာ ကြောင့် ကျွန်ုပ်၏မိခင်သည် ကျန်းမာ ချမ်းသာပါစေ

မညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

သား” ဟု သစ္စာပြုလိုက်၏။ ဤသို့ သစ္စာပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ပင် ဇေယျာ၏ မိခင်သည် ကျန်းမာသွား၏။

အမှန်အားဖြင့် သစ္စာ၏ အားသည် တကယ့်အား ဖြစ်၏။ သိကြားမင်းပင် မတတ်နိုင်သည်ကို သစ္စာက တတ်နိုင်၏။ သို့ရာတွင် ထိုအားကား လွယ်လွယ်နှင့် ရနိုင်ကောင်းသော အား မဟုတ်။ မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်ကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်မှ သာ ရနိုင်သော အားဖြစ်၏။ မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ် ကို ရှောင်ကြဉ်သူများအနေဖြင့် မှန်ကန်သော အရာဝတ္ထုကိုအာရုံပြု၍ သစ္စာဆိုပါက ဆိုသော သစ္စာ အတိုင်း မိမိ၏အလိုဆန္ဒသည် ပြည့်ဝသည် သာဖြစ်၏။ ဓမ္မ၏ ဘက်တော်သားများ ဖြစ်ကြသော တန်ခိုးရှင်များ သည် လောကကို မတိမ်းစောင်းရလေအောင် အစဉ် စောင့်ရှောက်နိုင်ရန် တာဝန်ယူလျက် ရှိကြ၏။ တာဝန်မဲ့ နေကြသည် မဟုတ်။

ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့် ထိန်း ရာတွင် ဒါနသဘောလည်း ပါအောင် စောင့် ထိန်းရ၏။ သီလသဘောလည်း ပါအောင် စောင့် ထိန်းရ၏။ ဘာ ဝနာသဘောလည်း ပါအောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို သတ်သတ်စီမဟုတ်ဘဲ တစ် ပေါင်းတည်းပါအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်မှသာ ဘဝအမြင် သစ်ဖြင့် မုသာ ဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာရောက် ၏။

မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ပါက အလောဘလည်း

မညာရိပ်မွန်

ပါမည်ဖြစ်၏။ အဒေါသလည်း ပါမည် ဖြစ်၏။ အ
 မောဟသာ မသေမချာ သဘောရှိ၏။ ပါချင်လည်း
 ပါနိုင်၏။ မပါချင်လည်း မပါရုံဘဲ ရှိနိုင်၏။ သို့ရာတွင်
 တကယ်တမ်း အကျိုးကြီးမားလှီပါက အမောဟကို
 မပါဘဲ မနေရအောင် အားထုတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ
 မုသာဝါဒ သိက္ခာ ပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းသော ကုသိုလ်သည်
 တိဟိတ် ကုသိုလ်ဖြစ်ရလေတော့၏။

တိဟိတ်ကုသိုလ်တွင် အလောဘဟူသည် တပ်
 မက်မှုကင်းခြင်းဖြစ်၏။ တပ်မက်မှု ကင်းပါက မုသား
 ကို ပြောခြင်းဖြင့် ရရှိမည့် ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်နိုင်၏။
 ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်နိုင်ခြင်းသည် ဒါနပင် ဖြစ်၏။ အဒေါသ
 ဟူသည် မိမိ၏သိက္ခာကို ထိန်း သိမ်းခြင်းနှင့် လောက
 အပေါ် ချစ်ခြင်းဖြစ်၏။ မိမိ၏သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်း
 ခြင်းသည် သီလပင်ဖြစ် ၏။ လောကအပေါ် ချစ်ခြင်း
 ကား မေတ္တာ ဘာဝနာ ဖြစ်၏။ အမောဟဟူသည်ကား
 အနိစ္စ သညာကို ရအောင်ယူခြင်းဖြစ်၏။ ကံနှင့်ကံ၏
 အကျိုးကို သိမြင်မှုသဘောနှင့်တကွ အနိစ္စသညာ ကိုပါ
 ရအောင် ယူနိုင်ဖို့ အရေးကြီး၏။ သို့မှသာ ဝိပဿနာ
 ဘာဝနာဆိုက်နိုင်၏။

သို့ဖြစ်လေရာ ကုသိုလ်ဖြစ်တိုင်း တိဟိတ်
 ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်အပ်၏။ တိဟိတ်တွင်
 လည်း အလောဘအရ ဒါနသဘော သက်ဝင်အောင်၊
 အဒေါသအရ သီလနှင့် မေတ္တာဘာဝနာ သဘော သက်
 ဝင်အောင်၊ အမောဟအရ ဝိပဿနာ သဘော သက်ဝင်

ပညာ့ရိပ်မွန်

ဘဝအမြင်သစ်

၁၈၇

အောင် အားထုတ်အပ်၏။ ထိုသို့ အားထုတ်ပါမှလည်း ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကို အားထုတ်သည်မည်၏။ အထူးအားဖြင့် သိက္ခာပုဒ်များကို စောင့်ထိန်းရာ၌ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ တစ်ပေါင်းတည်း ပါဝင် လာအောင် စောင့်ထိန်းအပ်၏။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တို့ကို သတ်သတ်စီသဘောဖြင့် စောင့် ထိန်းခြင်းမျိုး မဖြစ်သင့် ပေ။

ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့် ထိန်း ရာ၌ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း ပါဝင်အောင် စောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့် မုသား ပြောခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ်မှု သစ္စာကို အခြေတည်၍၊ သူတစ်ပါး ယုံကြည် စေရန် ပြောဆိုအပ်သော သစ္စာနှင့် မိမိ၏အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝလာစေရန် ပြော ဆိုအပ်သော သစ္စာတို့ကို တည် ဆောက်အပ်ပါ၏။

လူတို့သည် အမျိုးမျိုးသော နက္ခတ်မှ
 လွတ်မြောက်၍ မိမိနှင့်တကွ လောက
 တစ်ခုလုံး ငြိမ်းချမ်းသည်ကို မြင်လိုကြ၏။
 ထိုသို့ ငြိမ်းချမ်းရန်မှာ ဓမ္မအင်အားစုက
 အဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အပြစ်ဒဿာဇီရနေ
 အောင် ကြိုးပမ်း၍ လူလူချင်းဆက်ဆံရေး
 ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်
 ဖြစ်၏။ ဤပုဂံတိုင်သို့ ရောက်ရန်မှာ
 ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းမှုသည် ပဓာန
 အကျဆုံး ဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား
 ပဟော်ပြောခဲ့၏။

ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းရာ၌
 ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ် တို့၏ အနက်ကို ပို၍
 ပြည့်စုံစွာသိလေ၊ ပို၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ
 မြင့်မားလေ၊ ပို၍ ငြိမ်းချမ်းလေဖြစ်၏။
 ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အနက်ကို အောက်သို့
 သက်၍သက်၍ ယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
 အထက်သို့ တက်၍တက်၍ ယူခြင်းဖြင့်
 လည်းကောင်း။ ဆန်ကျင်ဘက်အားဖြင့်
 ယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤစာအုပ်၌
 ကြိုးပမ်း၊ ရွင်းလင်းဖွဲ့ဆိုထား၏။

